

34
05.12.2023

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»**

ФАКУЛЬТЕТ БІЗНЕСУ ТА СФЕРИ ОБСЛУГОВУВАННЯ

**КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ, БІЗНЕСУ ТА МАРКЕТИНГОВИХ
ТЕХНОЛОГІЙ**

ПОРАЙКО Іван Васильович
(студент групи ЗПВ-22-М)

МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

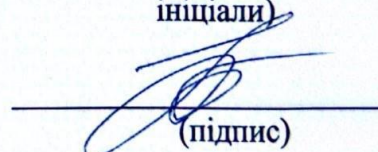
**УПРАВЛІННЯ ЕФЕКТИВНІСТЮ ВИКОРИСТАННЯ МАТЕРІАЛЬНИХ
РЕСУРСІВ ТОВ «ЖИТОМИРСЬКИЙ М'ЯСОКОМБІНАТ»**

(представлена на здобуття ступеня вищої освіти «магістр»
галузі знань 07«Управління та адміністрування» спеціальності
076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»)

Допущено до захисту
протокол № 8
від 29.11.2023
зав. кафедри менеджменту, бізнесу
та маркетингових технологій
д.е.н., проф. Остапчук Т.Н.

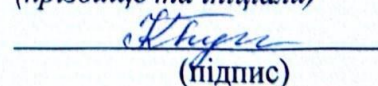

Керівник роботи:
к.е.н., доц. Юрківська Л.Й.
(наукове звання, прізвище та
ініціали)

(підпис)

Рецензент
к.е.н., доц. Бужимська К.О.
(прізвище та ініціали)

(підпис)

Житомир, 2023

Анотація

Порайко І. В. Управління ефективністю використання матеріальних ресурсів ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат». – Рукопис.

Магістерська кваліфікаційна робота представлена на здобуття ступеня вищої освіти «магістр», галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». – Державний університет «Житомирська політехніка», Житомир, 2023.

У магістерській кваліфікаційній роботі розглянуто особливості управління ефективністю використання матеріальних ресурсів підприємства та визначено напрями удосконалення відповідного процесу.

Ключові слова: матеріальні ресурси, виробничі ресурси, факторний аналіз, матеріаломісткість, матеріаловіддача.

Annotation

Poraiko I.V. Material resources of the enterprise: their condition and efficiency of use. - Manuscript.

The master's qualification work is submitted for the Master's degree, field of knowledge 07 "Management and administration" specialty 076 "Entrepreneurship, trade and exchange activity". - Zhytomyr Polytechnic State University, Zhytomyr, 2023.

In the master's qualification work, the peculiarities of the company's material resources: their condition and efficiency of use are considered, and directions for improvement of the relevant process are determined.

Keywords: material resources, production resources, factor analysis, material intensity, material yield.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
<i>Розділ 1. Теоретичні основи управління матеріальними ресурсами підприємства.....</i>	<i>6</i>
1.1. Економічна сутність та роль матеріальних ресурсів підприємства	6
1.2. Види матеріальних ресурсів підприємства	13
1.3. Методичні засади оцінки ефективності використання матеріальних ресурсів підприємства	18
1.4. Нормативно правове та інформаційне забезпечення управління матеріальними ресурсами підприємства	26
Висновки до розділу 1	31
<i>Розділ 2. Аналітична оцінка фінансово-економічної діяльності та стану управління матеріальними ресурсами ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат».....</i>	<i>33</i>
2.1. Аналіз тенденцій розвитку галузі функціонування ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат»	33
2.2. Діагностика фінансово-економічного стану підприємства ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат»	40
2.3. Оцінка ефективності використання матеріальних ресурсів підприємства	54
Висновки до розділу 2	62
<i>Розділ 3. Напрями підвищення ефективності управління матеріальними ресурсами ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат»</i>	<i>65</i>
3.1. Організаційно-методичні засади підвищення ефективності управління матеріальними ресурсами ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат»	65
3.2. Резерви підвищення ефективності використання матеріальних ресурсів ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат»	78
3.3. Оцінка економічної ефективності запропонованих заходів	88
Висновки до розділу 3	92
Висновки	95
Список використаних джерел	100
Додатки.....	107

ВСТУП

Актуальність теми зумовлена вимогами ринкової економіки. В умовах ринкової економіки велике значення для підприємств має розвиток різних форм власності, раціональне використання матеріальних ресурсів. Шляхом удосконалення управління матеріальними ресурсами підприємства створюються резерви підвищення ефективності власного виробництва, реалізації продукції (робіт, послуг), підвищення її якості, зниження непродуктивних втрат і собівартості продукції. Вивчення проблеми ефективного використання матеріальних ресурсів підприємства значно розширює можливості ефективного управління бізнесом

У більшості сфер діяльності підприємств, на матеріальні витрати припадає найбільша частка поточних витрат виробництва. Від того, як здійснюється на підприємстві процес матеріально-технічного постачання та контролю за дотриманням режиму економії, залежать основні показники роботи підприємства — обсяг виробництва, його рентабельність, а також фінансовий стан та ліквідність.

Питання управління матеріальними ресурсами, оцінкою їхнього стану та ефективності використання досліджували у своїх працях зарубіжні та вітчизняні вчені, серед яких Ф. Бутинець, Г. Краюхін, Л. Нападовська, С. Ніколаєва, А. Череп, М. Чумаченко та ін. Водночас технологія планування витрат розглядалася В. В. Пархоменко і А. Г. Бродіним. Також на проблеми управління матеріальними витратами в ринкових умовах науковці і практики звертають значну увагу. Їм присвячено фахові дослідження як зарубіжних, так і вітчизняних вчених, а саме: П. Атамаса, А.А. Вітвінського, О.О. Довжик, М.Б.Кулинич, А.Ю.Лизнєвої, Т.В. Мокієнко, Г.Трипольської та ін.

Мета роботи полягає в систематизації та структуризації теоретичних та практичних аспектів матеріальних ресурсів підприємства: їх стану та ефективності

використання. Для досягнення поставленої мети, необхідно виконати наступні завдання:

- розкрити економічну сутність та роль матеріальних ресурсів підприємства;
- охарактеризувати види матеріальних ресурсів підприємства;
- описати методичні засади оцінки ефективності використання матеріальних ресурсів підприємства;

розкрити нормативно правове та інформаційне забезпечення управління матеріальними ресурсами підприємства;

- провести аналіз тенденцій розвитку галузі функціонування ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат»;

провести діагностику фінансово-економічного стану підприємства ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат».

- провести оцінку ефективності використання матеріальних ресурсів;
- сформулювати організаційно-методичні засади підвищення ефективності управління матеріальними ресурсами ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат»;

- визначити резерви підвищення ефективності використання матеріальних ресурсів ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат»;

- провести оцінку економічної ефективності запропонованих заходів

Об'єктом магістерської кваліфікаційної роботи виступають матеріальні ресурси підприємства, їх стан та ефективність використання.

Предметом роботи є процес формування та використання матеріальних ресурсів підприємства.

Для досягнення поставленої мети магістерської кваліфікаційної роботи, використано ряд загальнонаукових та спеціальних *методів дослідження*. Від так, до загальнонаукових методів віднесено діалектичний метод пізнання (використовувався для розкриття теоретичних засад сутності та ролі матеріальних ресурсів підприємства); для дослідження методів оцінки стану та ефективності використання матеріальних ресурсів підприємства, а також фінансово-господарської діяльності ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» використано

інструменти методів аналізу та синтезу; для розробки напрямів підвищення ефективності використання матеріальних ресурсів ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» – застосовано системний підхід, а також метод власного спостереження. Спеціальними методами дослідження в роботі є морфологічний аналіз, економіко-статистичні та математичні моделі, за допомогою яких був проведений аналіз структури й динаміки фінансово-господарських показників та матеріальних ресурсів. Також було використано прийоми групування, класифікації та графічного зображення результатів дослідження.

Інформаційну базу дослідження склала чинна вітчизняна законодавча база, статистичні дані, наукові праці вітчизняних та іноземних фахівців, офіційні дані ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» за останні три роки, а також матеріали представлені у глобальній мережі Інтернет.

Практична значущість дослідження пов'язана з впровадженням отриманих результатів в діяльності ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» у підвищення ефективності використання матеріальних ресурсів.

Структура роботи викладена на 95 сторінках, складається зі вступу, 3 розділів, висновків, а також 51 літературного джерела. Робота містить 22 таблиці, 15 рисунків та 4 додатки.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ МАТЕРІАЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Економічна сутність та роль матеріальних ресурсів підприємства

В умовах функціонування ринкової економіки головною метою виробництва є отримання прибутку та максимізація можливого шляхом забезпечення ефективного використання ресурсної бази суб'єкта господарювання. Основною складовою безперервного виробництва є матеріальні ресурси, раціональне використання яких забезпечує можливість економічного зростання підприємства. Виробництво будь-якого виду продукції (роботи, послуги) передбачає використання матеріальних ресурсів.

Забезпечення основної діяльності та розвитку підприємства передбачає постійний видобуток та використання різноманітних видів ресурсів, у тому числі матеріальних, які є предметом його діяльності. Конкурентоспроможність та економічна стійкість суб'єктів господарювання в сучасних ринкових умовах безпосередньо пов'язані з ефективністю використання ресурсів. У перекладі з французької «ресурс» означає «допомога», тобто умова, що дає можливість досягти бажаного результату шляхом певних перетворень. У різних джерелах цей термін також асоціюється з такими термінами, як: речовина, сировина, матерія, інформація, речовина, природні багатства (природні ресурси), праця, капітал.

Погоджуємось із думкою дослідників О.О. Довжик, С.А. Гаркуша: «У сукупності ресурсів підприємства матеріальні ресурси займають особливе місце, оскільки практичний досвід доводить, що ефективність результатів корпоративної діяльності не в останню чергу залежить від ефективності використання матеріальних ресурсів, на які часто припадає найбільша частка витрати на готову продукцію» [8, с.38]. Відповідно, правильна організація управління ними є запорукою підвищення ефективності виробничої діяльності.

Як зазначають дослідники В.Ю. Нестеренко та І.І. Токар; «Матеріальні ресурси разом з робочою силою забезпечують весь виробничий процес і можуть бути використані лише один раз. Неодмінною умовою виробничого процесу є забезпечення матеріальними ресурсами» [18]. А тому, можемо зазначити, що на всіх етапах виробничого циклу матеріальні ресурси набувають форми готового продукту з усіма його специфічними характеристиками. Матеріальні ресурси, що входять до складу товарно-матеріальних цінностей підприємства, можуть зберігатися на складах підприємства, переміщуватися по маршрутах між ними або перебувати на складах комерційних або посередницьких організацій.

Виробничий процес передбачає різноманітні методи використання матеріальних ресурсів. Наприклад, деякі ресурси, такі як сировина, комплектуючі вироби, матеріали та напівфабрикати, витрачаються повністю, тоді як інші зазнають змін і лише змінюють свою форму, наприклад, мастильні матеріали.

Відомо, що матеріальні активи є неодмінною складовою частиною оборотних засобів Товариства, включаючи запаси. Отже, перед тим як аналізувати сутність терміну "матеріальні ресурси" та систематизувати їх класифікацію, слід розглянути поняття активів та товарно-матеріальних запасів підприємства.

На думку В. Пархоменко, матеріальні ресурси вважаються активами за таких умов: коли існує ймовірність того, що майбутні економічні вигоди, пов'язані з активом, надійдуть до компанії (майбутні економічні вигоди, що містяться в активі, є потенційними грошовими потоками або їхніми еквівалентами). Визначено. За невиконання хоча б однієї з умов такі запаси в балансі не показуються, а є витратами періоду [24, с.3].

В результаті не всі основні засоби визнаються як активи і, отже, не можуть бути враховані в запасах і включені до активів на балансі. Наприклад, інвентар, придбаний у благодійних цілях чи задоволення особистих потреб співробітників, подарунки тощо. буд., є активами. Вартість таких основних засобів враховується у складі інших витрат, понесених у ході звичайної діяльності та не пов'язаних із діяльністю компанії. Згідно з П(С)БО9 запаси – це активи, які:

а) зберігається для перепродажу у звичайних комерційних умовах;

- б) перебувають у процесі виробництва для перепродажу товару;
- в) що зберігаються для споживання у процесі виробництва, виконання робіт та надання послуг та управління підприємством [2].

Крім матеріальних цінностей і виробничих запасів, до матеріальних ресурсів відносяться також енергія (електроенергія, тепло) і вода, які є ресурсами, але недоступні [2].

Матеріальні ресурси конкретного асортименту та визначеної якості становлять основу і обов'язковий фактор для виконання програми виробництва та реалізації продукції (робіт, послуг) і сприяють зниженню собівартості. Спрямоване використання ресурсів, їх раціональне споживання, а також застосування більш доступних і продуктивних матеріалів є ключовим напрямком для збільшення обсягів виробництва та удосконалення фінансового стану.

Положення (стандарты) щодо бухгалтерського обліку не містять визначення терміну «матеріальні ресурси». Таких ухвал у законах України немає. Тому поняття «матеріальні ресурси» можна розглядати у двох аспектах:

матеріальні ресурси у вузькому сенсі - це предмети праці (продукти переробної промисловості), у тому числі виготовляються готові вироби;

у ширшому сенсі фізичні ресурси є запаси, що зберігаються споживання під час виробництва, праці та обслуговування, і навіть ведення бізнесу.

У зв'язку із суб'єктивною позицією існують різні трактування визначення матеріальних ресурсів сучасними науковцями та дослідниками, і часто виробничі ресурси ототожнюються з матеріальними ресурсами. Структуруємо підходи до трактування сутності даного поняття в табл.1.1.

Таблиця 1.1

Підходи вчених і спеціалістів до визначення сутності матеріальних ресурсів

Автор	Трактування сутності поняття
1	2
Виробничі ресурси	Матеріальні ресурси
М. Б. Кулинич, С. В. Сорока [8, с.100]	
Це сировина, матеріали, покупні напівфабрикати, вузли, конструкції, деталі необхідні для формування продукції або надання послуг.	Це робочі предмети, які повністю споживаються в кожному виробничому циклі, при цьому повністю переносять свою вартість на собівартість продукції

Продовження табл.1.1

1	2
А. П. Макаренко, Л. А. Христенко [13, с.50]	
Виробничі елементи, що використовуються як предмети праці, призначені для переробки або використання у виробничому процесі при створенні нової споживчої вартості або в господарських цілях	це різні види сировини, матеріалів, палива, енергії, комплектуючих, напівфабрикатів, які набуває суб'єкт господарювання для використання в господарській діяльності з виготовлення продукції
Т. О. Меліхова, М. П. Шишига [16, с.30]	
Це різноманітні матеріальні елементи, що використовуються як початкові предмети праці, споживані при виготовленні продукції (виконання робіт, надання послуг) або в управлінських цілях	Це спожиті у виробничому процесі предмети праці, які одноразово беруть участь у процесі виробництва та переносять свою вартість на собівартість виробленої продукції
О. В. Олійник, В. В. Макогон, С. В. Брік [19,с.55]	
Робочі предмети, підготовлені до запуску у виробничий процес, які ще не увійшли у виробничий процес, але вже доступні керівництву	це споживані у виробничому процесі предмети праці, до яких належать основні та допоміжні матеріали, напівфабрикати та комплектуючі вироби, паливо й енергія для технологічних потреб
Ю. В. Подмешальська, К. Ю. Понякіна [28,с.66]	
Матеріальні ресурси, що зберігаються на складах підприємств, призначені для промислового споживання.	це маса матеріальних ресурсів, що зберігаються у сфері виробництва й обігу, і є необхідною умовою безперервності процесу відтворення

Отже, згідно наведених трактувань табл.1.1, можна узагальнити, що виробничі ресурси – це елементи, які є в розпорядженні підприємства, але ще не приймають участь в виробництві. Тоді як матеріальні ресурси — це різні види сировини, матеріалів, палива, енергії, комплектуючих і напівфабрикатів, які набуває суб'єкт господарювання для використання в господарській діяльності для виробництва продукції, надання послуг, виконання робіт.

Загалом усе різноманіття визначень шуканої категорії розглядається з боку окремих властивостей матеріальних ресурсів з урахуванням:

по-перше, як матеріальні ресурси, які вже надійшли в організацію, але ще не опрацьовані (зокрема, М. Б. Кулинич, С. В. Сорока) [8, с.100];

по-друге, як предмети праці, призначені для виробничого процесу (наприклад, А. П. Макаренко, Л. А. Христенко) [13, с.50];

по-третє, як вид власності, що використовується при виготовленні продукції, виконанні робіт і наданні послуг або в адміністративних цілях

(наприклад, Т. О. Меліхова, М. П. Шишига, О. В. Олійник, В. В. Макогон, С. В. Брік) [16; 19];

по-четверте, як норма загального обсягу оборотних коштів, у які іммобілізовані кошти (зокрема, Ю. В. Подмешальська, К. Ю. Понякіна.) [28].

Слід визнати, що наведені терміни та їх визначення не є взаємовиключними, а лише доповнюють, поглиблюються та розвиваються з економічних причин, відображаючи ту чи іншу властивість матеріальних ресурсів як економічної категорії. Кожен з перерахованих вище підходів має свої плюси і мінуси. Такі терміни, як «матеріально-виробничі запаси», «виробничі запаси» вказують на інтеграцію у виробничий процес. Погоджуємось із думкою І.В. Пустової: «Терміни «матеріальні ресурси», «матеріальні запаси», «об'єкти праці», «матеріальні оборотні активи» свідчать про те, що цей вид майна (активів) використовується як предмет праці, а також наявність матеріальної (фізичної) форми відповідного типу активу» [30, с.40].

Дослідивши традиційний категоріальний апарат, на нашу думку, доречно включати до складу матеріальних ресурсів власні напівфабрикати, експлуатаційні ресурси та ресурсні відходи.

Матеріальні ресурси переносяться на матеріальні витрати, які представляють собою сукупність матеріальних ресурсів, що використовуються у процесі виробництва. У загальній сумі собівартості продукції вони становлять близько 70%, що свідчить про високу матеріаломісткість виробів. Зменшення матеріаломісткості продукції є найважливішим напрямком удосконалення роботи, оскільки економне використання всіх видів ресурсів забезпечує зростання виробництва і зниження собівартості.

Як зазначено у праці Л. П. Рибаківа, М. І. Симочко, Е. Ф. Югас, цілями аналізу використання матеріальних ресурсів є:

- визначення ступеня забезпеченості суб'єкта господарювання необхідними матеріальними ресурсами за видами, різновидами, марками, якістю та термінами поставки;
- аналіз рівня матеріаломісткості продукції в динаміці;

- дослідження впливу окремих факторів на зміну матеріаломісткості виробів;
- визначення втрат від вимушеної заміни матеріалів та простоїв обладнання та робочої сили через нестачу матеріалів;
- оцінка впливу організації матеріально-технічного постачання та використання матеріальних ресурсів на обсяг виробництва і собівартість продукції;
- визначити невикористані можливості (внутрішньогосподарські резерви) щодо зниження матеріальних витрат та їх впливу на обсяг виробництва [32, с.76].

За характером і значенням матеріальних ресурсів повне і своєчасне забезпечення підприємства всіма його видами є обов'язковою умовою організації виробництва. Ритмічну і безперебійну роботу підприємства має забезпечувати своєчасне надходження необхідних ресурсів з відповідних зовнішніх і внутрішніх джерел. До зовнішніх джерел належать ресурси, надані контрагентами на основі відповідних господарських контрактів. До складу внутрішніх джерел входять скорочення відходів виробництва, використання вторинної сировини, виробництво матеріалів і комплектуючих власними силами, економне використання ресурсів у виробництві за рахунок впровадження інноваційних ресурсозберігаючих технологій [35, с.60].

Крім того, що матеріальні ресурси є основою готової продукції, їх значення для підприємства полягає ще й у тому, що раціональне й економне використання матеріальних ресурсів забезпечує підвищення ефективності виробництва. Це пояснюється тим, що основним критерієм ефективності є досягнення максимального прибутку на одиницю спожитого ресурсу (при збереженні високої якості продукції), а найбільш вірогідними джерелами зростання прибутку є зростання виручки та зниження витрат. У структурі витрат на виробництво переважної більшості суб'єктів господарювання найбільшу питому вагу становлять матеріальні витрати. Отже, економія ресурсів є важливим джерелом зниження собівартості і, відповідно, найважливішим джерелом підвищення рентабельності та зростання рентабельності виробничої діяльності.

На думку Ю. Товстоп'ят: «Ефективність використання матеріальних ресурсів також безпосередньо пов'язана з конкурентоспроможністю продукції. По-перше, на конкурентоспроможність продукції впливають її якість і вартість, сформована на основі собівартості. По-друге, у сучасному світі екологічні проблеми постійно загострюються, що впливає на пріоритетність охорони навколишнього середовища та дбайливого використання ресурсів» [38, с.94]. Тому на конкурентоспроможність товару часто впливають такі фактори, як енергоємність продукції, забезпечення екологічної безпеки та інші показники ресурсної потужності виробництва.

А від так, матеріальні ресурси є одним із найважливіших і невід'ємних елементів будь-якого виробничого процесу. Матеріальні ресурси — це економічні ресурси у матеріальній формі у вигляді предметів праці, які можуть бути використані для виробництва продукції, виконання конкретної роботи чи надання послуг. Основними характеристиками матеріальних ресурсів є те, що вони повністю переносять свою цінність на готову продукцію, а також те, що вони змінюють форму протягом виробничого циклу.

Рациональне та ефективне використання ресурсів у виробництві безпосередньо впливає на прибуток підприємства, оскільки знижує витрати виробництва. Підвищення ефективності використання ресурсів також забезпечує збільшення обсягів виробництва при незмінних витратах.

Таким чином, можна зробити висновок, що економічна сутність матеріальних ресурсів виражена їхнім вмістом. Так, у своїй діяльності підприємства використовують різноманітні фізичні ресурси: сировину, паливо, енергію, запасні частини, комплектуючі тощо. При своєчасному забезпеченні цими ресурсами можливе успішне функціонування промислового виробництва. Безперервність і одночасність споживання матеріальних ресурсів вимагає їх постійного отримання та формування запасів матеріальних ресурсів. Залишки сировини та інших подібних цінностей відображаються у складі товарно-матеріальних цінностей — однієї зі складових оборотних активів підприємства.

Розглянемо далі класифікацію матеріальних ресурсів підприємства з аспекти їхнього формування.

1.2. Види матеріальних ресурсів підприємства

Через різноманітність матеріальних ресурсів, що використовуються різними способами у процесі виробництва, необхідно їх класифікувати.

Класифікація матеріальних ресурсів (виокремлення їх окремих груп за різними ознаками) необхідна для виявлення та обґрунтування їх потреб, встановлення раціональної спеціалізації та ефективної політики управління. Загальну класифікацію можна провести за кількома критеріями – основними (походження, призначення чи використання у процесі виробництва) та додатковими (агрегатний стан і хімічний склад).

Дослідники І. М. Сотник, Л. М. Таранюк виділяють наступні види матеріальних ресурсів, з різними класифікаційними ознаками, рис.1.1.

Рис.1.1. Класифікація матеріальних ресурсів підприємства [40, с.278]

Класифікація матеріальних ресурсів тісно пов'язана з питаннями використання їх у процесі виробництва та обігу. Частина ресурсів відіграє роль матеріальної бази (основні засоби та інвентар), інша частина - входить до складу оборотних коштів підприємства і витрачається під час виробництва або надання послуг (сировина, матеріали, комплектуючі). З іншого боку, інвентар є матеріальною основою фондів обігу, тобто. перебувають у стані товарних запасів. Відповідно, оцінка використання матеріальних ресурсів базується на використанні різноманітних показників.

Інша група дослідників (Д.В. Шиян, Н. С. Ляліна, К. І. Гончарова) наводять більш широку класифікацію видів матеріальних ресурсів.

За походженням матеріальні ресурси можна поділити на природні (спочатку взяті з природи) і промислові (похідні від них), традиційні та модифіковані (за ступенем зміни вихідних природних властивостей), а за ступенем використання - на відновлювані та невідновлювані, що виступають у природних речовинних і ціннісних формах [49, с.27].

З точки зору використання у виробничому процесі елементи матеріальних ресурсів, з точки зору природно-речового підходу [34, с.41]. До їх складу входять сировина, основні та допоміжні матеріали, напівфабрикати, комплектуючі, паливо та енергія. Цей склад, на нашу думку, містить усі основні компоненти, але в той же час, на нашу думку, доцільно розглядати відходи матеріального виробництва як окремий від них вид (за умови, що їх можна повторно використовувати як у власному матеріалі). та в інших галузях).

З точки зору підходу до натуральних продуктів, усі матеріальні ресурси можна класифікувати відповідно до їх походження, як показано на рис. 1.2.

Від так, первинні (спочатку взяті з природи), виробничі (утворені в процесі виробництва з первинних) і вторинні (відходи повторно використовуються у процесі виробництва).

Розглянемо основні види матеріальних ресурсів згідно наведених класифікації більш детально.

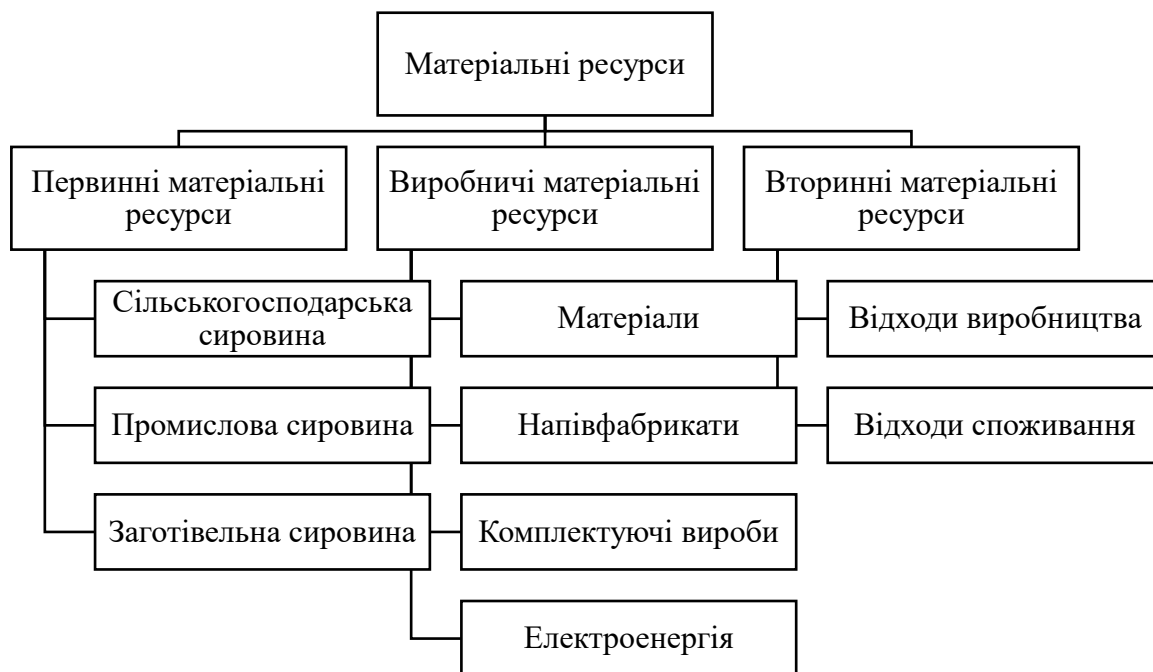

Рис.1.2. Класифікація матеріальних ресурсів з точки зору розгляду природних речовин за походженням [28, с.66]

Сировина. Продукція, для добування чи виготовлення якої потрібна праця, є основною складовою виробленого продукту, напівфабрикату чи матеріалу та включає промислову, заготівельну та сільськогосподарську сировину. Промислова включає дві групи – мінеральну (паливну, енергетичну, металургічну, хімічну, машинобудівну, будівельну, деревину) і штучну (синтетичні смоли, пластмаси та каучук, синтетичні мийні засоби та замінники шкіри) сировину. Заготівля – це сировина лісового та рибного господарства (збір і заготівля дикорослих лікарських рослин, ягід, грибів, заготівля сировини для переробки риби тощо). Сільське господарство включає сировину рослинного походження (злаки та зернові культури) та тваринного походження (м'ясо, молоко, шерсть тощо) [27, с.358].

Матеріали. Основа для виготовлення напівфабрикатів, комплектуючих, промислових і споживчих товарів, запасних частин до готової продукції. Матеріали спочатку поділяють на основні та допоміжні. Основним матеріалом є виріб, який вже пройшов певну обробку і є безпосередньою частиною кінцевого продукту. У господарській практиці немає чіткого розмежування між сировиною та основними матеріалами, до останніх, у більшості випадків, відносять промислову продукцію. Допоміжні речовини, зважаючи на їх участь у процесі виробництва, безпосередньо не входять до складу кінцевого продукту, але без них неможливо здійснювати технологічні процеси, пов'язані з виготовленням продукції (лаків, барвників, мастильних матеріалів тощо). Вони або споживаються засобами праці, або додаються до сировини, щоб внести в них матеріальні зміни, або сприяють здійсненню самого процесу праці. Зазвичай вони не стають субстанцією кінцевого продукту, не супроводжуються ним і, якщо стають, не змінюють споживчого призначення.

За призначенням матеріали поділяються на такі групи: чорні метали, металовироби, труби, кольорові метали, нафтопродукти, деревина та будівельні матеріали, а за агрегатним станом їх поділяють на тверді, рідкі та газоподібні [32, с.80].

напівфабрикати. Робочий продукт, який пройшов одну або кілька стадій обробки, але ще не готовий до споживання і підлягає подальшій обробці. При цьому напівфабрикат як кінцевий продукт виробництва може бути для нього кінцевим продуктом. За походженням вони поділяються на два типи: власне виробництво, тобто частково виготовлена продукція одного підрозділу, передана іншому, та шляхом співпраці, тобто доставка від однієї компанії до іншої.

Компоненти. У зв'язку з поглибленням спеціалізації та поділу праці у виробництві все більшого значення набувають комплектуючі, які для одних підприємств є готовою продукцією, а для інших служать для комплектації більш складних виробів [2].

Паливо. Це горючі речовини, які при горінні виділяють значну кількість теплоти, яка використовується безпосередньо в технологічних процесах або

перетворюється в інші види енергії. В економічному плані це по суті один із допоміжних матеріалів або мінеральної сировини, але в обліково-плановій практиці наголошується окремо, оскільки має велике самостійне значення в усіх галузях виробництва. У ньому враховуються нафтопродукти (нафта, дизельне паливо, бензин, гас, мазут тощо), тверді (вугілля, дрова, торф тощо), газоподібне та ядерне паливо [26, с.207].

Електрика. Функціонує як матеріальний ресурс дуже особливого роду, оскільки не є матеріальною субстанцією виробленої продукції і не є предметом праці в традиційному розумінні цього слова. При цьому енергію не можна віднести до робочого обладнання, крім випадків їх технологічного використання. Поділяється на електричну і теплову енергію [26, с.207].

Відходи. Виробничий процес, пов'язаний з переробкою сировини, основних і допоміжних матеріалів, а також переробкою напівфабрикатів, як правило, супроводжується утворенням різних видів промислових відходів, які частково або повністю втратили свої початкові корисні властивості (вторинні матеріальні ресурси). Крім того, споживання породжує відходи – споживчі відходи (продукція, яка частково або повністю втратила свої функціональні властивості внаслідок фізичного та морального зносу – застаріла у населення).

До складу вторинних матеріальних ресурсів входять відходи, для переробки та подальшого використання яких на даний момент відсутні технічні, технологічні, організаційно-економічні передумови. Вторинні матеріальні ресурси, які в даний час можуть бути повторно використані у виробництві, часто називають вторинною сировиною (металобрухт, макулатуру, скляну тару тощо). Частина цих відходів, які можна використовувати у виробництві без подальшої переробки, а також залишки сировини, напівфабрикатів та палива, які не втрачають своїх первісних властивостей у процесі перетворення вихідної сировини в готовий продукт. і за знижених вимог, які можуть бути використані повторно, називаються експлуатаційними відходами [20, с.99].

На відміну від первинних матеріальних ресурсів, які пов'язані з видобутком і переробкою сировини і похідних, що утворюються в процесі виробництва, вторинні матеріальні ресурси збираються і переробляються.

Таким чином, підприємства використовують різноманітні матеріальні ресурси, одні з яких повністю витрачаються у процесі виробництва, інші лише змінюють форму, треті входять у виріб без зовнішніх змін, а четверті лише сприяють виготовленню продукту без зміни їх маси. Наведена класифікація матеріальних ресурсів та джерела їхнього формування, виражені в розширеній і розгорнутій номенклатурі, може використовуватися при складанні заявки, виборі транспортного засобу, кодуванні ресурсів при вході на підприємство, надає можливості створити необхідні умови для їх зберігання та транспортування з дотриманням необхідних нормативних документів.

Розглянемо далі систему показників, яка використовується для оцінювання ефективності матеріальних ресурсів.

1.3. Методичні засади оцінки ефективності використання матеріальних ресурсів підприємства

Використання матеріальних ресурсів у господарському житті є невід'ємною частиною діяльності кожного підприємства, особливо спрямованого на виготовлення продукції. Своєчасне та якісне постачання сировини часто визначає успіх збуту та безперервність бізнесу. Тому важливим етапом буде аналіз ресурсів на підприємстві, визначення повної постачання матеріалів, з якою кількістю дефектів, а також своєчасний розрахунок необхідних коефіцієнтів, щоб зрозуміти, наскільки ефективно використовується сировина. волі в організації.

Як зазначає Я. Д. Малкіна: «В даний час існує потреба зосередити ресурси на реалізації політики захисту ресурсів, що позитивно вплине на розвиток економіки в цілому, удосконалення технологій, конкурентоспроможність вітчизняних виробників, збільшення експортного потенціалу, валового

внутрішнього виробництва. зростання продукту і в кінцевому підсумку на підвищення рівня життя суспільства» [15, с.102]. Постійне збільшення робочого обладнання, яке використовується у виробництві, розширення обсягів виробництва, введення в експлуатацію нових основних фондів і накопичення капіталу вимагають все більшої кількості сировини, матеріалів, палива та енергії. Товари, матеріали, паливо та енергія в цьому контексті об'єднуються загальним терміном – матеріальні ресурси, хоча цей термін значно ширший.

В умовах сучасної ринкової економіки та жорсткої конкуренції, питання економії та раціонального використання матеріальних ресурсів стало дуже актуальним. Матеріальні ресурси як предмет праці є одним із трьох основних елементів виробництва. Без них, звичайно, неможливе виробництво. Але це ще не все, що характеризує роль і значення матеріальних ресурсів. На них припадає дві третини вартості виготовлення продукції, собівартості виготовленої промислової продукції і не менше половини її ціни.

Проведення аналізу ефективності використання матеріальних ресурсів, безсумнівно, повинно здійснюватися по черзі і пов'язано з низкою конкретних етапів.

Узагальнюючи напрацювання дослідників М.І. Петренко, А.Г. Драбовський, В.М. Петренко, структуруємо їх на рис.1.3.

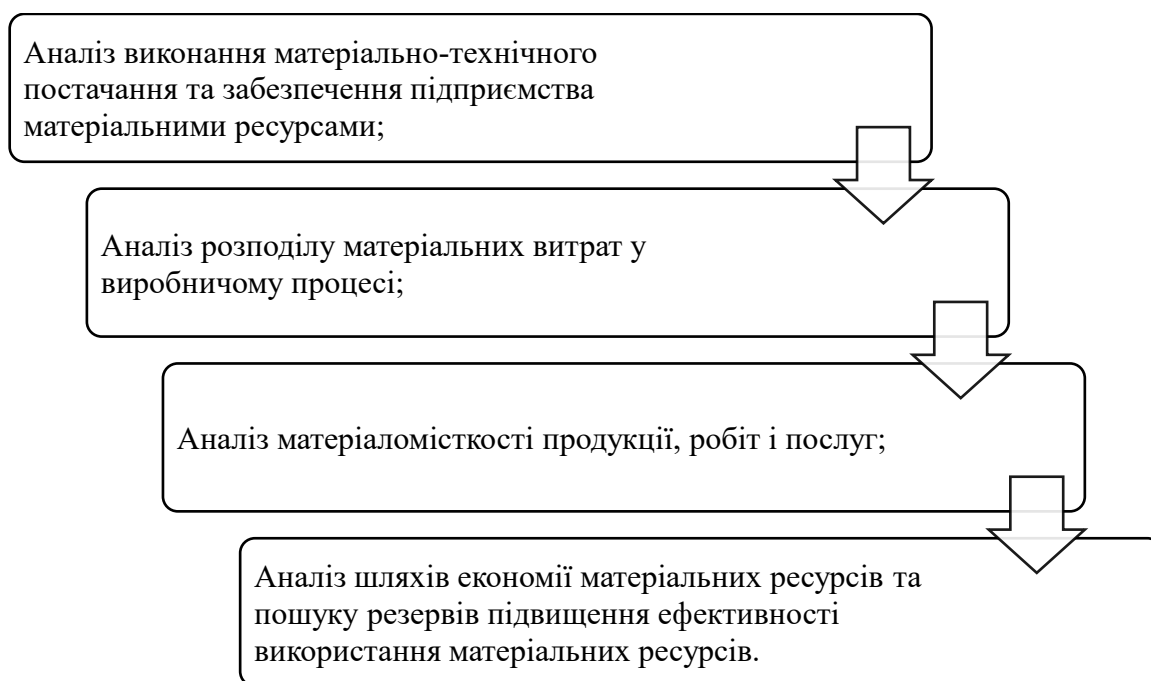

Рис.1.3. Етапи проведення оцінки ефективності використання матеріальних ресурсів підприємства [25, с.110]

Процес аналізу ефективності використання основних засобів дослідники ... розкривають у цілісному зв'язку з іншими видами аналізу, які дозволяють повно розглянути та комплексно охарактеризувати економічне та фінансове становище підприємства. Особлива увага приділяється аналізу матеріально-ресурсної забезпеченості, який досліджує ступінь забезпеченості матеріальними ресурсами та стан запасів, показує зв'язок між джерелами матеріальних ресурсів, їх використанням та якістю.

Після завершення дослідження загального стану матеріальних ресурсів на підприємстві автор пропонує аналіз ефективності використання матеріальних ресурсів на основі дослідження матеріальних витрат через розроблену систему показників.

Отже, на нашу думку, основним показником при аналізі ефективності використання основних засобів є матеріаломісткість, тому пропонується провести ретельний аналіз факторів, що впливають на це.

В той час Н. В. Піскунова пропонує спочатку вивчати загальні та спеціальні показники, потім аналізувати матеріаломісткість в цілому, а потім за конкретними показниками з метою вивчення впливу факторів на матеріаломісткість виробів. Досліджено зміни норм витрати матеріалів у різні періоди [27, с.360].

Для аналізу ефективності використання ресурсів О. І. Решетняк пропонує спочатку проаналізувати наявність матеріальних ресурсів і проаналізувати запаси і витрати матеріальних ресурсів, а потім характеризувати ефективність використання матеріальних ресурсів. Крім того, він вказує на можливість аналізу структури прямих матеріальних витрат та впливу матеріальних ресурсів на обсяги виробленої продукції [32, с.76]. Ця методика вважається однією з найпростіших для дослідження, що, безсумнівно, є її перевагою. Однак через невелику систему показників не всі аспекти економічного життя організації можуть бути представлені.

За словами О. І. Ястремського: «методика аналізу ефективності використання основних засобів дещо відрізняється від описаної раніше. Цей автор при аналізі матеріальних ресурсів спочатку звертає увагу на розрахунки системи показників (матеріаломісткість, матеріалоемність, частка матеріальних витрат тощо), а потім аналізує за двофакторною мультиплікативною моделлю, що стосується аналізу матеріаломісткості та адитивної моделі впливу матеріаломісткості залежно від різних видів матеріалу» [50, с.86]. Автор не проводить паралелі між аналізом наявності матеріальних ресурсів та аналізом ефективності їх використання і, на відміну від описаних вище методів, не встановлює зв'язку.

Після проведення аналізу ефективності використання матеріальних ресурсів за методологією різних авторів, важливо відзначити, що кожен метод має свої переваги і недоліки. Метод, представлений О. І. Ястремським, є найпростішим, але для більш глибокого розуміння ефективності використання матеріальних ресурсів, дослідники можуть вибрати аналіз впливу різних факторів на ключовий показник, такий як матеріалоздатність, за допомогою методу абсолютних різниць.

Метод абсолютних різниць в певному сенсі схожий на метод ланцюгових підстановок через послідовне виведення дельт за показниками. Однак головний акцент цього методу спрямований на абсолютні зміни показника в порівняльному періоді до попереднього. Цей метод дозволяє визначити, як зміна умовного показника за рік вплинула на залежну величину (наприклад, дохід).

Потреба в зовнішніх матеріальних ресурсах виражається як різниця між загальною потребою в певному виді ресурсів і сукупністю власних (внутрішніх) ресурсів для задоволення цієї потреби. У той же час запланований і фактичний коефіцієнт забезпеченості дає змогу оцінити, наскільки підприємство задовольнило потребу в матеріальних ресурсах за допомогою контрактів на поставку [47, с.98].

Як зазначає Н. Шандова, при розрахунку потреби в матеріальних ресурсах їх поділяють на кілька видів: потреби в основних і допоміжних виробництвах, а також резерви, необхідні для безперебійної роботи на кінець періоду. Під час

розрахунку фізичних ресурсів, необхідних для створення запасів, розвинулися три методи оцінки:

натуральні одиниці виміру використовуються, коли необхідно визначити потреби компанії в запасах;

для визначення потреби в оборотних коштах проводиться грошова (вартісна) оцінка, а потім прив'язується до фінансового плану;

розраховуються дні доступності для планування з подальшим контролем за виконанням плану постачання ресурсів [47, с.100].

Для оцінки ефективності використання матеріальних ресурсів використовується система узагальнених і часткових показників (табл. 1.2).

Таблиця 1.2

Показники ефективності використання матеріальних ресурсів підприємства
[17; 26; 42; 43]

Показники	Метод розрахунку	Економічне значення
Узагальнюючі показники		
Матеріаломісткість (Мм)	$M_m = \frac{\sum M}{BP}$ де М – сума матеріальних витрат, тис.грн ВР – виручка від виробленої продукції, тис.грн	Показує обсяг матеріальних витрат на 1 грн виготовленої продукції
Матеріаловіддача (Мв)	$M_v = \frac{BP}{\sum M}$	Дає інформацію про вихід продукції з кожної гривні витрачених матеріальних ресурсів
Питома вага матеріальних витрат в собівартості продукції (ПВм)	$P_v m = \frac{\sum M}{C_{об.п}}$ де Соб.п – повна собівартість продукції, тис.грн	Показує рівень використання матеріальних ресурсів, а також структуру (матеріаломісткість продукції)
Коефіцієнт використання матеріалів (Км)	$K_m = \frac{\sum M_{ф/п}}{\sum M_{п}}$ де $\sum M_{ф/п}$ – це фактична та планова сума матеріальних витрат, тис.грн	Відображає рівень ефективності використання матеріалів та дотримання норми
Індивідуальні показники		
Сировинномісткість продукції (СМп)	$C_{Mп} = \frac{C+M}{BP}$ де С – вартість споживання сировини, тис.грн М – вартість споживання матеріалів, тис.грн	Показники відображають ефективність споживання окремих елементів матеріальних ресурсів на 1 грн виготовленої продукції
Паливномісткість продукції (ПМп)	$P_{Mп} = \frac{П}{BP}$	

	де П – вартість споживання палива, тис.грн	
--	--	--

Отже, використання узагальнюючих показників при аналізі матеріальних ресурсів дозволяє отримати уявлення про ефективність використання матеріальних ресурсів і розрахувати резерви їх збільшення. Роль індивідуальних показників полягає в описі ефективності споживання окремих видів матеріальних ресурсів (наприклад, палива, сировини або енергії), також стає можливим зниження матеріаломісткості окремих видів продукції (питома матеріаломісткість).

Фактичний рівень показників ефективності використання матеріалів порівнюється з плановим (вихідним), враховується динаміка даних та причини їх розбіжностей. Для розрахунку впливу факторів на зміну показників використання матеріальних ресурсів можна використовувати методи ланцюгових підстановок, абсолютних чи відносних різниць, а також інтегральний метод.

Факторний аналіз матеріаломісткості проводиться на основі наступних факторних моделей:

– кратна модель, використовується метод скорегованого показника (1.1) [16, с.28]:

$$M_m = \frac{MP}{Q}, \quad (1.1)$$

де MP – матеріальні ресурси, тис.грн

Q – виручка від реалізації продукції, тис.грн

– змішана модель, використовується метод ланцюгових підстановок (1.2) [16, с.29]:

$$M_m = \frac{(C+P+E+I)}{Q}, \quad (1.2)$$

де C – вартість споживання сировини, тис.грн

П – вартість споживання палива, тис.грн

E – вартість споживання електроенергії, тис.грн

I – вартість інших ресурсів, тис.грн

– адитивна модель, використовується метод ланцюгових підстановок (1.3) [16, с.29]:

$$MM = MMC + MMP + MME + MMI \quad (1.3)$$

де $MM(c/p/e/i)$ – матеріаломісткість сировини/палива/електроенергії/інших ресурсів

На основі проведеного факторного аналізу виявляються резерви підприємства. Найявні результати аналізу використовуються для нормування витрат на сировину та матеріали для виготовлення продукції (надання послуг), у тому числі для визначення загальної потреби в матеріальних ресурсах для виконання плану.

Отже, узагальнюючи, можемо зробити висновок, що аналіз ефективності використання матеріальних ресурсів дозволяє зрозуміти, наскільки ефективно використовуються матеріали на підприємстві, чи відповідають витрати отриманим доходам, позитивна чи негативна динаміка за такими показниками, як матеріалоємність, матеріаломісткість, питомі показники. сила тяжіння, паливоємність і ресурсомісткість. Роль такого аналізу особливо велика, оскільки при правильному використанні матеріальних ресурсів і оптимальній вартості сировини прибуток підприємства також значно зросте. Тому важливо уникати великої кількості матеріалів, що не відповідають вимогам в економіці підприємства, великих обсягів ресурсних витрат, які не є обов'язковими для виконання плану. Особливо для компаній, які орієнтуються на виробництво продукту, важливо оптимізувати використання своїх матеріальних ресурсів для забезпечення стабільності та прибутковості підприємства. Аналізуючи ефективність використання матеріальних ресурсів, можна виявити резерви або слабкі місця, які потребують удосконалення у виробництві.

Розглянемо далі нормативно-правове забезпечення обліку матеріальних ресурсів.

1.4. Нормативно правове та інформаційне забезпечення управління матеріальними ресурсами підприємства

Нормативно-правове забезпечення, яким користується будь-яке підприємство у своїй діяльності поділяється на правову, директивну, нормативно-довідкову, планову та фактографічну інформацію.

Джерелом правової інформації є законодавчі акти України, що регулюють діяльність у сфері господарських, фінансових та трудових відносин.

Директивна інформація міститься у постановах Кабінету Міністрів України, Правління Національного банку, наказах Міністерства фінансів, та інших державних установ України.

Джерелом нормативно-довідкової інформації є збірки галузевих та відомчих нормативів, збірки міжгалузевих нормативів, стандарти, преїскуранти, довідники.

Планова інформація міститься у бізнес-планах, фінансових планах, інвестиційних проектах, кошторисах. На відміну від правової, директивної та нормативно-довідкової, планова інформація формується безпосередньо у комерційному банку, виходячи з можливостей його розвитку, вимог чинного законодавства України, відповідних директивних документів та урахуванням нормативів, що не носять директивного характеру, а також іншої довідкової інформації.

Вцілому, систему правового регулювання аналізу фінансового стану в Україні може бути представлена таким чином:

- 1) Закони та інші підзаконні нормативні акти (закони, укази Президента України, Постанови Кабінету Міністрів України, Закон України «Про БО та фінансову звітність в Україні», прийнятий 16 липня 1999 р., також Типове положення з питань, обліку і контролювання собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості; Порядок подання фінансової звітності [1];

- 2) Положення бухгалтерського обліку та інші нормативні акти (накази, інструкції та ін.), що приймаються центральними органами спеціальної

компетенції (Міністерством фінансів України, НБУ, Держкомстатом України та іншими відомствами) (П(С)БО, інструкція з інвентаризації основних засобів, грошових коштів, документів і розрахунків, нормативні акти НБУ [2];

3) Методичні рекомендації з ведення бухгалтерського обліку, що розробляються і затверджуються з врахуванням особливостей та потреб певних видів діяльності (Інструкція про застосування плану рахунків б/о активів, капіталу, зобов'язань, Методичні рекомендації по застосуванню регістрів б/о., типові форми документів, облік. Регістрів, форми бухгалтерської документації [18];

4) Робочі документи щодо організації та ведення бухгалтерського обліку та застосування облікової політики, що приймаються власником підприємства на підставі нормативних документів, розроблених і затверджених органами держави.(наказ про ОП, робочі плани рахунків).

Розглянемо більш детально нормативно-правове забезпечення врегулювання питань аналізу фінансового стану підприємства, табл.1.3.

Таблиця 1.3

Нормативно-правове забезпечення та спеціальна література з питань аналізу фінансового стану підприємства [19, с.50]

№	Інформаційна база	Місце та значення в аналізі
1	2	3
Закони та підзаконні нормативні акти		
1.	Господарський кодекс України	Визначено основні засади господарювання в Україні і регулює господарські відносини, що виникають в процесі організації та здійснення господарської діяльності між суб'єктами господарювання. Використовується даний документ для визначення правових основ господарської діяльності підприємства.
2.	Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»	Визначає правові засоби регулювання, організації, ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні. Використовується для організації бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності на підприємстві.
3.	Податковий кодекс	Регулює показники прибутку підприємства та відносини між державою і суб'єктом господарювання
Методичні рекомендації		
1.	Методичні рекомендації з аналізу і оцінки фінансового стану підприємства	Описано сутність основних показників аналізу фінансового стану підприємства, методи їх визначення та їх роз'яснення, надано рекомендації щодо структури проведення аналізу

Продовження табл.1.3

1	2	3
2.	Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства	Пропонується система основних індикаторів, за допомогою яких можна провести ефективну оцінку фінансового стану підприємства
Положення		
3.	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку №1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»	Визначено мету, склад в принципі підготовки фінансової звітності та вимоги до визнання й розкриття її елементів
4.	Положення бухгалтерського обліку	Згідно з розділом III даного положення у фінансовій звітності відображаються постійні та тимчасові різниці, що
5	«Податкові різниці» (наказ Мінфіну від 25.01.2011 №27).)	мають враховуватись при визначенні податкового прибутку (збитку) звітного періоду.
Робочі документи		
1.	Баланс	Містять інформацію про наявність економічних ресурсів, які контролюються підприємством на дату балансу.
2.	Звіт про фінансові результати	Містять інформацію про доходи, витрати та фінансові результати діяльності підприємства за звітний період
3.	Звіт про власний капітал	Відображає зміни в складі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду
4.	Звіт про рух грошових коштів (за прямим і непрямим методами)	Відображає генерування та використання грошових коштів протягом звітного періоду

Отже, згідно табл.1.3 на сьогодні розроблена сучасна та широка база нормативно-правового регулювання аналізу показників діяльності підприємства. Яка забезпечена великою кількістю інструментів, для досягнення поставленої мети аналізу.

Що стосується саме матеріальних ресурсів, вони відображаються у фінансовій звітності за їх класифікацією (поділом на групи (види) відповідно до способу використання при виготовленні продукції, виконанні робіт, наданні послуг або для потреб управління організації. Наприкінці звітного року матеріальні ресурси відображаються в бухгалтерському балансі за вартістю, визначеною виходячи із методів оцінки матеріальних ресурсів.

У фінансовій звітності має бути розкрита принаймні така інформація, враховуючи суттєвість:

- про методи оцінки матеріальних ресурсів за їх групами (видами);
- про наслідки зміни методів оцінки матеріальних ресурсів;
- про витрати на придбання заставлених матеріальних ресурсів;
- про розмір і рух резервів амортизації матеріальних цінностей [1].

Інформація про матеріальні ресурси, які потребують обліку, наведена в табл.1.4.

Таблиця 1.4

Інформація про матеріальні ресурси, що підлягає розкриттю [28, с.66]

Інформація	Форми звітності
В бухгалтерському обліку	
Про матеріально-виробничі ресурси на початок і кінець звітного року за окремими групами, за вартістю, що визначається виходячи з способів оцінки запасів, що використовуються організацією (зокрема, матеріали – за фактичною собівартістю)	Бухгалтерський баланс (форма № 1), актив, розділ «Оборотні активи »
Про засоби оцінки матеріально-виробничих запасів за їх групами	Пояснювальна записка до річної бухгалтерської звітності (розкриття облікової політики організації)
Про наслідки зміни способів оцінки матеріально-виробничих запасів	Пояснювальна записка до річної бухгалтерської звітності (розкриття облікової політики організації)
Про вартість матеріально-виробничих запасів, переданих у заставу	Пояснювальна записка до річної бухгалтерської звітності (розкриття облікової політики організації)
Про перерахування коштів у рахунок оплати матеріалів	Звіт про рух грошових коштів (форма № 4), розділ «Рух грошових коштів за поточною діяльністю»
Про доходи від вибуття матеріалів у складі інших операційних доходів за звітний період та аналогічний період попереднього звітного року	Звіт про прибутки та збитки (форма № 2)
Про витрати від вибуття матеріалів у складі інших операційних витрат за звітний період та аналогічний період попереднього звітного року	Звіт про прибутки та збитки (форма № 2)
У звіті про прибутки та збитки представлена	
Про доходи від вибуття матеріалів у складі інших операційних доходів за звітний період та аналогічний період попереднього звітного року	Звіт про прибутки та збитки (форма № 2)
Про витрати від вибуття матеріалів у складі інших операційних витрат за звітний період та аналогічний період попереднього звітного року	Звіт про прибутки та збитки (форма № 2)

Отже, важливу роль в організації матеріального обліку відіграють первинні документи для надходження товарів, оскільки є його основою. Безпосередньо за первинними документами здійснюється попередній, поточний і наступний контроль за рухом і збереженням запасів. Надходження матеріалів на підприємство контролює відділ постачання, який контролює виконання постачальниками договірних зобов'язань, пред'являє претензії щодо розбіжностей за якістю та кількістю 58 та несе відповідальність за несвоєчасне надходження товару на підприємство. компанії передбачено та задокументовано в статуті товариства.

Висновки до розділу 1

Економічна сутність матеріальних ресурсів виражена їхнім вмістом. Так, у своїй діяльності підприємства використовують різноманітні фізичні ресурси: сировину, паливо, енергію, запасні частини, комплектуючі тощо. При своєчасному забезпеченні цими ресурсами можливе успішне функціонування промислового виробництва. Безперервність і одночасність споживання матеріальних ресурсів вимагає їх постійного отримання та формування запасів матеріальних ресурсів. Залишки сировини та інших подібних цінностей відображаються у складі товарно-матеріальних цінностей – однієї зі складових оборотних активів підприємства.

Підприємства використовують різноманітні матеріальні ресурси, одні з яких повністю витрачаються у процесі виробництва, інші лише змінюють форму, треті входять у виріб без зовнішніх змін, а четверті лише сприяють виготовленню продукту без зміни їх маси. Наведена класифікація матеріальних ресурсів та джерела їхнього формування, виражені в розширеній і розгорнутій номенклатурі, може використовуватися при складанні заявки, виборі транспортного засобу, кодуванні ресурсів при вході на підприємство, надає можливості створити необхідні умови для їх зберігання та транспортування з дотриманням необхідних нормативних документів.

Аналіз ефективності використання матеріальних ресурсів дозволяє зрозуміти, наскільки ефективно використовуються матеріали на підприємстві, чи відповідають витрати отриманим доходам, позитивна чи негативна динаміка за такими показниками, як матеріалоемність, матеріаломісткість, питомі показники. сила тяжіння, паливоємність і ресурсомісткість. Роль такого аналізу особливо велика, оскільки при правильному використанні матеріальних ресурсів і оптимальній вартості сировини прибуток підприємства також значно зросте. Тому важливо уникати великої кількості матеріалів, що не відповідають вимогам в економіці підприємства, великих обсягів ресурсних витрат, які не є обов'язковими для виконання плану. Особливо для компаній, які орієнтуються на виробництво продукту, важливо оптимізувати використання своїх матеріальних ресурсів для забезпечення стабільності та прибутковості підприємства. Аналізуючи ефективність використання матеріальних ресурсів, можна виявити резерви або слабкі місця, які потребують удосконалення у виробництві. Якщо знати основні проблемні місця на підприємстві, можна розробити стратегію оптимізації терміну експлуатації сировини.

Важливу роль в організації матеріального обліку відіграють первинні документи для надходження товарів, оскільки є його основою. Безпосередньо за первинними документами здійснюється попередній, поточний і наступний контроль за рухом і збереженням запасів. Надходження матеріалів на підприємство контролює відділ постачання, який контролює виконання постачальниками договірних зобов'язань, пред'являє претензії щодо розбіжностей за якістю та кількістю та несе відповідальність за несвоєчасне надходження товару на підприємство.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА СТАНУ УПРАВЛІННЯ МАТЕРІАЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ ТОВ «ЖИТОМИРСЬКИЙ М'ЯСОКОМБІНАТ»

2.1. Аналіз тенденцій розвитку галузі функціонування ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат»

М'ясопереробна галузь в Україні відіграє важливу роль у структурі економіки країни, впливаючи на її розвиток та добробут. Сутність цієї галузі полягає в обробці та переробці сировини тваринного походження, що включає в себе виробництво м'ясних продуктів, консервів, ковбас, а також виробництво більш високооброблених продуктів, таких як ковбаси великої кількості сортів, делікатеси та готові страви.

Значення м'ясопереробної галузі в економіці України важко переоцінити. По-перше, ця галузь забезпечує робочі місця для значної кількості населення. Велика кількість людей зайнята на м'ясопереробних підприємствах у виробництві, обслуговуванні та управлінні. Це сприяє зменшенню безробіття та забезпечує стабільність економічної ситуації в регіонах, де розташовані м'ясопереробні заводи.

По-друге, м'ясопереробна галузь сприяє збереженню та розвитку сільськогосподарського сектору. Фермерські господарства, які вирощують тварин для подальшої переробки, отримують додатковий стимул для розвитку. Це включає в себе не тільки вирощування тварин, але і удосконалення методів годівлі, утримання та управління фермами. Розвиток цієї галузі сприяє зростанню виробництва та покращанню господарської продуктивності у сільському господарстві.

По-третє, м'ясопереробна галузь визначає економічну самодостатність країни. Здатність виробляти власні м'ясні продукти зменшує залежність від імпорту та забезпечує стійкість національного ринку. Це особливо важливо в

умовах геополітичних труднощів та економічних змін. М'ясопереробна галузь дозволяє країні мати контроль над власними ресурсами та забезпечити населення якісними та доступними продуктами. І щоб проаналізувати стан галузі потрібно дослідити три аспекти: стан сировинної бази, кількість переробних підприємств та обсяги споживання продукції.

Для початку відобразимо в табл.2.1 динаміку учасників ринку, які займаються тваринництвом.

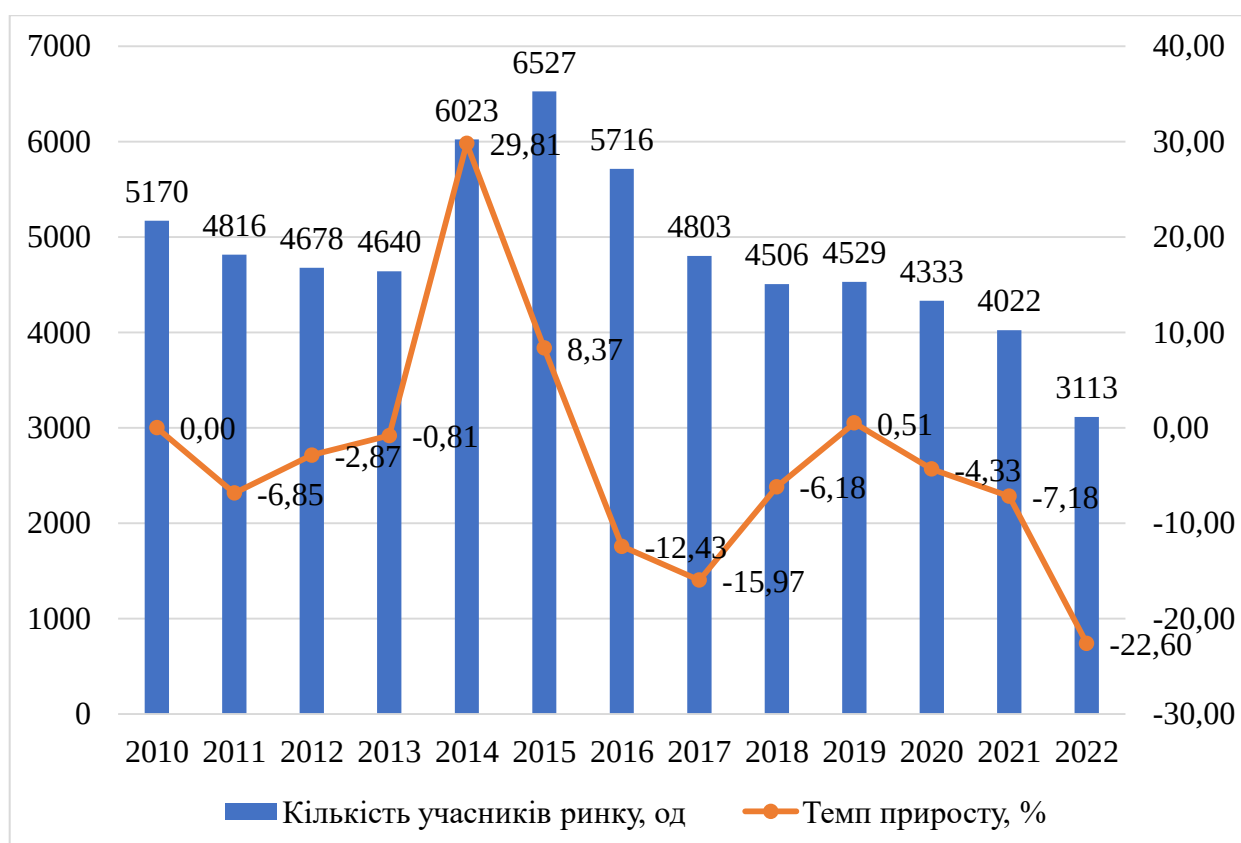

Рис.2.1. Кількість діючих суб'єктів господарювання у тваринництві в 2010-2022 рр [51]

Упродовж розглянутого періоду відбулися значні коливання у кількості учасників ринку тваринництва. На початку періоду (2010-2014) спостерігався стабільний приріст, зокрема в 2014 році відбувся значний стрибок на 29,81%. Однак, з 2016 року спостерігається негативна динаміка, зниження кількості учасників ринку, зокрема найвищий темп втрат в 2017 і 2022 роках.

Від 2016 до 2022 року кількість учасників ринку зменшилася на 39,33%. Це може бути пов'язано з різними факторами, такими як економічні труднощі, зміни у споживчих уподобаннях, конкуренція на ринку, або зміни у регулюванні галузі.

Не зважаючи на загальний тенденційний спад, важливо відзначити, що у 2019 та 2020 роках спостерігається невелике зростання, хоча й невелике. Це може свідчити про певну стабілізацію та спробу відновлення галузі. Великі втрати у 2017 та 2022 роках пов'язані з економічними труднощами, політичною нестабільністю або іншими зовнішніми факторами, що впливають на галузь тваринництва.

Відобразимо на рис.2.2 кількість учасників ринку м'ясопереробної галузі.

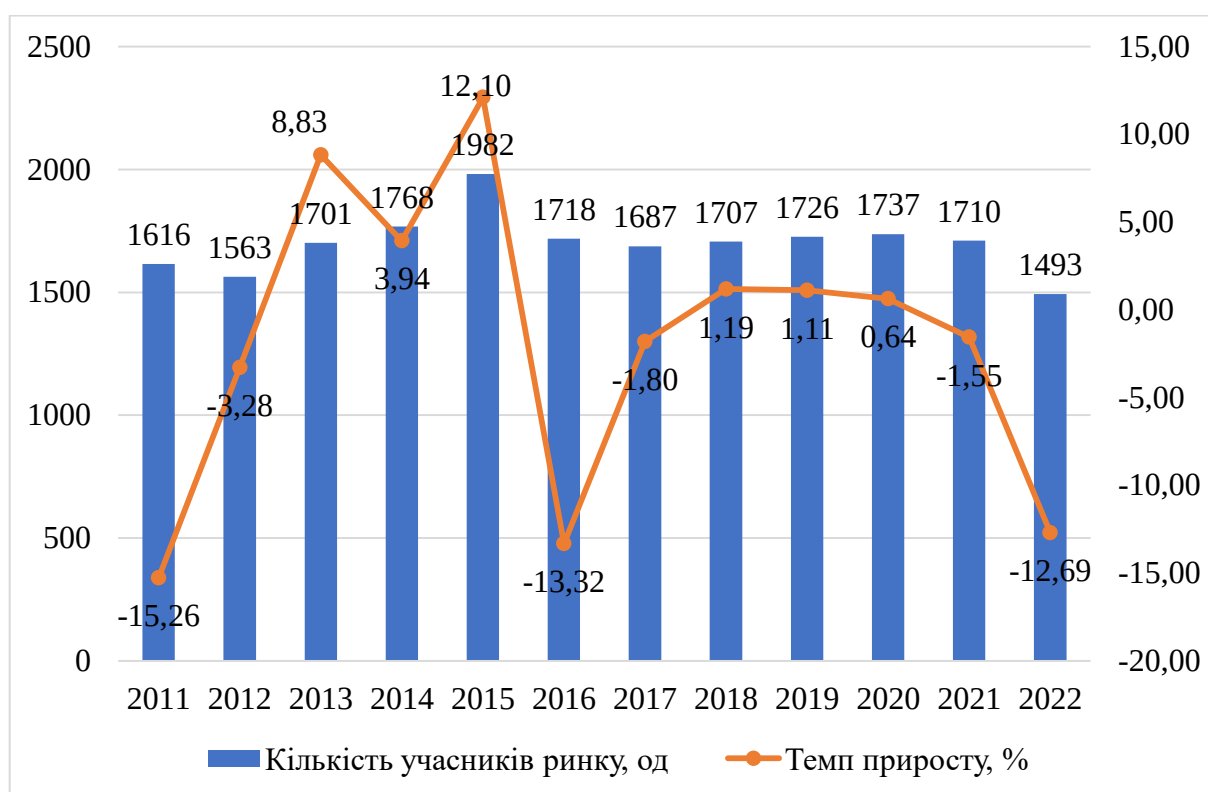

Рис.2.2. Кількість діючих суб'єктів господарювання у м'ясопереробній галузі в 2010-2022 рр [51]

Згідно рис.2.2, кількість учасників ринку м'ясопереробної галузі зменшилася протягом розглянутого періоду, а саме на 21,62%. Значний спад був зафіксований у 2016 та 2022 роках. За період з 2010 по 2015 роки спостерігався стабільний приріст кількості учасників ринку, досягнувши найвищого показника

у 2015 році (12,10%). Проте, починаючи з 2016 року, ринок зазнав спаду, і цей тренд тривав до 2022 року.

Зауважимо, що навіть у періоди загального спаду (2016-2022), кількість учасників ринку не зазнала суттєвого впадання, і темп втрат не був настільки великим, як у деяких інших галузях. Це може свідчити про стійкість м'ясопереробної галузі. На нашу думку, падіння у 2016 та 2022 роках може бути зумовлене різними чинниками, такими як зміни в споживчих уподобаннях, конкуренція на ринку, економічні труднощі або регуляторні зміни.

Періоди росту (2010-2015) можуть бути пов'язані з підвищенням попиту на м'ясопродукцію, збільшенням виробництва та розширенням ринкових можливостей.

Розвиток сільськогосподарського тваринництва в останні роки пройшов складний процес, який супроводжувався збільшенням концентрації тваринництва у великих господарствах і занепадом дрібних і середніх господарств. Про це можна стверджувати, аналізуючи показники стану тваринництва агропромислового комплексу, чисельність поголів'я худоби та птиці в різних групах, табл.2.1.

Таблиця 2.1

Кількість сільськогосподарських тварин в усіх категоріях господарств України, тисяч голів [51]

Роки	Велика рогата худоба	У т.ч. Корови	Свині	Вівці та кози	Птиця
2010-2016	4248	2414,9	7460,4	1581,8	212488,6
2017	3750,3	2166,6	7079	1325,3	203986,2
2018	3682,3	2108,9	6669,1	1314,8	201668
2019	3530,8	2017,8	6109,9	1309,3	204830,1
2020	3332,9	1919,4	6025,3	1268,6	211654,5
2021	3092	1788,5	5727,4	1204,5	220485,9
2022	3275,3	1823,4	5965,6	1232,2	228668,4
Темп приросту 2022/2017 рр.	-12,67	-15,84	-15,73	-7,02	12,10

Згідно табл.2.1, у 2022 р. спостерігається приріст сільськогосподарських тварин в живій масі порівняно з 2020 р., про те порівняно з 2017 р. відбулось скорочення на понад 12%.

Відобразимо на рис.2.3 обсяги споживання продукції м'ясопереробної галузі на внутрішньому ринку.

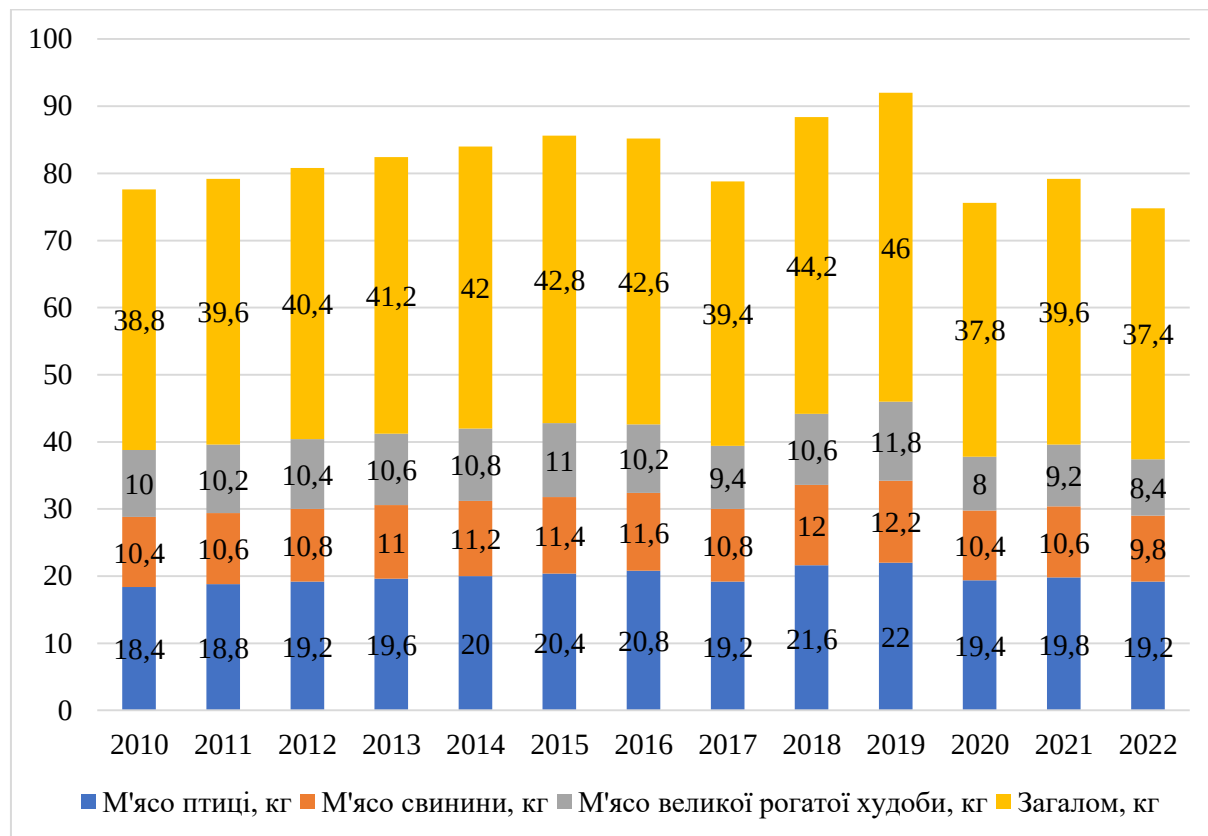

Рис.2.3. Склад, динаміка та структура споживання м'яса на одну особу за 2010–2022 рр [51]

Узагальнюючи дані за різними видами м'яса, можна відзначити, що загальний обсяг споживання м'яса на одну особу в Україні показує певні коливання. З 2010 по 2019 роки відбувався стабільний ріст, досягнувши максимуму у 2019 році (46 кг). Проте, у 2020 та 2022 роках відбулися спади, що може бути пов'язано із зовнішніми факторами, такими як пандемія COVID-19, епідемії у тваринництві та військовий стан.

Динаміка споживання різних видів м'яса також показує певні зміни. Наприклад, споживання м'яса птиці та свинини зросло в 2020 році порівняно з попереднім роком, але споживання м'яса великої рогатої худоби зазнало

зниження. У 2021 та 2022 роках відбулися подальші зміни, зокрема спад у споживанні м'яса свинини та великої рогатої худоби.

Зазначаючи важливість зовнішніх факторів, таких як пандемія, епідемії та військовий стан, можна припускати, що ці події вплинули на споживання м'яса в Україні. Зокрема, великі коливання у 2020 році можуть бути пов'язані з невизначеністю та змінами в економіці та життєвому стилі під впливом пандемії.

З огляду на коливання в обсягах споживання, важливо розглядати та впроваджувати стратегії сталого розвитку у сільському господарстві та харчовій промисловості, спрямовані на забезпечення стабільності та різноманітності в харчуванні.

Узагальнюючи, аналіз обсягів споживання м'яса в Україні свідчить про вплив різноманітних факторів, які визначають зміни у виборі та споживанні м'ясних продуктів українським населенням.

Зважаючи на тенденцію приросту сфери тваринництва та тенденцію скорочення м'ясопереробної галузі, необхідно провести дослідження рівня забезпеченості населення продукцією тваринництва. Відобразимо в на рис.2.4 торговельний баланс імпортно-експортних операцій.

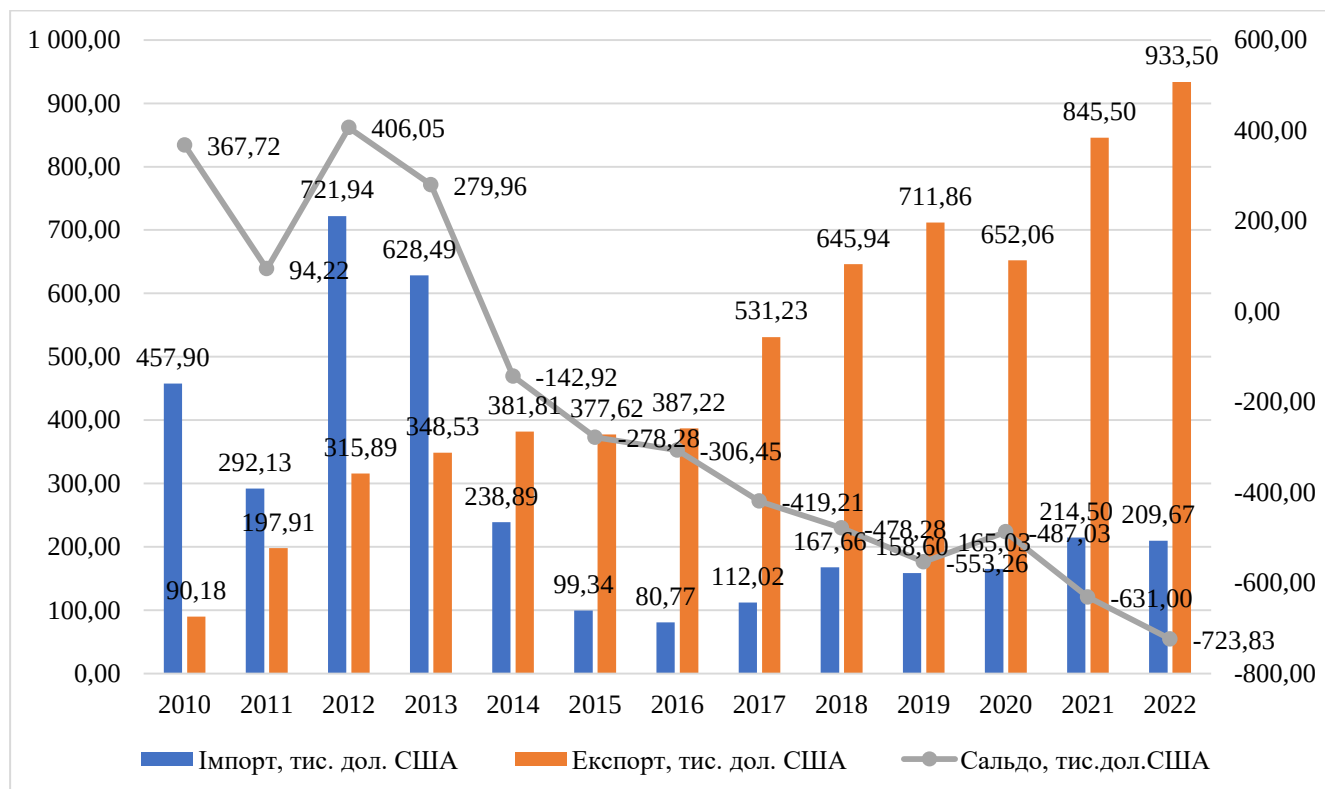

Рис.2.4. Стан імпоротно-експортних операцій продукції м'ясопереробної галузі за 2010-2022 роки [51]

Як видно з рис.2.3, спостерігається значний варіативний характер імпоротно-експортних операцій протягом розглянутого періоду. Загалом, обсяг експорту зростав, а імпорт відзначався коливаннями, іноді збільшуючись, а іноді зменшуючись. Зазначається негативне сальдо торгівельного балансу з 2014 року, що свідчить про те, що країна імпортує більше м'ясних продуктів, ніж експортує. Найбільш негативний баланс торгівлі зафіксовано у 2022 році (-723,83 тис. дол. США). Помітно, що в 2021 та 2022 роках сальдо торгівельного балансу зменшилося, що може свідчити про певний позитивний розвиток в ситуації, або ж про зміни в стратегії торгівлі.

Зниження сальдо торгівельного балансу може бути викликано різноманітними факторами, такими як зміни в цінах на м'ясо, зростання обсягів споживання внутрішнього виробництва або зовнішні економічні чинники. Враховуючи важливість м'ясної продукції для споживачів та економіки країни, важливо розглядати стратегії для збалансування торгівельного балансу та забезпечення стабільності на ринку.

Основними країнами-постачальниками продукції м'ясопереробної галузі в Україну є: Польща, Німеччина, Італія, Угорщина. Тоді як основними країнами-імпортерами – Польща, Молдова, Туреччина.

Таким чином, упродовж розглянутого періоду спостерігалася коливання в обсягах виробництва продукції м'ясопереробної галузі. Починаючи з 2014 року, відбувся загальний спад, інтенсифікований в 2017 та 2022 роках. Це може бути пов'язано з різними факторами, такими як економічна нестабільність, конкуренція на ринку або зовнішні труднощі. Зниження обсягів виробництва у 2017 і 2022 роках, при відносно стабільній кількості учасників ринку, може свідчити про можливу неефективність або втрати в галузі, які потребують уваги та стратегічного аналізу. Зниження споживчого попиту на м'ясні продукти в Україні у 2020 році може бути пов'язане з економічними труднощами та впливом пандемії COVID-19. Підвищення споживчого попиту в 2021 році та знову спад у 2022 році

може відображати невизначеність та варіабельність у споживчому ринку. Пандемія COVID-19, епідемії хвороб у тварин, та військовий стан в Україні можуть впливати на м'ясопереробну галузь через обмеження виробництва, трудові труднощі, та зміни у споживчому попиті.

Узагальнюючи, аналіз тенденцій розвитку м'ясопереробної галузі в Україні свідчить про конкурентоспроможність розвитку даної галузі та перспективність розвитку в ній для ТОВ «Житомирський м'ясопереробний комбінат».

2.2. Діагностика фінансово-економічного стану підприємства ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат»

Для дослідження обрано підприємства, за організаційною формою – товариство з обмеженою відповідальністю «Житомирський м'ясокомбінат».

Відобразимо в табл.2.2 організаційну карту підприємства.

Таблиця 2.2

Організаційна картка ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» [22]

Повне найменування	Товариство з обмеженою відповідальністю «Житомирський м'ясокомбінат»
Скорочене найменування (згідно Статуту)	ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат»
Код за Єдиним державним реєстратором підприємств та організацій України	32122069
Місцезнаходження	Україна, Житомирська обл, м.Житомир, вул. Сергія Параджанова, буд.127
Місце проведення державної реєстрації	Виконком Житомирської міської ради Житомирської області
Дата проведення державної реєстрації	22.12.2010 р.
Основні види діяльності	10.13 Виробництво м'ясних продуктів 10.11 Виробництво м'яса 46.32 Оптова торгівля м'ясом і м'ясними продуктами 46.39 Неспеціалізована оптова торгівля продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами 46.90 Неспеціалізована оптова торгівля 47.19 Інші види роздрібної торгівлі в неспеціалізованих магазинах
Веб-сайт Товариства	https://zhmk.com.ua

Структура продукції, що випускається підприємством, представлена на рис.2.2.

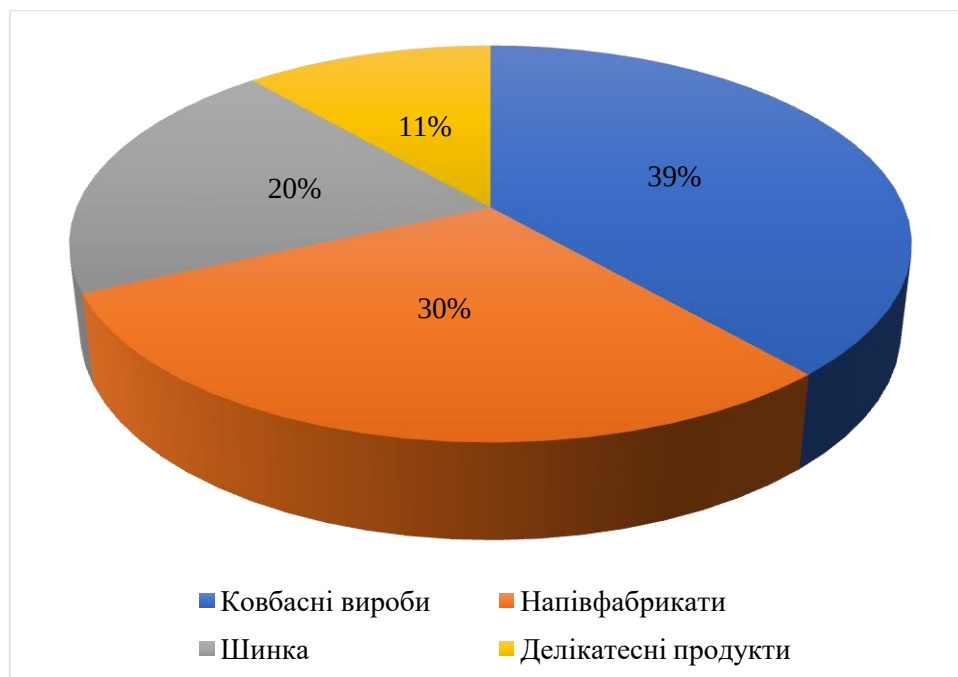

Рис.2.5. Структура продукції ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» [21]

На м'ясокомбінаті постійно ведеться робота з розширення асортименту продукції, з урахуванням вивчення купівельного попиту. Асортимент, що існує в даний час, дозволяє задовольнити смаки майже будь-якого покупця. Завдяки багаторічному досвіду і довірі споживачів «Житомирський м'ясокомбінат» розвивається з кожним днем і на даний момент має 3 основних бренди: ТМ «М'ясна Гільдія», ТМ «Ранчо», ТМ «Gremio de la Carne». Технологи і фахівці м'ясного виробництва відточують майстерність приготування м'ясних шедеврів і не зупиняються на досягнутому рівні [22].

Продукція ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» має наступні властивості, вигідно відрізняють її від продукції інших виробників і реалізаторів м'ясопродуктів.

1. Високий рівень смакових якостей. Технологічна лінія, що закуповується ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат», є сучасним високопродуктивним обладнанням, що передбачає суворий контроль за якістю вихідної сировини,

гарантує використання прогресивної технології виробництва, тільки правильно збалансованих рецептур.

Таким чином, якість ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» продукції відповідає світовим стандартам, причому смак адаптується саме до запитів місцевого ринку.

2. Якість та привабливість упаковки. Продукція упаковується в високоякісну пакувальну плівку, що постачається виробником обладнання, використовується багатьма виробниками ковбас зі світовим ім'ям.

3. Доступна вартість. Через війну організації свого виробництва із замкненому технологічному циклу і значного зниження внутрішньовиробничих витрат собівартість виробленої на ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» продукції на 10 - 15% нижче, ніж у середньому у галузі [21].

Саме ці три основні чинники (з яких останній є вирішальним) є запорукою високої конкурентоспроможності м'ясної продукції ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат».

Основним ринком збуту продукції від ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» є вітчизняний ринок, але найбільше маркетингових зусиль направлено на Київську, Житомирську та Вінницьку області. Цьому сприяє невелика відстань до виробництва, висока щільність населення і відносно невелика віддаленість регіонів один від одного. Інші регіони охоплені як частина присутності на ринку.

Одним із факторів, що може вплинути на продажі продукції ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат», є посилення конкуренції з боку інших компаній, що виробляють подібну продукцію. Щоб зменшити вплив цього фактора, емітент дотримується маркетингової політики, метою якої є вивчення потреб споживачів і випуск нових продуктів, які найкраще відповідають цим потребам.

Основною ланкою управління таким потужним підприємством як ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» є його організаційна структура, що представлено в Додатку А.

Від так, організаційна структура ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» є типовою для виробничого підприємства та за напрямком – лінійно-

функціональною. Вищим органом управління м'ясокомбінату є загальні збори, яким щорічно звітує Генеральний директор. Також у структурі ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» виділяють 10 лінійних підрозділів, підпорядкованих безпосередньо Генеральному директору. Функції управління поточною діяльністю розподілені між фінансовими, маркетинговими та виробничими структурами. Ці функції виконують різні підрозділи, пов'язані між собою функціональними зв'язками, необхідні для успішної роботи підприємства.

Перевагами наведеної організаційної структури управління ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» є: швидке виконання дій щодо розпорядження та вказівок, які видаються вищестоячими керівниками нижчестоячим; раціональне поєднання лінійних та функціональних взаємозв'язків; стабільність повноважень та відповідальності персоналу.

У свою чергу, організаційна структура має свої недоліки, такі як дублювання управлінських функцій, розпорошення відповідальності, внутрішні виробничі бар'єри, що відокремлюють виробничі підрозділи від функціональних. Також можуть виникати протиріччя між лінійними і функціональними керівниками, опозиція лінійних керівників до роботи функціональних спеціалістів та спотворення інформації функціональними керівниками при її передачі виконавцям.

На офіційному сайті ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» структуровані наступні цілі компанії:

1. Усунути комунікаційні бар'єри, що заважають співробітникам компанії реалізувати поставлені перед ними цілі.
2. Надати можливість співробітникам не керівних посад внести свій внесок в досягнення спільної мети і пишатися своєю роботою.\
3. Створити атмосферу відкритості. Дати можливість співробітникам керівних посад внести свій вклад для досягнення цілей.
4. Управляти не людьми, а процесами, що виконуються людьми.
5. Управляти не компанією, а взаємопов'язаними процесами та їх показниками.

6. Управляти рівнем знань персоналу.
7. Управляти лояльністю співробітників.
8. Ухвалення рішення, що засновані на фактах.
9. Дати можливість співробітникам компанії постійно вдосконалювати процеси, за які вони несуть відповідальність [22].

Отже, згідно наведеним цілям, підприємство розвиває всі напрямки своєї діяльності: персонал, фінанси, збут та виробництво.

Результати діяльності підприємства, його здатність бути постійно платоспроможним і ліквідним, фінансово стійким й інвестиційно привабливим, конкурентоспроможним на ринку значною мірою визначаються тими вихідними умовами, в яких функціонує підприємство, та від його забезпеченості виробничими засобами. З цих причин важливою складовою діагностики є вивчення й оцінювання виробничого потенціалу підприємства, що передбачає аналіз майнового стану та деталізоване оцінювання необоротних і оборотних активів. Використовуючи фінансову звітність ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» (Додаток Б, В та Г) відобразимо майновий стан в табл.2.3.

Таблиця 2.3

Динаміка майнового стану підприємства
ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» за 2020-2022 рр.

Показник	Роки			Абсолютне відхилення до базисного	Відносне відхилення до базисного, %
	2020	2021	2022		
1. Вартість всього майна, тис.грн	503826	1054629	1157498	653672	129,74
2. Вартість власних коштів підприємства, тис.грн	17528	364390	411295	393767	2246,50
3. Вартість власних оборотних коштів, тис.грн	96617	57861	31643	-64974	-67,25
Коефіцієнт зносу	0,51	0,58	0,46	-0,05	-9,70
Коефіцієнт придатності	0,49	0,42	0,54	0,05	10,08

Згідно табл. 2.3, за розглянутий період вартість всього майна значно зросла, з 503826 тис.грн у 2020 році до 1157498 тис.грн у 2022 році, що представляє

збільшення на 129,74%. Зростання вартості майна свідчить про модернізацію активів підприємства, оскільки спостерігається зниження коефіцієнта зносу на - 9,70% та зростання коефіцієнта придатності на 10,08% (рис.2.6).

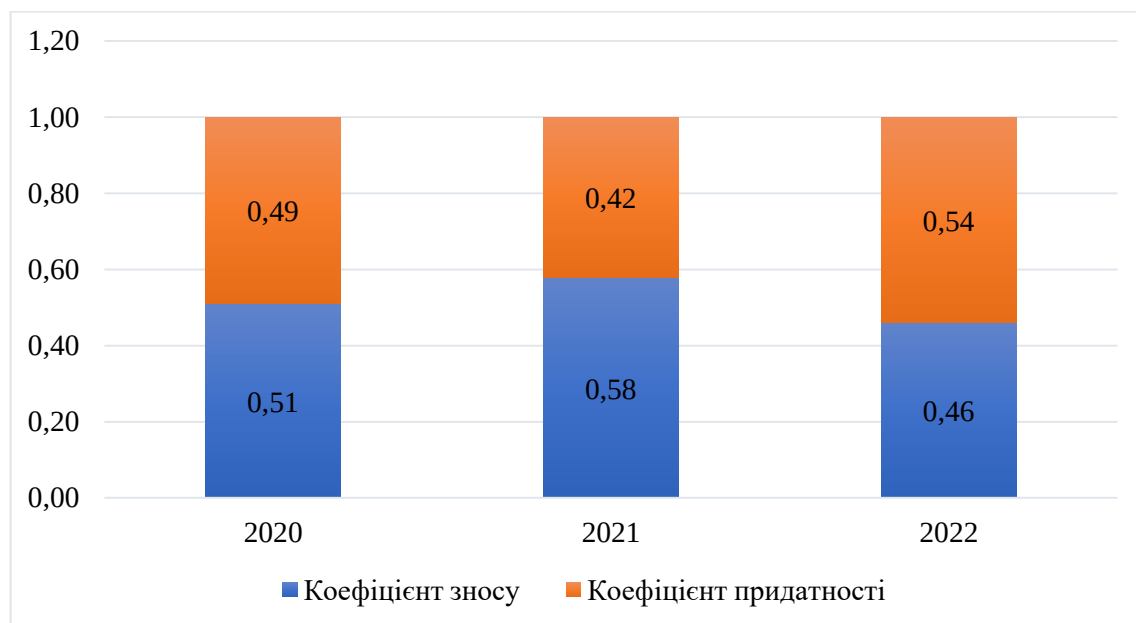

Рис.2.6. Структура придатності майна ТОВ « Житомирський м'ясокомбінат» у 2020-2022 рр.

Вартість власних коштів підприємства також значно зросла за розглянутий період, з 17528 тис.грн у 2020 році до 411295 тис.грн у 2022 році, що представляє збільшення на 2246,50%. Зростання вартості власних коштів свідчить про позитивний фінансовий стан підприємства та здатність до внутрішнього фінансування.

Зменшення вартості власних оборотних коштів на -67,25% (від 96617 тис.грн у 2020 році до 31643 тис.грн у 2022 році) може свідчити про зміни у структурі активів або ефективне управління оборотним капіталом.

Отже, узагальнюючи діагностику майнового стану, можемо зробити висновок про достатній рівень забезпеченості підприємства основними засобами про те недостатній – фінансовими ресурсами для успішного функціонування. Також спостерігається низька увага до оновлення матеріально-технічного забезпечення ТОВ « Житомирський м'ясокомбінат», про що свідчать показники зносу та придатності обладнання.

Під виробничим потенціалом підприємства розуміють його потенційну спроможність виготовляти продукцію (товари, роботи, послуги) таких асортименту, номенклатури та якості, які задовольняють ключовим параметрам попиту на ринку. Для дослідження виробничого потенціалу ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат», структуруємо показники в табл.2.4.

Таблиця 2.4

Діагностика виробничого потенціалу підприємства
ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» за 2020-2022 рр.

№ п/п	Показники	2020 рік	2021 рік	2022 рік	Абсолютне відхилення	Темп зміни, %
1.	Виручка від реалізації (в співставних цінах, без ПДВ) тис.грн	1423130	1704746	1555229	132099,00	9,28
2.	Середньорічна вартість ОВФ, тис. грн.	155342	355275	578984	423642,00	272,72
3.	Середньорічна вартість машин та устаткування, тис. грн.	316853	818065	1393311	1076457,50	339,73
4.	Фондовіддача основних засобів, грн	9,16	4,80	2,69	-6,48	-70,68
5.	Фондовіддача машин і устаткування, грн	4,49	2,08	1,12	-3,38	-75,15
6.	Фондомісткість, грн.	0,11	0,21	0,37	0,26	241,06

Згідно аналізу табл. 2.4, з 2020 по 2022 рік виручка від реалізації зросла на 0,09%, середньорічна вартість оборотних фондів (ОВФ) та машин та устаткування зросла на 2,3% та 3,4%. Це може свідчити про розширення або модернізацію виробничих можливостей підприємства.

Про те, оскільки темп приросту виручки нижчий від темпу приросту ОВФ, спостерігається зниження фондовіддачі основних засобів та машин і устаткування. Це може бути наслідком великих інвестицій у нові технології та усунення застарілої техніки.

Фондомісткість - зворотний фондовіддачі показник. Цей показник відображає величину основного капіталу, що доводиться на одиницю продажів, тобто потужність підприємства за відповідний період. Зростання фондомісткості

на 241% свідчить про ефективне використання ресурсів та збільшення вартості продукції на одиницю обладнання.

Графічне відображення результатів дослідження наведено на рис.2.7.

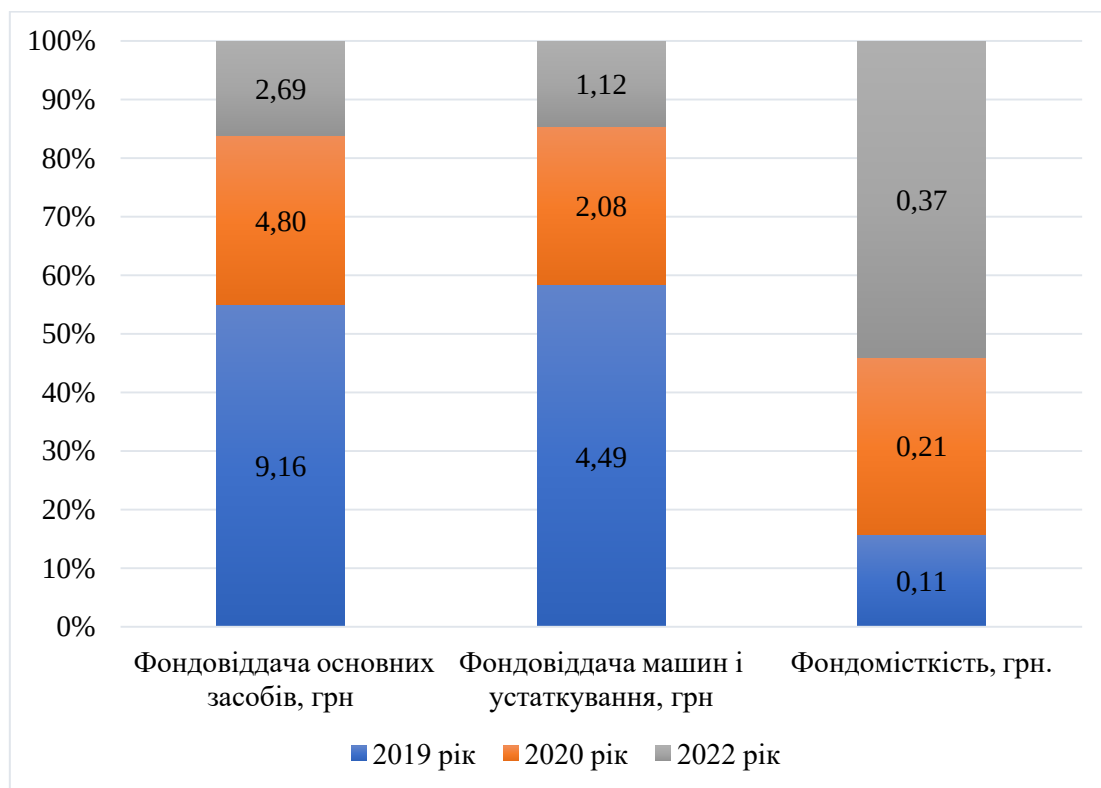

Рис.2.7. Зміна показників виробничого потенціалу ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» за 2020-2022 рр.

В цілому, підприємство виявляє стабільний ріст виручки та середньорічної вартості оборотних фондів і обладнання, але важливо враховувати, що фондівіддача може зменшитися у зв'язку з великими інвестиціями. Фондомісткість показує позитивні тенденції в ефективному використанні ресурсів. Управління розвитком та оптимізація виробничих процесів можуть сприяти подальшому поліпшенню ефективності підприємства.

Узагальнюючи, можемо зробити висновок, про високі показники виробничого потенціалу ТОВ « Житомирський м'ясокомбінат» та ефективність управління ним, що підтверджують наведені розрахунки та тенденція до зростання обсягів виручки.

Фінансовий стан підприємства можна оцінити з погляду його короткострокової та довгострокової перспектив. У короткостроковій перспективі критерієм оцінки фінансового стану підприємства є його ліквідність і платоспроможність, тобто здатність своєчасно і в повному обсязі розрахуватися за короткостроковими зобов'язаннями. Розрахуємо показники ліквідності та платоспроможності підприємства на основі балансу та звіту про фінансові результати ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» (табл.2.5).

Таблиця 2.5

Динаміка показників ліквідності та платоспроможності ТОВ
«Житомирський м'ясокомбінат» за 2020-2022 рр.

№ п/п	Назва показника	Роки			Абсолютне відхилення	Темп зміни, %
		2020 рік	2021 рік	2022 рік		
1.	Коефіцієнт абсолютної ліквідності (платоспроможність)	0,0037	0,0101	0,0122	0,01	229,02
2.	Проміжний коефіцієнт покриття балансу	1,08	0,97	0,74	-0,33	-30,85
3.	Коефіцієнт покриття балансу	1,40	1,17	1,07	-0,34	-24,02
4.	Частка оборотних коштів у активах	0,67	0,39	0,44	-0,23	-34,64
5.	Частка запасів у поточних активах	0,23	0,15	0,28	0,05	20,09
6.	Частка власних оборотних коштів у запасах	1,24	0,97	0,23	-1,02	-81,84

Коефіцієнт абсолютної ліквідності суттєво зріс у 2020 та 2022 роках, збільшившись на 229,02%. Це може вказувати на здатність підприємства виконувати свої фінансові зобов'язання у короткостроковий період.

Узагальнення показників ліквідності відображено на рис. 2.8.

Проміжний коефіцієнт покриття балансу та коефіцієнт покриття балансу: обидва показники знизилися, зокрема проміжний коефіцієнт покриття балансу втратив 30,85%, а Коефіцієнт покриття балансу - 24,02%. Це може свідчити про

зменшення здатності підприємства покривати свої зобов'язання за рахунок власних коштів.

Частка оборотних коштів у активах зменшилась на 34,64%. Це може вказувати на зменшення рівня ліквідності та можливі труднощі в обертанні активів.

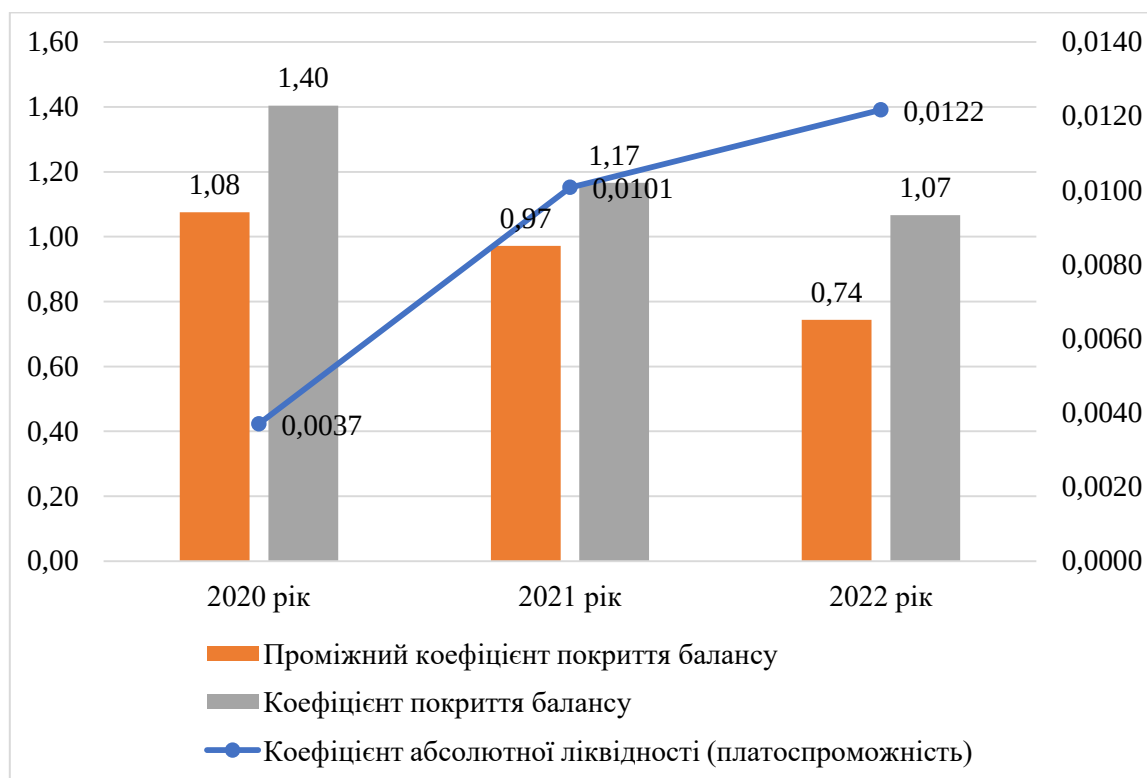

Рис.2.8. Зміна показників ліквідності ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» за 2020-2022 рр.

Узагальнення показників платоспроможності відображено на рис. 2.9.

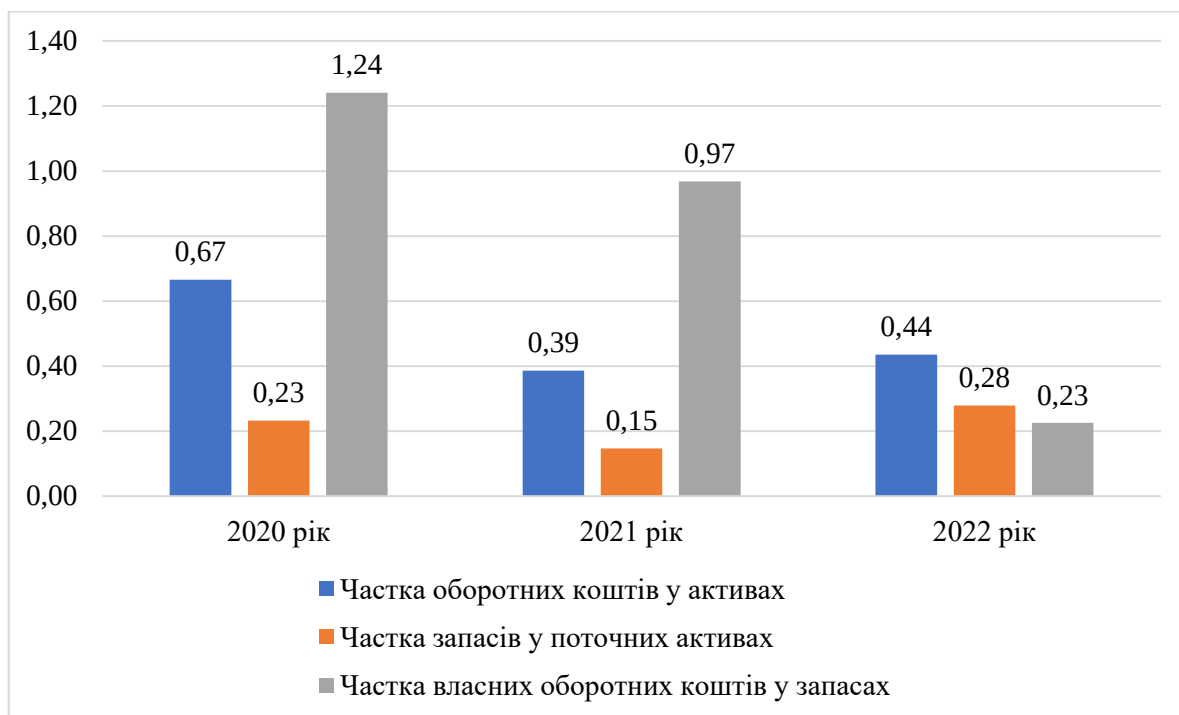

Рис.2.8. Зміна показників платоспроможності ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» за 2020-2022 рр.

Частка запасів зросла на 20,09%, що може свідчити про збільшення обсягу запасів в структурі поточних активів. Це може бути викликано різними факторами, такими як недостатня ефективність управління запасами або зміни в виробничих процесах. Частка власних оборотних коштів у запасах значно зменшилась на 81,84%, вказуючи на зменшення внутрішнього фінансування оборотних коштів.

Взагалі, підприємство виявляє певні труднощі в області ліквідності та платоспроможності, що визначається зменшенням покриття балансу та частки оборотних коштів у структурі активів. Для покращення фінансового стану, підприємство може розглядати можливості оптимізації оборотних коштів, управління запасами та ефективного фінансового планування.

Рентабельність виступає одним з найважливіших основних показників роботи підприємства, який характеризує кінцевий результат роботи підприємства. Проведемо далі оцінку показників, табл.2.6

Таблиця 2.6

Динаміка показників прибутковості

ТОВ « Житомирський м'ясокомбінат», за 2020-2022 рр., %

№ п/п	Назва показника	2020 рік	2021 рік	2022 рік	Абсолютне відхилення	Темп зміни, %
1	Рентабельність продаж	4,52	5,68	8,93	4,42	97,84
2	Рентабельність операційної діяльності	4,72	5,95	9,73	5,00	105,91
3	Рентабельність діяльності до оподаткування	0,72	2,30	4,01	3,29	456,32
4	Рентабельність капіталу	1,95	3,54	4,95	3,00	154,25

Згідно табл.2.6, рентабельність продаж зросла від 4,52% у 2020 році до 8,93% у 2022 році, що є індикатором ефективності управління виробничим процесом та маркетинговим стратегіями. Збільшення цього показника на 97,84% свідчить про позитивний фінансовий тренд.

Рентабельність операційної діяльності також відзначилася істотним зростанням, з 4,72% у 2020 році до 9,73% у 2022 році. Це може свідчити про ефективність виробничих процесів та оптимізацію витрат.

Рентабельність діяльності до оподаткування вражає своїм значним зростанням, з 0,72% у 2020 році до 4,01% у 2022 році. Це може свідчити про ефективне управління податковими обов'язками та оптимізацію фінансової стратегії підприємства.

Рентабельність капіталу зросла з 1,95% у 2020 році до 4,95% у 2022 році. Це може свідчити про здатність підприємства забезпечувати задовільний рівень прибутковості для інвесторів та власників капіталу.

Підприємство ТОВ "Житомирський м'ясокомбінат" демонструє вражаючий позитивний тренд у всіх показниках прибутковості з 2020 по 2022 рр. Значний ріст рентабельності свідчить про успішну фінансову стратегію, оптимізацію виробничих процесів та здатність підприємства до прибуткового розвитку. Позитивна динаміка може слугувати стимулом для подальшого розвитку та залучення нових інвестицій.

Фінансова стійкість – одна з основних умов розвитку та забезпечення високого рівня конкурентоспроможності підприємств в умовах жорсткої конкуренції. Відобразимо в табл.2.7 діагностику фінансової стійкості ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат».

Таблиця 2.7

Динаміка показників фінансової стійкості

ТОВ « Житомирський м'ясокомбінат» за 2020-2022 рр.

Назва показника	Роки			Абсолютне відхилення	Темп зміни, %
	2020	2021	2022		
1	2	3	4	5	6
1. Коефіцієнт співвідношення позичених і власних коштів	27,744	1,894	1,814	-25,930	-93,461
2. Коефіцієнт автономії	0,035	0,346	0,355	0,321	921,366
3. Коефіцієнт маневреності власних коштів	5,512	0,159	0,077	-5,435	-98,604

Продовження табл.2.7

1	2	3	4	5	6
4. Коефіцієнт концентрації залученого капіталу	0,965	0,654	0,645	-0,321	-33,209
5. Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів	0,934	0,484	0,400	-0,534	-57,190
6. Коефіцієнт фінансового левереджу	14,111	0,937	0,666	-13,444	-95,280
7. Показник заборгованості кредиторам	0,375	0,226	0,275	-0,100	-26,613

Згідно табл.2.7, коефіцієнт співвідношення позичених і власних коштів впадає на 93,461% з 2020 по 2022 рр. Це може свідчити про зменшення ролі позичених коштів в загальній структурі фінансів та збільшення ролі власних коштів. Коефіцієнт автономії зростає на 921,36%, вказуючи на збільшення ролі власних коштів у фінансовій структурі підприємства. Коефіцієнт маневреності власних коштів суттєво впав на 98,604%, що може свідчити про зменшення гнучкості управління власними коштами. Коефіцієнт концентрації зменшився на 33,209%, вказуючи на зменшення концентрації залученого капіталу в структурі

фінансів. Коефіцієнт довгострокового залучення позичених коштів скоротився на 57,190%, що може вказувати на зменшення залежності підприємства від довгострокових позичок. Коефіцієнт фінансового левереджу впав на 95,280%, що свідчить про зменшення фінансового ризику та відмову від інтенсивного використання фінансового плеча. Показник заборгованості кредиторам зменшився на 26,613%, що вказує на зменшення зобов'язань підприємства перед кредиторами.

Отже, підприємство ТОВ "Житомирський м'ясокомбінат" виявляє стабільну тенденцію до збільшення власних коштів, зменшення залежності від зовнішніх джерел фінансування та зниження фінансового ризику. Це може свідчити про позитивний фінансовий стан підприємства та його здатність до самостійного розвитку.

Узагальнюючи проведене дослідження, можна зробити висновок коефіцієнти ліквідності підприємства демонструють зростання у 2022 році. Це свідчить про підвищення здатності компанії виконувати свої фінансові зобов'язання в короткостроковий період. Тоді як проміжний коефіцієнт покриття балансу та коефіцієнт покриття балансу зменшилися, що може вказувати на певні труднощі у здатності покривати зобов'язання за рахунок власних коштів. Коефіцієнт співвідношення позичених і власних коштів показує значне зменшення, що може вказувати на меншу залежність від зовнішніх джерел фінансування та більше використання власних ресурсів. Збільшення рентабельності продаж, операційної діяльності та діяльності до оподаткування свідчить про ефективне ведення бізнесу та можливість забезпечення прибутковості. Рентабельність капіталу також зросла, що може бути позитивним сигналом для інвесторів та вказує на здатність підприємства до генерації прибутку від використання власного капіталу.

На підставі дослідження виявлено, що ТОВ "Житомирський м'ясокомбінат" демонструє певні виклики в сферах платоспроможності та фінансової стійкості. Однак підприємство показує позитивний тренд у збільшенні прибутковості та використанні власних ресурсів, що може бути основою для подальшого розвитку

та удосконалення фінансової стабільності. Рекомендації можуть включати оптимізацію витрат, ефективне управління запасами та подальше залучення власних ресурсів для покращення стану платоспроможності та фінансової стійкості.

Проведемо в наступному підрозділі роботи дослідження ефективності використання матеріальних ресурсів підприємства.

2.3. Оцінка ефективності використання матеріальних ресурсів підприємства

ТОВ "Житомирський м'ясокомбінат" - це один з найбільших виробників м'ясних продуктів в Україні. Комбінат закуповує сировину у фермерів-партнерів, які мають відповідні сертифікати якості своєї продукції.

Управління матеріальними ресурсами на ТОВ "Житомирський м'ясокомбінат" здійснюється відповідно до наступних принципів:

контроль якості сировини та матеріалів. Комбінат має власну систему контролю якості сировини та матеріалів, яка забезпечує відповідність продукції високим стандартам якості;

оптимізація запасів. Комбінат здійснює постійний моніторинг запасів сировини та матеріалів, щоб забезпечити безперебійну роботу виробництва;

ефективне використання матеріальних ресурсів. Комбінат використовує сучасні технології виробництва, які дозволяють ефективно використовувати матеріальні ресурси.

Процес виробництва м'ясних продуктів відображено на рис.2.9.

Рис.2.9. Технологічні аспекти процесу виробництва м'ясних продуктів ТОВ "Житомирський м'ясокомбінат" []

ТОВ "Житомирський м'ясокомбінат" активно працює з молодими фахівцями. Комбінат пропонує стажування та навчання для молодих людей, які хочуть працювати в галузі харчової промисловості. Комбінат також співпрацює з навчальними закладами, щоб забезпечити підготовку кваліфікованих кадрів для галузі.

ТОВ "Житомирський м'ясокомбінат" має широку мережу партнерів по всій Україні. Комбінат співпрацює з торговими мережами, ресторанами та іншими підприємствами харчової промисловості. Комбінат також експортує свою продукцію до країн Європи та Азії.

Виробництво м'ясних продуктів є складним і трудомістким процесом. Комбінат використовує сучасне обладнання та технології, щоб забезпечити якість і безпеку продукції.

Отже, ТОВ "Житомирський м'ясокомбінат" є підприємством з високими стандартами якості. Комбінат має власну лабораторію, яка проводить контроль якості сировини, матеріалів та готової продукції. Наведений опис системи управління матеріальними ресурсами ТОВ "Житомирський м'ясокомбінат" є досить позитивним. Комбінат також має власну систему контролю якості, яка забезпечує відповідність продукції високим стандартам. Однак, можна виділити кілька недоліків у цій системі:

недостатня автоматизація процесів управління матеріальними ресурсами. Комбінат використовує сучасне обладнання та технології, але процеси управління матеріальними ресурсами все ще в значній мірі є ручними. Це може призводити до помилок і втрати ефективності.

недостатня гнучкість системи управління матеріальними ресурсами. Комбінат має досить стандартизовану систему управління матеріальними ресурсами. Це може ускладнювати адаптацію системи до змінних ринкових умов.

Для проведення кількісної оцінки ефективності використання матеріальних ресурсів, з метою виявлення впливу наведених недоліків на загальну ефективність управління, використаємо підходи розглянені в теоретичному розділі роботи та відобразимо їх в табл.2.8.

Таблиця 2.8

Аналіз показників ефективності використання матеріальних ресурсів підприємства за два роки ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат»

Показник	Минулий рік	Звітний рік	Абсолютне відхилення	Темпи росту, %
1	2	3	4	5
1. Матеріальні ресурси (МР), тис.грн.	113 100	126 048	+12 948	111,4

1.1. Сировина(С)	62 205	69 326	+7 121	111,4
1.2. Паливо (П)	22 620	28 209	+5589	111,4
1.3. Енергія (Е)	16 965	18 907	+1 942	111,4
1.4. Інші (І)	11 310	12 605	+1 295	111,4
2. Операційні витрати (ОВ), тис.грн.	188 500	210 080	+21 580	111,4
3. Обсяг випуску продукції (Q), тис.грн.	684 384	682 242	-2 142	97,8
Узагальнюючі показники:				
4. Матеріаловіддача (МВ), грн./грн.	6 051	5 413	-638	89,5
5. Матеріаломісткість (ММ), грн./грн.	165	185	+20	112,1
6. Коефіцієнт співвідношення темпів росту обсягу виробництва та матеріальних ресурсів, (Ксп)	-	0,8779	-	-
7. Питома вага матеріальних затрат в операційних витратах, (ПВмз)	0,6	0,6	0	100
8. Коефіцієнт матеріальних затрат, (Кмз)	-	1,1197	-	-
Часткові показники:				
9. Матеріаломісткість сировини (ММ _С), грн./грн.	90,89	101,61	+10,72	111,8
10. Матеріаломісткість палива (ММ _П), грн./грн.	33,05	41,35	+8,3	125,1
11. Матеріаломісткість енергії (ММ _Е), грн./грн.	24,79	27,71	+2,92	111,8
12. Матеріаломісткість інших матеріалів (ММ _І), грн./грн.	16,53	18,48	+1,95	111,8

Операційні витрати за два роки збільшили свій обсяг на 21 580 тис.грн. (11,4%), в тому числі на матеріальні ресурси на 12 948 тис.грн.(11,4%). Структуру використання сировини, палива, енергії та інших ресурсів показано на рисунку 3.1. Матеріаловіддача зменшилася на 638 грн/грн.(10,5%). В свою чергу матеріаломісткість збільшилася на 20 грн/грн (12,1%). Коефіцієнт співвідношення темпів росту обсягу виробництва та матеріальних ресурсів становить 0,8779. Коефіцієнт матеріальних затрат становить 1,1197. Оскільки коефіцієнт матеріальних затрат більше одиниці, то це говорить про перевитрати матеріальних ресурсів на виробництво продукції.

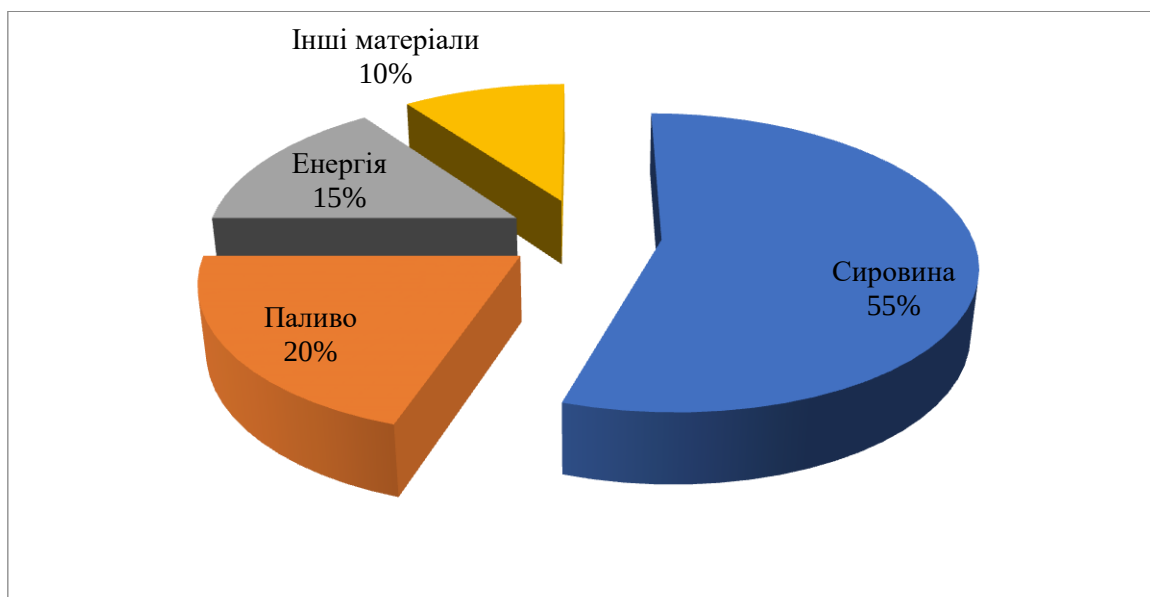

Рис.2.6. Структура матеріальних ресурсів на підприємстві у звітному році

Факторний аналіз матеріаломісткості проводиться на основі наступних факторних моделей:

А) кратна модель, використовуємо метод скорегованого показника.

$$MM = MP / Q$$

2. Розрахунок умовного показника:

$$MM^{ck} = MP_1 / Q_0 = 126\,048 / 684\,384 = 184$$

3. Розрахунок впливу факторів:

↑MP на 12 948 тис.грн. (111,4%)

$$\Delta MM_{MP} = 184 - 165 = +19 \text{ грн/грн}$$

↓Q на 2142 тис.грн (98,9%)

$$\Delta MM_Q = 185 - 184 = +1 \text{ грн/грн}$$

4. Перевірка:

$$+ 19 + 1 = +20 \text{ грн/грн}$$

Б) змішана модель, використовуємо метод ланцюгових підстановок.

$$MM = (C + П + E + I) / Q$$

2. Розрахунок умовних показників:

$$MM^{\cdot} = \frac{C_1 + \Pi_0 + E_0 + I_0}{Q_0} = \frac{69\,326 + 22\,620 + 16\,965 + 11\,310}{684\,384} = 176$$

$$MM^{\cdot\cdot} = \frac{C_1 + \Pi_1 + E_0 + I_0}{Q_0} = \frac{69\,326 + 28\,209 + 16\,965 + 11\,310}{684\,384} = 184$$

$$MM^{\cdot\cdot\cdot} = \frac{C_1 + \Pi_1 + E_1 + I_0}{Q_0} = \frac{69\,326 + 28\,209 + 18\,907 + 11\,310}{684\,384} = 187$$

$$MM^{\cdot\cdot\cdot\cdot} = \frac{C_1 + \Pi_1 + E_1 + I_1}{Q_0} = \frac{69\,326 + 28\,209 + 18\,907 + 12\,605}{684\,384} = 189$$

3. Розрахунок впливу факторів:

↑C на 7 121 тис.грн (111,4%)

$$\Delta MM_C = 176 - 165 = +11 \text{ грн/грн}$$

↑Π на 5 589 тис.грн (111,4%)

$$\Delta MM_{\Pi} = 184 - 176 = +8 \text{ грн/грн}$$

↑E на 1 942 тис.грн (111,4%)

$$\Delta MM_E = 187 - 184 = +3 \text{ грн/грн}$$

↑I на 1 295 тис.грн (111,4%)

$$\Delta MM_I = 189 - 187 = +2 \text{ грн/грн}$$

↓Q на 2 142 тис.грн (97,8%)

$$\Delta MM_Q = 185 - 189 = -4 \text{ грн/грн}$$

4. Перевірка:

$$+11+8+3+2 - 4 = +20 \text{ грн/грн.}$$

В) адитивна модель, використовуємо метод ланцюгових підстановок.

$$MM = MM_C + MM_{\Pi} + MM_E + MM_I$$

2. Розрахунок умовних показників:

$$MM' = MM_{C1} + MM_{П0} + MM_{E0} + MM_{I0} = 101,61 + 33,05 + 24,79 + 16,53 \\ = 175,98$$

$$MM'' = MM_{C1} + MM_{П1} + MM_{E0} + MM_{I0} = 101,61 + 41,35 + 24,79 + 16,53 \\ = 184,28$$

$$MM''' = MM_{C1} + MM_{П1} + MM_{E1} + MM_{I0} = 101,61 + 41,35 + 27,71 + 16,53 \\ = 187,2$$

3. Розрахунок впливу факторів:

↑ MM_C на 10,72 грн/грн. (111,8%)

$$\Delta MM_{MM_C} = 175,98 - 165 = +10,98 \text{ грн/грн}$$

↑ $MM_{П}$ на 8,3 грн/грн. (125,1%)

$$\Delta MM_{MM_{П}} = 184,28 - 175,98 = +8,3 \text{ грн/грн}$$

↑ MM_E на 2,92 грн/грн. (111,8%)

$$\Delta MM_{MM_E} = 187,2 - 184,2 = +3 \text{ грн/грн}$$

↑ MM_I на 1,95 грн/грн. (111,8%)

$$\Delta MM_{MM_I} = 185 - 187,2 = -2,2 \text{ грн/грн}$$

4. Перевірка:

$$+10,98 + 8,3 + 3 - 2,2 = 20,08 \text{ грн/грн. (за рахунок заокруглень)}$$

На зменшення матеріаломісткості вплинула лише матеріаломісткість інших ресурсів (-2,2грн./грн). Всі інші фактори привели до збільшення матеріаломісткості, що є негативним явищем.

Таблиця 2.9

Узагальнення впливу факторів на зміну матеріаломісткості на підприємстві
за два роки ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат»

Фактори	Сума впливу, грн./грн
↑ MP на 12 948 тис.грн(111,4%)	+19

↓Q на 2142 тис.грн (98,9%)	+1
↑С на 7 121 тис.грн (111,4%)	+11
↑П на 5589 тис.грн (111,4%)	+8
↑Е на 1942 тис.грн (111,4%)	+3
↑І на 1295 тис.грн (111,4%)	+2
↑ММ _С на 10,72 грн/грн. (111,8%)	+10,98
↑ММ _П на 8,3 грн/грн. (125,1%)	+8,3
↑ММ _Е на 2,92 грн/грн. (111,8%)	+3
↑ММ _І на 1,95 грн/грн. (111,8%)	-2,2
Всього	+20

Таблиця 2.10

Невикористані можливості щодо зменшення матеріаломісткості на підприємстві за два роки ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат»

Резерви	Сума впливу, грн/грн	Питома вага, %
Можливість зменшення матеріаломісткості за рахунок зменшення матеріальних ресурсів	19	28,7
Можливість зменшення матеріаломісткості за рахунок збільшення обсягу випущеної продукції	1	1,5
Можливість зменшення матеріаломісткості за рахунок зменшення сировини	11	16,6
Можливість зменшення матеріаломісткості за рахунок зменшення палива	8	12,1
Можливість зменшення матеріаломісткості за рахунок зменшення енергії	3	4,5
Можливість зменшення матеріаломісткості за рахунок зменшення інших ресурсів	2	3,0
Можливість зменшення матеріаломісткості за рахунок зменшення матеріаломісткості сировини	10,98	16,6
Можливість зменшення матеріаломісткості за рахунок зменшення матеріаломісткості палива	8,3	12,5
Можливість зменшення матеріаломісткості за рахунок зменшення матеріаломісткості енергії	3	4,5
Всього	66,28	100

При використанні резервів матеріаломісткість за формулою:

$$MM' = MM_1 - \Sigma$$

Резерв склала б:

$$MM' = 185 - 66,28 = 118,72\%,$$

тоді 6 відсоток виконання склав

$$Tr' = \frac{MM'}{MM_0} = \frac{118,72}{165} = 72\%, \text{ замість } 112,1\%.$$

Отже, проведений факторний аналіз ефективності використання матеріальних ресурсів ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» свідчить про те, що на підприємстві зросли витрати матеріальних ресурсів. Матеріаловіддача у звітному році зменшилася на 638 грн/грн і матеріаломісткість продукції зросла на 20 грн/грн. Від так підприємство потребує покращення матеріальних ресурсів за наступними напрямками:

зменшення обсягу матеріальних ресурсів за рахунок зменшення сировини, палива, енергії та інших ресурсів;

збільшення обсягу випущеної продукції;

скорочення показників матеріаломісткості.

Розглянемо в наступному розділі роботи напрямки підвищення ефективності використання матеріальних ресурсів.

Висновки до розділу 2

Проведений аналіз стану м'ясопереробної галузі показав, що упродовж розглянутого періоду спостерігалася коливання в обсягах виробництва продукції м'ясопереробної галузі. Починаючи з 2014 року, відбувся загальний спад, інтенсифікований в 2017 та 2022 роках. Це може бути пов'язано з різними факторами, такими як економічна нестабільність, конкуренція на ринку або зовнішні труднощі. Зниження обсягів виробництва у 2017 і 2022 роках, при відносно стабільній кількості учасників ринку, може свідчити про можливу неефективність або втрати в галузі, які потребують уваги та стратегічного аналізу. Зниження споживчого попиту на м'ясні продукти в Україні у 2020 році може бути пов'язане з економічними труднощами та впливом пандемії COVID-19.

Підвищення споживчого попиту в 2021 році та знову спад у 2022 році може відображати невизначеність та варіабельність у споживчому ринку. Пандемія COVID-19, епідемії хвороб у тварин, та військовий стан в Україні можуть впливати на м'ясопереробну галузь через обмеження виробництва, трудові труднощі, та зміни у споживчому попиті.

Для дослідження обрано підприємства, за організаційною формою – товариство з обмеженою відповідальністю «Житомирський м'ясокомбінат». Узагальнюючи діагностику фінансово-господарської діяльності виявлено, що коефіцієнти ліквідності підприємства демонструють зростання у 2022 році. Це свідчить про підвищення здатності компанії виконувати свої фінансові зобов'язання в короткостроковий період. Тоді як проміжний коефіцієнт покриття балансу та коефіцієнт покриття балансу зменшилися, що може вказувати на певні труднощі у здатності покривати зобов'язання за рахунок власних коштів. Коефіцієнт співвідношення позичених і власних коштів показує значне зменшення, що може вказувати на меншу залежність від зовнішніх джерел фінансування та більше використання власних ресурсів. Збільшення рентабельності продаж, операційної діяльності та діяльності до оподаткування свідчить про ефективне ведення бізнесу та можливість забезпечення прибутковості. Рентабельність капіталу також зросла, що може бути позитивним сигналом для інвесторів та вказує на здатність підприємства до генерації прибутку від використання власного капіталу.

На підставі дослідження виявлено, що ТОВ "Житомирський м'ясокомбінат" демонструє певні виклики в сферах платоспроможності та фінансової стійкості. Однак підприємство показує позитивний тренд у збільшенні прибутковості та використанні власних ресурсів, що може бути основою для подальшого розвитку та удосконалення фінансової стабільності. Рекомендації можуть включати оптимізацію витрат, ефективне управління запасами та подальше залучення власних ресурсів для покращення стану платоспроможності та фінансової стійкості.

Проведений факторний аналіз ефективності використання матеріальних ресурсів ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» свідчить про те, що на підприємстві зросли витрати матеріальних ресурсів. Матеріаловіддача у звітному році зменшилася на 638 грн/грн і матеріаломісткість продукції зросла на 20 грн/грн.

Від так підприємство потребує покращення матеріальних ресурсів за наступними напрямками:

- зменшення обсягу матеріальних ресурсів за рахунок зменшення витрат на сировину, паливо, енергію та інших ресурсів;
- збільшення обсягу випущеної продукції;
- скорочення показників матеріаломісткості.

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ МАТЕРІАЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ ТОВ «ЖИТОМИРСЬКИЙ М'ЯСОКОМБІНАТ»

3.1. Організаційно-методичні засади підвищення ефективності управління матеріальними ресурсами ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат»

У сучасних умовах глобалізації та конкуренції підприємства повинні неупинно вдосконалювати свої методи управління, зокрема, в сфері матеріальних ресурсів. Важливим фактором у цьому процесі є ефективне організаційно-методичне забезпечення.

Однією з ключових складових ефективного управління матеріальними ресурсами є правильна організація цього процесу. У разі м'ясопереробного підприємства, такого як «Житомирський м'ясокомбінат», це включає в себе планування закупівель, забезпечення необхідними сировинами та матеріалами, а також вивчення ринкових тенденцій для прийняття обґрунтованих рішень. Розглянемо наведені складові більш детально далі.

Практика управління свідчить про те, що планування надає суб'єктам господарювання значущі переваги. Це забезпечує готовність до використання майбутніх сприятливих умов для підприємства, передбачає можливі проблеми, спонукає управлінський персонал до реалізації своїх рішень в подальшій діяльності, поліпшує координацію дій управлінського персоналу та сприяє раціональному використанню ресурсів на підприємстві. Успішна реалізація поточних планів вимагає забезпечення виробництва необхідними ресурсами, включаючи матеріальні та енергетичні, і вирішення питань щодо покращення матеріального забезпечення підприємства.

Головною метою планування матеріального забезпечення є визначення оптимальних потреб підприємства в матеріальних ресурсах для забезпечення виробничо-господарської та комерційної діяльності, а також створення

оптимальних запасів товарів. Основу цього плану складає план матеріального постачання, який формується на чотирьох етапах.

На першому етапі формування плану матеріального забезпечення, відомого як підготовчий етап, визначаються наступні дані:

виробнича програма та обсяг реалізації продукції протягом планового періоду;

норми витрат матеріалів, терміни служби інструментів, запасних частин і т.д.;

заявки та розрахунки потреб внутрішніх підрозділів у допоміжних матеріалах (реактиви, прилади);

інформація про залишки матеріалів у цехах та у незавершеному виробництві на початок та кінець планового періоду;

стандарты, прейскуранти гуртових цін, тарифи на перевезення, особливі умови постачання для окремих видів продукції та інші нормативні документи;

інформація про фактичні залишки матеріалів на складах та їх витрати протягом минулого періоду і т.д. [28].

На другому етапі виконується розрахунок потреби в матеріальних ресурсах, що визначає кількість матеріалів, необхідних підприємству для виконання плану виробництва та реалізації продукції, а також для інших робіт, відповідно до графіку виробництва, потреб у ремонті та технічних роботах, заходах щодо підвищення ефективності виробництва, капітального будівництва і т.д.

Третій етап включає розробку очікуваних залишків на кінець поточного року та перехідних запасів на початку наступного року.

Четвертий етап визначає потреби в завізі матеріалів на основі балансу матеріального постачання. Баланс матеріально-технічного забезпечення включає дві частини. Ліва частина відображає потреби у ресурсах, а права – джерела покриття цих потреб. При цьому ліва і права частина балансу повинні дорівнювати одна одній.

Для побудови балансу матеріального забезпечення виробництва використовуються натуральні одиниці виміру та оформляються у вигляді таблиці. Вихідні дані для цього балансу включають:

Інформацію про кон'юнктуру ринку товарів.

Обсяг випуску продукції в асортименті та номенклатурі.

Плани технічного, організаційного розвитку та реконструкції підприємства.

Аналіз витрат матеріальних ресурсів у звітному періоді.

Інформацію про обсяги наявних запасів матеріальних ресурсів на складах підприємства.

Інформацію про постійних та тимчасових постачальників, включаючи систему транспортного забезпечення, ціни та тарифи.

Прогресивні норми витрат матеріальних ресурсів.

Прогнозні дані щодо можливих ризиків у системі матеріального постачання, а також матеріальних та фінансових втрат [35].

Перш за все, необхідно правильно визначити потреби підприємства у матеріальних ресурсах. Аналіз виробничих процесів, ринкової кон'юнктури та інших факторів дозволить точно визначити обсяги потрібних сировин, матеріалів та обладнання. Застосування сучасних інформаційних технологій у цьому аспекті дозволяє здійснювати точний облік запасів та попереджати надлишкові або нестачі матеріалів.

Другим важливим етапом є організація системи закупівель. Вона повинна бути гнучкою та відповідати змінам на ринку. У разі «Житомирського м'ясокомбінату» варто розглядати можливість укладення довгострокових контрактів з постачальниками сировини, що дозволить гарантувати стабільність постачань та забезпечити фіксовані ціни на сировину.

Ефективне управління матеріальними ресурсами також передбачає впровадження системи контролю за використанням матеріалів та виробничих ресурсів. Використання сучасних технологій у веденні обліку дозволяє оперативно виявляти витрати та здійснювати шляхи їхнього оптимізації.

Один із ключових факторів у сфері організації та економіки для зекономлення матеріальних ресурсів полягає в удосконаленні обліку та аналізу використання сировини та матеріалів під час виробництва. Отримана на підставі достовірного обліку об'єктивна інформація про використання матеріальних ресурсів дозволяє службам постачання визначити ключові напрямки для економії. Для максимально ефективного управління матеріальними ресурсами важливо систематично проводити облік та аналіз виділених матеріальних ресурсів за наступними напрямками:

- обґрунтування розрахунків потреб в матеріальних ресурсах;
- забезпеченість потреб матеріальними ресурсами;
- відповідність фактичного отримання матеріалів і сировини оперативним потребам та плану матеріального забезпечення за обсягами, термінами, асортиментом, комплексністю;
- структура матеріальних ресурсів за видами постачання;
- виконання завдань щодо середнього зниження норм витрат матеріалів на вироби;
- відповідність фактичних витрат матеріальних ресурсів встановленим нормам витрат;
- кількість і якість встановлених норм витрат матеріальних ресурсів;
- відхилення фактичного рівня витрат від планового;
- ступінь використання матеріальних ресурсів;
- зміна середнього рівня виробничих запасів;
- оборотність запасів матеріальних ресурсів.

Під час виконання обліку, аналізу та управління матеріальними ресурсами, важливо широко використовувати передові технології. Ще одним інструментарієм у управлінні матеріальними ресурсами, який буде розглянуто в даній роботі, є ефективна організація складського господарства.

Однак, ефективне управління матеріальними ресурсами неможливе без висококваліфікованого персоналу. Робітники, які відповідають за складання замовлень, ведення обліку, аналіз ринкових тенденцій, повинні мати необхідні

знання та навички. Тренінги та підвищення кваліфікації сприятимуть покращенню роботи персоналу та, відповідно, ефективності управління матеріальними ресурсами.

Зважаючи на вище наведене, сформуємо стратегію управління матеріальними запасами, яка підвищить ефективність даного процесу на ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат», рис.3.1.

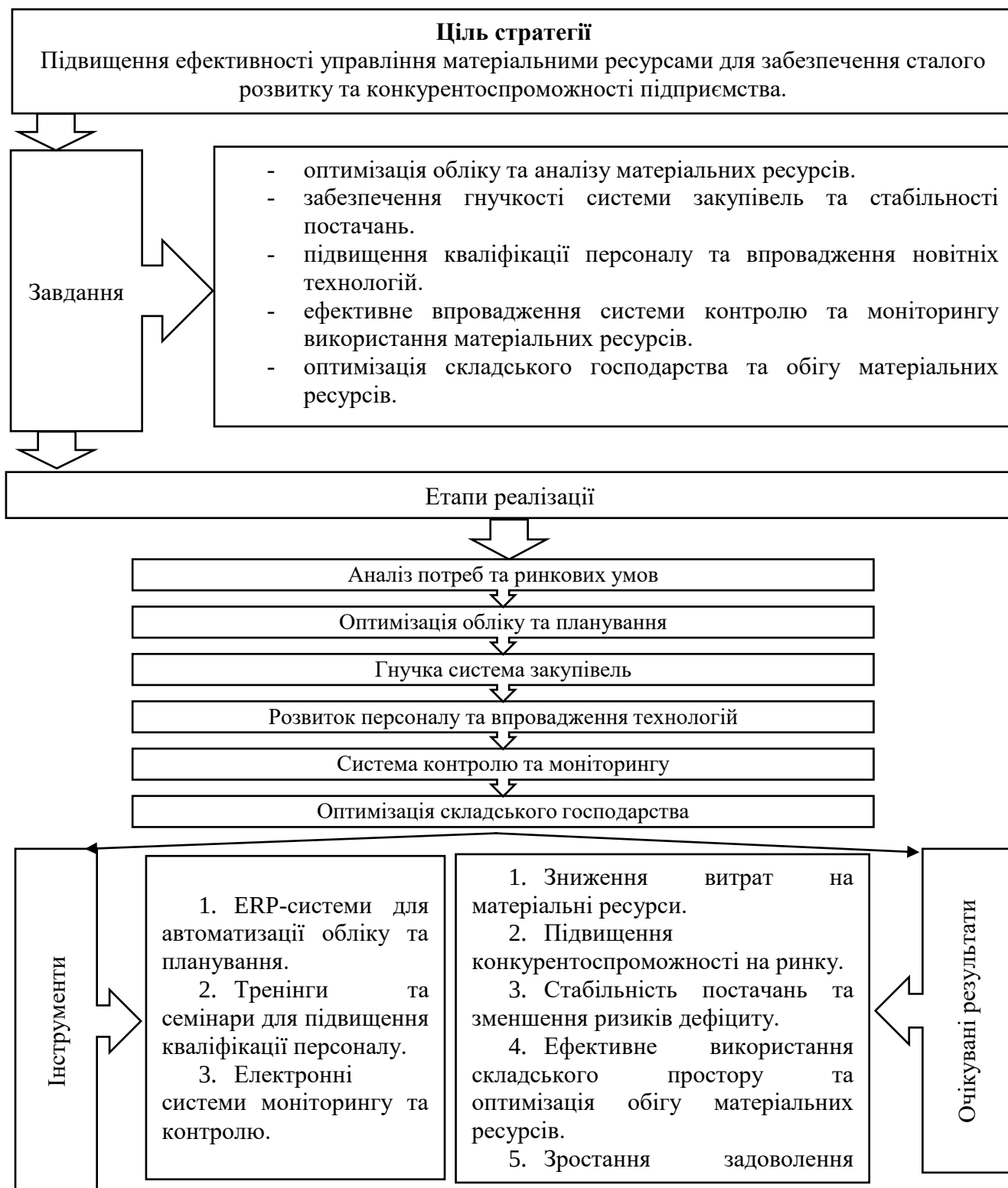

Рис.3.1. Стратегія управління матеріальними запасами для ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» [сформовано автором]

Отже, для підвищення ефективності управління матеріальними ресурсами ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» необхідно провести ряд дій, а саме:

1.Аналіз потреб та ринкових умов. Проведення детального аналізу виробничих потреб та ринкових тенденцій. Визначення стратегічних напрямків розвитку підприємства. Для цього використаємо інструменти SWOT-аналізу, табл.3.1.

Оцінка внутрішнього та зовнішнього середовища діяльності ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» - аналіз діяльності підприємства є ефективним інструментом для вивчення його позицій на ринку та в зовнішньому середовищі. Відобразимо результати дослідження в табл.3.1.

Таблиця 3.1

SWOT-аналіз ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат»

Сильні сторони	Можливості
1	2
1. Висока технічна оснащеність (3 бали) 2. Молоді та кваліфіковані кадри (3 бали) 3. Високий творчий потенціал (3 бали) 4. Професіоналізм (3 бали) 5. Цінова перевага порівняно з вітчизняними конкурентами (3 бали) 6. Чітко сформульована стратегія (3 бали) 7. Обов'язковий контроль за якістю продукції (3 бали) 8. Можливість подальшого обслуговування клієнта (3 бали) 9. Здатність швидко реагувати на появу нових технологій у сфері виробництва продукції та вміння творчо використати новинки, що з'являються в результаті НТП на благо клієнтів (2 бали) 10. Гарне розуміння споживачів (2 бали) 11. Перевірене надійне керування (2 бали) 12. Надійна мережа розподілу (2 бали) 13. Наявність централізованої фінансової служби (2 бали) 14. Напрацьовані зв'язки з банками та клієнтами (2 бали) 15. Прибуток вище за середній рівень (1 бал) 16. Чітко прописані посадові інструкції (1 бал)	1. Можливості обслуговування додаткових груп споживачів, введення нових ринкових сегментів (3 бали) 2. Розширення діапазону можливих товарів (3 бали) 3. Велика доступність ресурсів (3 бали) 4. Можливість розширення ринку збуту (3 бали) 5. Ослаблення нестабільності бізнесу (3 бали) 6. Можливе створення нового напрямку діяльності (2 бали) 7. Відсутність географічно близьких конкурентів (2 бали) 8. Зниження торгових бар'єрів у виході зовнішні ринки (1 бал)
Разом: 38 балів	Разом: 20 балів

Продовження табл.3.1

1	2
Слабкі сторони	Загрози
1. Висока плинність молодих кадрів (-3 бали) 2. Відсутність аналізу інформації про споживачів (-3 бали) 3. Відсутня хороша позиція щодо загроз, що виникають (-3 бали) 4. Втрата деяких аспектів компетентності (-3 бали) 5. Слабка мережа розподілу (-2 бали)	1. Ослаблення зростання ринку, несприятливі демографічні зміни (-3 бали) 2. Збільшення продажу замінних товарів, зміна смаків та потреб покупців (-3 бали) 3. Жорсткість конкуренції (-3 бали)
6. Слабка політика просування (-2 бали) 7. Втрата глибини та гнучкості управління (-2 бал) 8. Слабкі позиції у НДДКР (-1 бал) 9. Недостатній рівень транспортного забезпечення (-1 бал)	4. Поява іноземних конкурентів із товарами низької вартості (-3 бали) 5. Посилення вимог постачальників (-3 бали) 6. Зростання цін на комплектуючі та сировину (-2 бали) 7. Високі витрати на розвиток нових напрямків діяльності (-2 бали) 8. Нестабільність політико-економічної ситуації в країні (-2 бали) 9. Зниження кредитування малого та середнього бізнесів (-2 бали) 10. Чутливість до нестабільності зовнішніх умов бізнесу (-1 бал)
Разом: -20 баллів	Разом – 24 бали
Всього по аналізу компанії: 18 баллов	Всього по аналізу внутрішнього середовища: -4 балла

Отже, на основі результатів аналізу, можна зробити висновок, що ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» має багато сильних сторін у своїй діяльності. Першорядне значення мають висока технічна оснащеність, молодий і кваліфікований персонал, високий творчий потенціал, професіоналізм співробітників, цінова перевага перед вітчизняними конкурентами, чітко сформульована корпоративна стратегія, обов'язковий контроль за якістю продукції і можливість подальшого післяпродажного обслуговування. У той же час існує багато потенційних загроз із зовнішнього середовища: уповільнення зростання ринку, несприятливі демографічні зміни, збільшення продажів товарів-замінників, зміна уподобань і потреб покупців, посилення конкуренції, поява іноземних конкурентів з дешевою продукцією, посилення вимоги від постачальників. Розташувавши всі фактори в порядку спадання важливості,

можна зробити висновок, що, незважаючи на великі загрози з боку зовнішнього середовища, компанія має досить хороші шанси на конкуренцію та стабільний розвиток. Але, необхідно продумати ряд заходів для більш ефективного використання сильних сторін організації та протидії загрозам із зовнішнього середовища.

2. Оптимізація обліку та планування. Впровадження сучасних інформаційних систем для точного обліку та аналізу матеріальних ресурсів. Розробка механізмів прогнозування потреб та планування закупівель.

Одним із ключових викликів в м'ясопереробній галузі є ефективне управління складським господарством та матеріальними запасами. Завдяки сучасним інформаційним технологіям, підприємства можуть впроваджувати автоматизовані системи обліку, контролю та аналізу, що дозволяє забезпечити точність та оперативність у веденні обліку запасів.

Однією з переваг використання інформаційних технологій в управлінні для ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» є можливість в реальному часі відслідковувати обсяги сировини, напівфабрикатів та готової продукції. Це дозволить підприємству оперативно реагувати на зміни в попиті, уникати перевиробництва або недостатньої кількості продукції.

Окрім того, інформаційні технології дозволяють оптимізувати логістичні процеси. Впровадження систем управління ланцюгом постачання дозволяє виробникам ефективно взаємодіяти з постачальниками сировини та контролювати якість вхідних матеріалів.

Крім того, використання інформаційних технологій сприяє підвищенню ефективності використання енергоресурсів та впровадженню засобів для контролю якості продукції. Автоматизовані системи моніторингу дозволяють в реальному часі контролювати параметри виробництва, забезпечуючи високу якість та безпеку продукції.

Завдяки впровадженню інформаційних технологій управління матеріальними ресурсами, підприємства м'ясопереробної галузі можуть не лише підвищити ефективність свого виробництва, але й стати більш гнучкими та

конкурентоспроможними на ринку. Інтеграція цих технологій стає стратегічним кроком, спрямованим на створення стабільної та інноваційної моделі управління, яка відповідає вимогам сучасного підприємницького середовища. Відобразимо в табл.3.2 порівняння найбільш популярних сьогодні програмних забезпечень щодо підвищення ефективності управління матеріальним ресурсами.

Таблиця 3.2

Порівняння програмних забезпечень щодо підвищення ефективності
управління матеріальним ресурсами

Назва програмного забезпечення	Ціна	Функціонал	Гнучкість	Комунікабельність
SAP S/4HANA	Від 4000 дол. США	Повний цикл управління матеріальними ресурсами, управління запасами, управління ланцюгами поставок, управління закупівлями, управління складом	Висока	Висока
Oracle E-Business Suite	Від 7000 дол. США	Повний цикл управління матеріальними ресурсами, управління запасами, управління ланцюгами поставок, управління закупівлями, управління складом	Висока	Висока
Microsoft Dynamics 365	Від 10000 дол. США	Повний цикл управління матеріальними ресурсами, управління запасами, управління ланцюгами поставок, управління закупівлями, управління складом	Середня	Середня
NetSuite	Від 5000 дол. США	Повний цикл управління матеріальними ресурсами, управління запасами, управління ланцюгами поставок, управління закупівлями, управління складом	Середня	Середня
Infor CloudSuite	Від 1000 дол. США	Повний цикл управління матеріальними ресурсами, управління запасами, управління ланцюгами поставок, управління закупівлями, управління складом	Середня	Середня

Як видно з таблиці, всі перераховані програмні забезпечення мають широкий функціонал, який дозволяє автоматизувати всі процеси управління матеріальними ресурсами. Однак, існують деякі відмінності між цими системами.

SAP S/4HANA і Oracle E-Business Suite є найбільш потужними системами, які пропонують повний цикл управління матеріальними ресурсами. Ці системи мають високу гнучкість і комунікабельність, що дозволяє їх адаптувати до потреб конкретного підприємства. Однак, ці системи також є найбільш дорогими.

Microsoft Dynamics 365, NetSuite і Infor CloudSuite є більш доступними системами, які пропонують широкий функціонал. Ці системи також мають середню гнучкість і комунікабельність.

При виборі програмного забезпечення для управління матеріальними ресурсами слід враховувати такі фактори:

- бюджет підприємства. Вартість програмного забезпечення може варіюватися в широких межах;

- специфіка діяльності підприємства. Програмне забезпечення має бути адаптоване до специфіки діяльності підприємства;

- очікувані результати. Які результати підприємство очікує від впровадження програмного забезпечення.

На основі цих факторів можна визначити найбільш підходящу систему для конкретного підприємства.

Завдяки актуальному та сучасному програмному забезпеченню, які були наведені в табл.3.2, ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» має змогу контролювати рівень цін та пропозиції як від постачальників, так і від дистриб'юторів своєї продукції, що безпосередньо впливає на ефективність управління матеріальними ресурсами підприємства.

Також, автоматизація процесу передбачає наявність ефективної системи контролю та моніторингу, що стає ключовим інструментом для досягнення високої ефективності управління матеріальними витратами на підприємстві м'ясопереробної галузі. Переваги системи контролю та моніторингу для управління матеріальними витратами полягають у наступному:

- оптимізація запасів. Система дозволяє точно визначити потреби в запасах, уникнути надмірного або недостатнього їхнього обсягу;

зменшення втрат. Шляхом моніторингу умов зберігання та виробництва, можливо уникнути втрат сировини чи готової продукції;

оптимізація ланцюга постачання. Інтеграція з іншими ланцюгами постачання дозволяє оптимізувати процеси та забезпечити стабільні поставки;

збільшення ефективності. Доступ до реальних даних та аналітики сприяє ухваленню обґрунтованих рішень та постійному вдосконаленню бізнес-процесів.

Усі ці аспекти свідчать про те, що система контролю та моніторингу стає ключовим інструментом для досягнення високої ефективності управління матеріальними витратами на підприємстві м'ясопереробної галузі. Її впровадження є стратегічним кроком, спрямованим на створення стабільного та конкурентоспроможного ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» у сучасних умовах бізнес-середовища.

3. Розвиток персоналу. Висока кваліфікація персоналу є основним ресурсом для будь-якого підприємства. У м'ясопереробній галузі, де вимоги до якості та безпеки продукції вельми високі, навики та знання працівників грають вирішальну роль. Систематичні навчання, тренінги та програми розвитку можуть допомогти персоналу не лише зберігати існуючі навички, але й оволодівати новими методами та технологіями управління матеріальними ресурсами.

Навчання може включати в себе ознайомлення з новітніми методиками обліку та аналізу матеріальних витрат, ефективним плануванням запасів, та методами оптимізації ланцюга постачання. Забезпечення персоналу інструментами для самостійного вдосконалення та постійне стимулювання до професійного росту є ключовим аспектом розвитку команди.

Технології стають невід'ємною частиною ефективного управління матеріальними ресурсами. Впровадження автоматизованих систем управління ланцюгом постачання та програм для обліку матеріальних витрат дозволяє підприємству оптимізувати свої бізнес-процеси. Наприклад, використання систем ERP (Enterprise Resource Planning) дозволяє централізовано керувати всіма аспектами виробництва, від постачання до виробництва та збуту, забезпечуючи єдність даних та підвищуючи точність прогнозів.

Технології IoT (Internet of Things) можуть використовуватися для моніторингу різних етапів виробництва та ланцюга постачання. Сенсори можуть вказувати на рівні запасів, температурні режими та інші параметри, забезпечуючи реальний час інформації для прийняття рішень.

Усі ці технологічні інновації спрямовані на підвищення точності, ефективності та прозорості управління матеріальними ресурсами в м'ясопереробній галузі.

Розвиток персоналу та впровадження передових технологій – це синергія, яка може вивести управління матеріальними витратами на новий рівень ефективності. Спрямована команда, оволодіння новітніми технологіями та постійний вдосконалення бізнес-процесів допоможуть м'ясопереробній галузі не лише вирішувати поточні завдання, але й готуватися до майбутніх викликів глобального ринку.

5. Оптимізація складського господарства. Реорганізація складського простору для підвищення ефективності використання простору та зменшення часу обігу запасів.

Вільні приміщення на складі можуть залишатися невикористаними, що веде до втрати потенційного доходу. Продаж або здача в оренду цих приміщень дозволить максимально використовувати складський простір, оптимізуючи його використання.

Продаж або здача в оренду вільних приміщень стане джерелом додаткового доходу для підприємства. Орендарі чи покупці можуть використовувати ці приміщення для своїх потреб, що призведе до збільшення фінансового потоку.

Продаж або оренда невикористаних приміщень дозволяє оптимізувати управління запасами, оскільки це дозволяє зосередити увагу на реально важливих та активно використовуваних складських зонах, вибігаючи зайвих витрат.

Вільні приміщення вимагають обслуговування та утримання, що призводить до додаткових експлуатаційних витрат. Продаж або оренда дозволяє зменшити ці витрати та зосередити ресурси на оптимізованому та активному використанні простору.

Отже, виділення вільного простору може служити стратегічній меті підприємства. Продаж або оренда може бути частиною більшої стратегії, такої як розширення, модернізація або концентрація на основних бізнес-напрямах. Такий захід є стратегічним рішенням, яке сприяє оптимізації бізнес-процесів, покращенню ефективності та збільшенню конкурентоспроможності підприємства в умовах сучасного бізнес-середовища.

Таким чином, організаційно-методичне забезпечення підвищення ефективності управління матеріальними ресурсами передбачає формування відповідної стратегії. Розроблена стратегія управління матеріальними ресурсами для ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» є комплексною та цілеспрямованою. Її основні складові включають оптимізацію обліку та планування, гнучку систему закупівель, підвищення кваліфікації персоналу, ефективний контроль та використання сучасних технологій. Стратегія спрямована на досягнення сталого підвищення ефективності, зниження витрат та забезпечення стабільності у використанні матеріальних ресурсів. Вона передбачає комплексний підхід до оптимізації складського господарства та систематичне впровадження новітніх інструментів контролю. Очікувані результати включають зменшення витрат, підвищення конкурентоспроможності та задоволення клієнтів та партнерів.

Деталізуємо аспекти реалізації наведеної стратегії з метою пошуку резервів для підвищення ефективності використання матеріальних ресурсів ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» в наступному підрозділі роботи.

3.2. Резерви підвищення ефективності використання матеріальних ресурсів ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат»

Зважаючи на проведені дослідження у попередньому розділі роботи, було виявлено ряд проблем, з якими на сьогодні зіткнулось підприємство, запропонована стратегія управління матеріальними ресурсами орієнтована на вирішення цих проблем. Відобразимо резерви підвищення ефективності використання матеріальних запасів у табл.3.3.

Таблиця 3.3

Проблеми управління матеріальними ресурсами ТОВ «Житомирський
м'ясокомбінат» та напрямки їхнього вирішення

Проблема	Заходи для вирішення
1. Відсутність контролю за рівнем матеріальних витрат	- Встановлення системи контролю та аналізу витрат на сировину, паливо, енергію та інші ресурси. Для цього може бути введений відповідальний фахівець, який буде відповідати за моніторинг і аналіз матеріальних ресурсів.
2. Наслідки війни	- Реорганізація та оптимізація виробничих процесів з урахуванням обмежень, пов'язаних із наслідками війни.
3. Перевитрати на сировину	- Проведення аналізу процесів виробництва та впровадження технологічних інновацій, спрямованих на зменшення витрат на сировину.
4. Зайві приміщення, техніка та інші основні засоби	- Проведення аудиту використання приміщень та техніки для виявлення та усунення зайвих ресурсів. Можливо, розгляд варіанту продажу або оренди непотрібних активів.
5. Низька кваліфікація персоналу	- Проведення навчань та підвищення кваліфікації персоналу для підвищення ефективності використання матеріальних ресурсів.

Як було виявлено, основною причиною підвищення матеріаломісткості продукції ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» і, відповідно, зниження ресурсоефективності є перевитрати на сировину, паливо, енергії та інших ресурсів та зниження обсягів виробництва. Дана тенденція може бути пов'язана із двома факторами:

відсутність контролю за рівнем матеріальних витрат окремим фахівцем у штаті підприємства;

наслідки війни.

На нашу думку, до покращення тенденції, необхідно вести постійний контроль за показниками використання матеріальних ресурсів і для цього пропонуємо наступне:

1. Проводити аналіз використання матеріальних ресурсів для підвищення якості формування інформації, необхідної для ефективного управління ресурсами (зниження рівня сировини). Для цього необхідно доповнити штат підприємства додатковою 1 працівником – економістом, а також встановити програмне

забезпечення для максимально автоматизації процесу управління матеріальними витратами на управлінському рівні.

2. Необхідно провести звільнення підприємства від зайвих приміщень, техніки та інших основних засобів або надання їх в оренду, щоб знизити рівень витрат на їхнє утримування (енергія, паливо та інші витрати);

3. Необхідно організувати підвищення кваліфікації персоналу.

Обґрунтуємо далі необхідність кожної запропонованої дії.

1. Для постійного аналізу використання матеріальних ресурсів ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» пропонуємо доповнити штат підприємство посадою економіста. Він буде займатися саме розрахунком ефективності використання матеріальних ресурсів на підприємстві.

Працівник на посаді "економіст" відіграє важливу роль у системі управління матеріальними ресурсами підприємства, і його вплив на ефективність може бути вирішальним для досягнення стратегічних цілей компанії.

Економіст відповідає за аналіз поточних та прогнозування майбутніх витрат на матеріальні ресурси. Його аналітичні навички та здатність до ретельного прогнозування допомагають підприємству уникати зайвих витрат і ефективно розподіляти ресурси відповідно до потреб виробництва.

Ефективне управління запасами є ключовим аспектом оптимізації витрат. Економіст визначає оптимальні рівні запасів, забезпечуючи при цьому необхідний обсяг сировини та готової продукції для безперебійного виробництва. Його рішення може значно вплинути на ліквідність та зниження затрат.

Економіст співпрацює з вендорами та постачальниками, щоб обговорити умови постачання та укласти вигідні контракти. Він може впливати на вибір постачальників, умови постачання та переговори про ціни, щоб мінімізувати витрати на закупівлі.

Розробка та виконання бюджетів на матеріальні ресурси є однією з основних функцій економіста. Ефективне бюджетування дозволяє забезпечити плановану витратну політику, контролювати фінансові ресурси та уникати перебоїв у постачанні.

Економіст може впроваджувати сучасні інструменти управління матеріальними ресурсами, такі як ERP-системи (Enterprise Resource Planning), що спрощують ведення обліку, аналізу та планування матеріальних витрат.

Разом з топ-менеджментом, економіст може приймати участь у стратегічному плануванні підприємства. Його аналітичні здатності допомагають визначити ефективні стратегії управління матеріальними ресурсами для досягнення довгострокових цілей.

Таким чином, економіст відіграє ключову роль у формуванні та реалізації стратегій управління матеріальними ресурсами, визначаючи шляхи оптимізації витрат та забезпечуючи фінансову стійкість підприємства. Відобразимо в табл.3.4 основні кваліфікаційні вимоги до кандидата на посаду економіста.

Таблиця 3.4

Кваліфікаційні вимоги до кандидата на посаду економіста в ТОВ

«Житомирський м'ясокомбінат»

Вимога	Характеристика
Освіта	Вища економічна освіта, за бажанням - спеціалізація в області управління матеріальними ресурсами, логістики чи фінансів.
Досвід роботи	Мінімум 2-3 роки практичного досвіду роботи на аналогічних посадах, з перевагою в галузі харчової промисловості або виробничої сфері.
Знання та розуміння	Глибокі знання принципів управління матеріальними ресурсами, логістики та оптимізації запасів. Розуміння бухгалтерського обліку в контексті управління матеріальними витратами.
Навички аналізу та планування.	Високий рівень аналітичних навичок для проведення ефективного аналізу витрат та розробки стратегій їх оптимізації. Здатність розробляти та впроваджувати плани управління запасами
Вміння користуватися програмами	Вміння використовувати сучасні інформаційні системи та програми, такі як ERP (Enterprise Resource Planning) для ефективного моніторингу та управління матеріальними витратами.
Навички переговорів	Здатність ефективно вести переговори з постачальниками та вендорами для укладення вигідних угод.
Комунікативні навички	Високий рівень комунікабельності та здатність взаємодіяти з різними рівнями персоналу та стейкхолдерами.
Орієнтованість на результат	Зосередженість на досягненні стратегічних та оперативних цілей, високий рівень відповідальності за результати своєї діяльності.
Гнучкість та адаптивність	Здатність адаптуватися до змін в умовах ринку та внутрішньої структури підприємства.
Знання англійської мови	Бажання або обов'язкове володіння англійською мовою, особливо якщо підприємство має міжнародні зв'язки чи експортуючий характер.

Кандидат на посаду економіста з управління матеріальними витратами в ТОВ "Житомирський мясокомбінат" повинен володіти рядом ключових кваліфікаційних характеристик та навичок, щоб успішно впоратися з відповідальностями даної посади. Наведені в табл.3.4 кваліфікаційні вимоги створені з урахуванням конкретних особливостей ТОВ "Житомирський м'ясокомбінат" і спрямовані на забезпечення високого рівня професійності кандидата на посаду економіста з управління матеріальними витратами.

Як бачимо, одним із ключових навиків має бути володіння програмними забезпеченнями. Пропонуємо ТОВ "Житомирський мясокомбінат" впровадити програму SAP S/4HANA (рис.3.2).

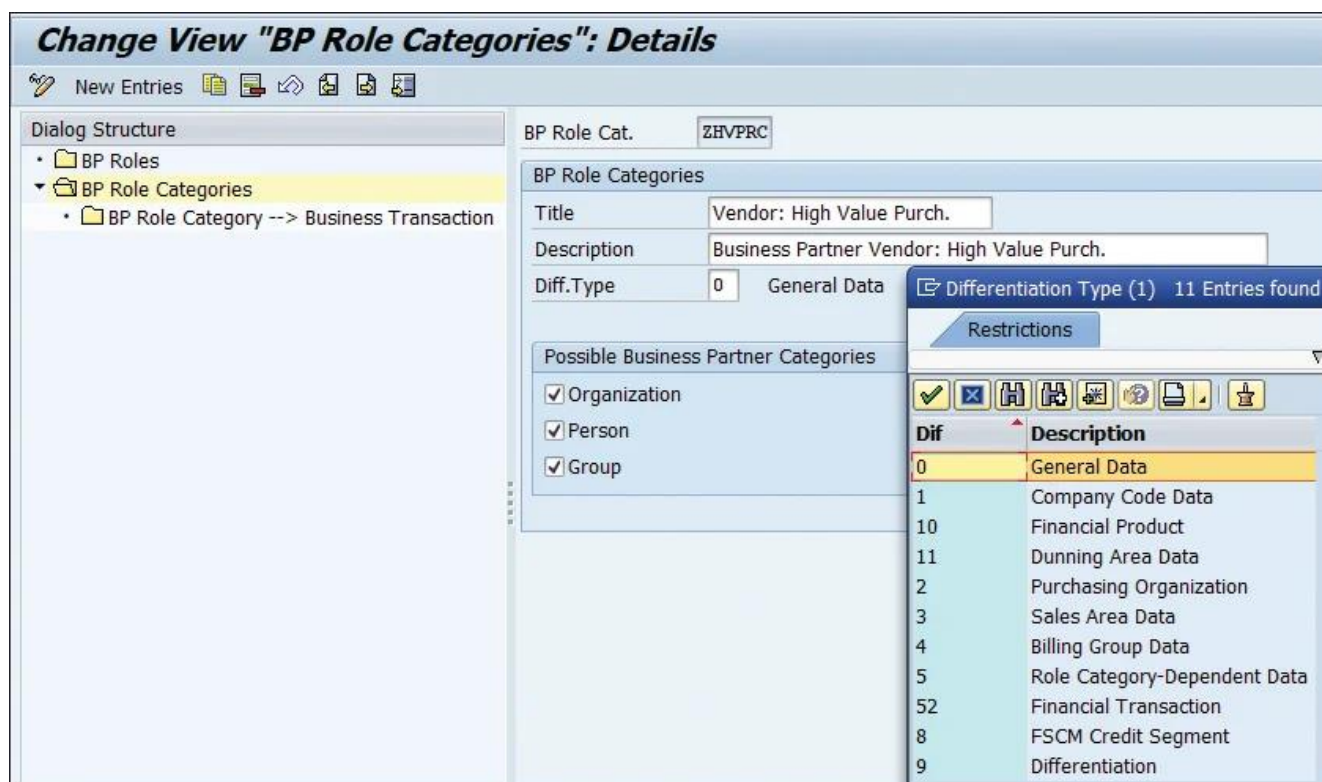

Рис.3.2. Приклад інтерфейсу SAP S/4HANA

Впровадження SAP S/4HANA у ТОВ "Житомирський м'ясокомбінат" може призвести до значного підвищення ефективності управління матеріальними ресурсами, приводячи до оптимізації бізнес-процесів та забезпечення більш точного та швидкого прийняття управлінських рішень.

SAP S/4HANA надає повністю інтегровану платформу для управління всіма аспектами діяльності підприємства, включаючи фінанси, логістику, виробництво та обслуговування клієнтів. Це дозволяє отримувати усі необхідні дані в реальному часі.

Інноваційна технологія пам'яті HANA дозволяє обробляти великі обсяги даних в реальному часі. Це забезпечує швидкий доступ до інформації, що полегшує процеси прийняття рішень та планування.

SAP S/4HANA надає можливість використовувати аналітику в реальному часі для вивчення та прогнозування попиту на матеріальні ресурси. Це дозволяє більш точно планувати закупівлі та оптимізувати рівні запасів.

Система надає інструменти для ефективного управління запасами та оптимізації логістичних процесів. Автоматизація складського обліку та відстеження руху матеріальних ресурсів дозволяє зменшити витрати та збільшити точність обліку.

Засоби фінансового управління SAP S/4HANA допомагають у контролі бюджетів, управлінні рахунками та забезпеченні фінансової стійкості. Це є важливим аспектом ефективного управління матеріальними ресурсами.

SAP S/4HANA використовує інтелектуальні алгоритми для прогнозування попиту та допомагає в розробці стратегій планування матеріальних ресурсів на майбутнє.

Система надає можливість мобільного доступу, що дозволяє управляти матеріальними ресурсами з будь-якого місця та в будь-який час, підвищуючи мобільність та оперативність персоналу.

SAP S/4HANA забезпечує високий рівень безпеки даних та можливості гнучкого контролю доступу до інформації. Це важливо для захисту конфіденційної інформації про матеріальні ресурси.

Можливість легкої інтеграції з іншими системами та сервісами дозволяє створювати комплексні рішення для управління всією ланкою постачання та виробництва.

Впровадження SAP S/4HANA у ТОВ "Житомирський мясокомбінат" може бути стратегічним кроком для оптимізації та підвищення ефективності управління матеріальними ресурсами, забезпечуючи більш точне та інтегроване управління всіма аспектами бізнесу.

Відобразимо в табл.3.5 витрати на поповнення штату працівників економістом та придбання програмного забезпечення SAP S/4HANA.

Таблиця 3.5

Витрати на поповнення штату працівників економістом та придбання
програмного забезпечення SAP S/4HANA для
ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат»

Стаття витрат	За рік, тис.грн	Частка в структурі витрат, %
1.Розширення штату		
Заробітна плата	168	36,4
Страхові платежі	42	9,1
Меблі для робочого місця	9,8	2,1
Комп'ютерна техніка	22,5	4,9
Разом	242,3	52,5
2.Придбання та налагодження функціонування SAP S/4HANA		
Вартість ПЗ	180	39,0
Витрати на налагодження роботи	25,4	5,5
Підтримання функціонування	13,9	3,0
Разом	219,3	47,5
Всього	461,6	100,0

Вартість послуг економіста в галузі управління матеріальними ресурсами для підприємства буде становити 242,3 тис.грн, тоді як вартість встановлення SAP S/4HANA – 219,3 тис.грн. Загальна сума витрат становить 461,6 тис.грн. Цей захід принесе організаційну ефективність компанії, а саме:

- забезпечить максимально ефективну роботу підприємства;
- підвищення рентабельності виробництва, якості продукції та освоєння нових видів продукції;
- проведення розрахунків матеріальних, трудових і фінансових витрат, необхідних для виготовлення та реалізації продукції;

забезпечення регулярного проведення економічного аналізу господарської діяльності підприємства та напрямків його діяльності;

виявлення резервів виробництва, розробка заходів щодо забезпечення режиму заощадження, підвищення рентабельності виробництва, конкурентоспроможності продукції, продуктивності праці;

зниження витрат виробництва та збуту.

2. Підприємство має основні засоби на кінець 2022 р на суму 602760 тис.грн. Але є й основні засоби, які простоюють на підприємстві і консервуються. Перед тим, як здавати в оренду частину основних засобів, очікуються такі роботи, як: заміна зношених деталей, очищення обладнання, усунення несправностей.

Всього вартість обслуговування обладнання складе 235 тис.грн.

На сьогодні простоювання становить майже 6% обладнання вартістю:

$$602760 \text{ тис.грн} * 0,06 = 36165,6 \text{ тис.грн}$$

Пропонуємо здати це обладнання в лізинг і при цьому отримувати додатковий дохід.

Основне обладнання вартістю 36165,6 тис.грн простоює. Планується укласти договір з орендарем терміном на 1 рік. Орендодавець сплачує орендну плату щомісяця. Щомісячна орендна плата буде відштовхуватись від вартості обслуговування із врахуванням націнки 20% становить:

$$235 * 1,2 = 282 \text{ тис.грн:}$$

$$282 \text{ тис.грн} * 12 \text{ місяців} = 3384 \text{ тис.грн.}$$

Отже, додатковий дохід підприємства за рік становить 3384 тис.грн.

3. Підвищення рівня кваліфікації персоналу дозволяє підприємству підвищити продуктивність праці. Пропонуємо направити 10 осіб на виробничі та інженерні курси тривалістю 72 години, вартість курсів 15,0 тис.грн/особи.

Загальна вартість навчання управлінського персоналу становить 150 тис.грн. графік навчань структуровано в табл.3.6.

Таблиця 3.6

Графік навчань персоналу ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат»

Структурний підрозділ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Бухгалтерія												
Виробничий відділ												
Відділ кадрів												
Відділ матеріально-технічного забезпечення												
Склад												

Отже, загальна тривалість навчання працівників становить 12 днів. Навчання будуть проходити на базі ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» у конференц-залі, який забезпечений необхідним обладнанням для даного процесу.

Узагальнимо в табл.3.7 витрати на розвиток резервів вдосконалення управління матеріальними ресурсами ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат».

Таблиця 3.7

Вартість пропонованих заходів щодо підвищення ефективності використання матеріальних ресурсів ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат»

Рекомендований захід	Сума, тис.грн	Частка в структурі, %
Додаткова одиниця в штаті – економіст	242,3	16,4
Програмне забезпечення SAP S/4HANA	219,3	14,9
Здавання в оренду основних засобів	235,0	15,9
Підвищення кваліфікації працівників	150,0	10,2
Всього	1473,9	100,0

Отже, загальний обсяг витрат на розвиток резервів підвищення ефективності управління матеріальними ресурсами підприємства становить 1473,9 тис.грн. Запропоновані напрями підвищення ефективності використання матеріальних ресурсів ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» мають щорічно коригуватися з урахуванням змін зовнішніх і внутрішніх обставин. План

підвищення ефективності використання матеріальних ресурсів повинен бути комплексним, тобто враховувати всі фактори, що впливають на ефективність використання матеріальних ресурсів, а також план повинен мати чіткий механізм реалізації. В результаті всі ці види діяльності дозволяють підприємству ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» отримувати додатковий прибуток, досягати найбільш ефективної роботи підприємства та дають змогу керівництву підприємства приймати найбільш оптимальні та точні рішення щодо ефективного використання ресурсів підприємства.

Проведемо в наступному розділі роботи обґрунтування доцільності реалізації запропонованих заходів.

3.3. Оцінка економічної ефективності запропонованих заходів

Для визначення ефективності пропонованих заходів, щодо підвищення ефективності управління матеріальними ресурсами ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат», розрахуємо ключові економічні показники, включаючи рентабельність інвестицій та прибуток.

За рахунок підвищення ефективності управління матеріальними ресурсами, підприємство зможе більше виробляти та реалізовувати продукції та скоротить свої витрати. При таких умовах, будемо вважати, що внаслідок запропонованого комплексу управлінських заходів, доходи підприємства від продажу зростуть на 3%, тобто складатиме 2021798 тис. грн., враховуючи збільшення рівня матеріального забезпечення, рівень собівартості також зросте у кількісному вимірі порівняно з 2022 р. та буде становити 1295770,15 тис. грн, тоді як в частка в структурі залишиться незмінна – на рівні 64%.

Вважатимемо що інші витрати підприємства залишаться на минулорічному рівні, а витрати підприємства на реалізацію комплексу заходів з підвищення ефективності управління матеріальними ресурсами становитимуть 1473,9 тис.грн.

Розрахуємо економічні показники запропонованого комплексу заходів, виходячи з запланованих нами показників, табл.3.8.

З таблиці 3.8 видно, що ефективність запропонованих заходів щодо підвищення ефективності управління матеріальними ресурсами ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» підтверджується покращенням показників після їх реалізації.

Таблиця 3.8

Порівняльний аналіз основних економічних показників діяльності ТОВ
«Житомирський м'ясокомбінат» до реалізації заходів та після

Показники	2022 р.	Планове значення	Відхилення	
			Абсолютне	Відносне,
			(+ -)	%
Дохід (виручка) від реалізації продукції (послуг), тис. грн.	1555229	1601885,9	46656,9	103,0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	996711	1026648,7	29937,7	103,0
Собівартість у відсотках до виручки, %	64,09	64,1	0,0	100,0
Валовий прибуток, тис. грн.	558518	575237,2	16719,2	103,0
Інші операційні доходи, тис. грн.	12313	12313,0	0,0	100,0
Адміністративні витрати, тис. грн.	48252	48252,0	0,0	100,0
Витрати на збут, тис. грн.	367660	367660,0	0,0	100,0
Інші операційні витрати, тис. грн.	15965	15965,0	0,0	100,0
Фінансові результати від операційної діяльності	138954	155673,2	16719,2	112,0
Інші доходи	7358	7358,0	0,0	100,0
Інші витрати	3679	3679,0	0,0	100,0
Фінансові витрати	81229	81229,0	0,0	100,0
Інші фінансові витрати	4149	4149,0	0,0	100,0
Витрати на реалізацію комплексу заходів тис. грн	0	1473,9	1473,9	
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування	57255,0	72500,3	15245,3	126,6
Податок на прибуток	15605,0	19575,1	3970,1	125,4
Чистий прибуток	41650,0	52925,2	11275,2	127,1

Зростання доходу становить 103% порівняно з плановим значенням, що свідчить про позитивний вплив оптимізації управління матеріальними ресурсами на обсяг реалізації.

Спостерігається позитивне відхилення у собівартості, що дорівнює 3%. Це може свідчити про оптимізацію витрат на виробництво. Відповідно відбувається

зростання валового прибутку на 3%, вказуючи на позитивний ефект оптимізації управління матеріальними ресурсами.

Фінансові результати зросли на 12%, що свідчить про успішну реалізацію заходів з оптимізації та покращення управління ресурсами. Чистий прибуток показав зростання на 27%, вказуючи на значущий ефект впровадження оптимізації управління матеріальними ресурсами.

Отже, впровадження заходів оптимізації управління матеріальними ресурсами на ТОВ "Житомирський м'ясокомбінат" призвело до значного підвищення ефективності підприємства. Збільшення обсягів реалізації, валового та чистого прибутку свідчать про успішність впроваджених заходів. Оптимізація витрат на виробництво та покращення фінансових результатів є позитивними показниками, що демонструють ефективність вибраної стратегії управління матеріальними ресурсами.

Проведемо далі розрахунки зміни показників матеріаломісткості та рентабельності витрат за рахунок рекомендованих заходів, табл.3.9. При цьому, очікується скорочення матеріальних ресурсів та запасів на складі за рахунок оптимізаційних заходів на 3%.

Таблиця 3.9

Порівняльний аналіз показників ефективності управління матеріальними ресурсами ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» до реалізації заходів та після

Показник	2022 р.	Планове значення	Абсолютне відхилення	Відносне відхилення
Дохід (виручка) від реалізації продукції (послуг), тис. грн.	1555229	1601885,9	46656,9	103,00
Вартість матеріальних ресурсів	1410803	1155062,42	-255740,6	81,87
Запаси	140359	136148,23	-4210,8	97,00
Матеріаломісткість	0,91	0,72	-0,2	79,49
Рентабельність витрат	4,18	5,16	1,0	123,37
Оборотність запасів, обороти	11,08	11,77	0,7	106,19
Тривалість обороту, дні	32,94	31,02	-1,9	94,17

Вартість матеріальних ресурсів та запасів має тенденцію до скорочення, що призвело до позитивної тенденції скорочення показника матеріаломісткості на 21%, а отже підприємство ефективніше використовує свої матеріальні ресурси.

Рентабельність витрат збільшилась на 23%, що свідчить про позитивний вплив оптимізації на фінансові результати. Оборотність запасів зросла на 6,19%, а тривалість обороту скоротилась, що вказує на ефективне управління запасами та зменшення часу обороту.

Отже, реалізація заходів оптимізації управління матеріальними ресурсами на ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» призвела до позитивних змін в показниках. Збільшення доходу та рентабельності витрат, а також зменшення вартості матеріальних ресурсів та покращення оборотності запасів свідчать про успішну оптимізацію. Вплив на матеріаломісткість також може бути варіативним і вимагає додаткового аналізу для забезпечення стійкого покращення.

Враховуючи очікуваний рівень прибутку 52925,2 тис. грн., визначимо термін окупності проекту за формулою [42]:

$$T = \frac{IC}{P}, \quad (3.1)$$

де T - термін окупності;

IC - первісні інвестиції у проект;

P - очікуваний щорічний прибуток, що планується (поточний сумарний грошовий потік, або чистий грошовий потік).

$$T = 1473,9/52925,2 = 0,027 \text{ або } 10 \text{ днів.}$$

Отже, окупність запропонованого проекту складає майже 10 днів, запропоновані заходи вважаємо економічно доцільними для реалізації.

Таким чином, впровадження заходів оптимізації управління матеріальними ресурсами на ТОВ "Житомирський м'ясокомбінат" призвело до значного підвищення ефективності підприємства. Збільшення обсягів реалізації, валового та чистого прибутку свідчать про успішність впроваджених заходів. Оптимізація

витрат на виробництво та покращення фінансових результатів є позитивними показниками, що демонструють ефективність вибраної стратегії управління матеріальними ресурсами. Вартість матеріальних ресурсів та запасів має тенденцію до скорочення, що призвело до позитивної тенденції скорочення показника матеріаломісткості на 21%, а отже підприємство ефективніше використовує свої матеріальні ресурси.

Рентабельність витрат збільшилась на 23%, що свідчить про позитивний вплив оптимізації на фінансові результати. Оборотність запасів зросла на 6,19%, а тривалість обороту скоротилась, що вказує на ефективне управління запасами та зменшення часу обороту. Отже, реалізація заходів оптимізації управління матеріальними ресурсами на ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» призвела до позитивних змін в показниках. Збільшення доходу та рентабельності витрат, а також зменшення вартості матеріальних ресурсів та покращення оборотності запасів свідчать про успішну оптимізацію. Вплив на матеріаломісткість також може бути варіативним і вимагає додаткового аналізу для забезпечення стійкого покращення. Окупність запропонованого проекту складає майже 10 днів, запропоновані заходи вважаємо економічно доцільними для реалізації.

Висновки до розділу 3

Організаційно-методичне забезпечення підвищення ефективності управління матеріальними ресурсами передбачає формування відповідної стратегії. Розроблена стратегія управління матеріальними ресурсами для ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» є комплексною та цілеспрямованою. Її основні складові включають оптимізацію обліку та планування, гнучку систему закупівель, підвищення кваліфікації персоналу, ефективний контроль та використання сучасних технологій. Стратегія спрямована на досягнення сталого підвищення ефективності, зниження витрат та забезпечення стабільності у використанні матеріальних ресурсів. Вона передбачає комплексний підхід до оптимізації складського господарства та систематичне впровадження новітніх

інструментів контролю. Очікувані результати включають зменшення витрат, підвищення конкурентоспроможності та задоволення клієнтів та партнерів.

На нашу думку, до покращення тенденції, необхідно вести постійний контроль за показниками використання матеріальних ресурсів і для цього пропонуємо наступне:

1. Проводити аналіз використання матеріальних ресурсів для підвищення якості формування інформації, необхідної для ефективного управління ресурсами (зниження рівня сировини).

2. Звільнення підприємства від зайвих приміщень, техніки та інших основних засобів або надання їх в оренду, щоб знизити рівень витрат на їхнє утримування (енергія, паливо та інші витрати);

3. Підвищення кваліфікації персоналу.

Загальний обсяг витрат на розвиток резервів підвищення ефективності управління матеріальними ресурсами підприємства становить 1473,9 тис.грн. Запропоновані напрями підвищення ефективності використання матеріальних ресурсів ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» мають щорічно коригуватися з урахуванням змін зовнішніх і внутрішніх обставин. План підвищення ефективності використання матеріальних ресурсів повинен бути комплексним, тобто враховувати всі фактори, що впливають на ефективність використання матеріальних ресурсів, а також план повинен мати чіткий механізм реалізації. В результаті всі ці види діяльності дозволяють підприємству ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» отримувати додатковий прибуток, досягати найбільш ефективної роботи підприємства та дають змогу керівництву підприємства приймати найбільш оптимальні та точні рішення щодо ефективного використання ресурсів підприємства.

Впровадження заходів оптимізації управління матеріальними ресурсами на ТОВ "Житомирський м'ясокомбінат" призвело до значного підвищення ефективності підприємства. Збільшення обсягів реалізації, валового та чистого прибутку свідчать про успішність впроваджених заходів. Оптимізація витрат на виробництво та покращення фінансових результатів є позитивними показниками,

що демонструють ефективність вибраної стратегії управління матеріальними ресурсами. Вартість матеріальних ресурсів та запасів має тенденцію до скорочення, що призвело до позитивної тенденції скорочення показника матеріаломісткості на 21%, а отже підприємство ефективніше використовує свої матеріальні ресурси.

Рентабельність витрат збільшилась на 23%, що свідчить про позитивний вплив оптимізації на фінансові результати. Оборотність запасів зросла на 6,19%, а тривалість обороту скоротилась, що вказує на ефективне управління запасами та зменшення часу обороту. Отже, реалізація заходів оптимізації управління матеріальними ресурсами на ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» призвела до позитивних змін в показниках. Збільшення доходу та рентабельності витрат, а також зменшення вартості матеріальних ресурсів та покращення оборотності запасів свідчать про успішну оптимізацію. Вплив на матеріаломісткість також може бути варіативним і вимагає додаткового аналізу для забезпечення стійкого покращення. Окупність запропонованого проекту складає майже 10 днів, запропоновані заходи вважаємо економічно доцільними для реалізації.

В результаті всі ці види діяльності дозволяють підприємству ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» отримувати додатковий прибуток, досягати найбільш ефективної роботи підприємства та дають змогу керівництву підприємства приймати найбільш оптимальні та точні рішення щодо ефективного використання ресурсів підприємства.

Висновки

В даній роботі проведено систематизацію теоретичних аспектів матеріальних ресурсів підприємства: їх стан та ефективність використання на ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат». Узагальнюючи, можемо зробити наступні висновки.

1. Економічна сутність матеріальних ресурсів виражена їхнім вмістом. Так, у своїй діяльності підприємства використовують різноманітні фізичні ресурси: сировину, паливо, енергію, запасні частини, комплектуючі тощо. При своєчасному забезпеченні цими ресурсами можливе успішне функціонування промислового виробництва. Безперервність і одночасність споживання матеріальних ресурсів вимагає їх постійного отримання та формування запасів матеріальних ресурсів. Залишки сировини та інших подібних цінностей відображаються у складі товарно-матеріальних цінностей – однієї зі складових оборотних активів підприємства.

2. Підприємства використовують різноманітні матеріальні ресурси, одні з яких повністю витрачаються у процесі виробництва, інші лише змінюють форму, треті входять у виріб без зовнішніх змін, а четверті лише сприяють виготовленню продукту без зміни їх маси. Наведена класифікація матеріальних ресурсів та джерела їхнього формування, виражені в розширеній і розгорнутій номенклатурі, може використовуватися при складанні заявки, виборі транспортного засобу, кодуванні ресурсів при вході на підприємство, надає можливості створити необхідні умови для їх зберігання та транспортування з дотриманням необхідних нормативних документів.

3. Аналіз ефективності використання матеріальних ресурсів дозволяє зрозуміти, наскільки ефективно використовуються матеріали на підприємстві, чи відповідають витрати отриманим доходам, позитивна чи негативна динаміка за такими показниками, як матеріалоємність, матеріаломісткість, питомі показники. сила тяжіння, паливоємність і ресурсомісткість. Роль такого аналізу особливо велика, оскільки при правильному використанні матеріальних ресурсів і

оптимальній вартості сировини прибуток підприємства також значно зросте. Тому важливо уникати великої кількості матеріалів, що не відповідають вимогам в економіці підприємства, великих обсягів ресурсних витрат, які не є обов'язковими для виконання плану. Особливо для компаній, які орієнтуються на виробництво продукту, важливо оптимізувати використання своїх матеріальних ресурсів для забезпечення стабільності та прибутковості підприємства. Аналізуючи ефективність використання матеріальних ресурсів, можна виявити резерви або слабкі місця, які потребують удосконалення у виробництві. Якщо знати основні проблемні місця на підприємстві, можна розробити стратегію оптимізації терміну експлуатації сировини.

4. Важливу роль в організації матеріального обліку відіграють первинні документи для надходження товарів, оскільки є його основою. Безпосередньо за первинними документами здійснюється попередній, поточний і наступний контроль за рухом і збереженням запасів. Надходження матеріалів на підприємство контролює відділ постачання, який контролює виконання постачальниками договірних зобов'язань, пред'являє претензії щодо розбіжностей за якістю та кількістю 58 та несе відповідальність за несвоєчасне надходження товару на підприємство. компанії передбачено та задокументовано в статуті товариства.

Для дослідження обрано підприємства, за організаційною формою – товариство з обмеженою відповідальністю «Житомирський м'ясокомбінат». на основі результатів аналізу, можна зробити висновок, що ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» має багато сильних сторін у своїй діяльності. Першорядне значення мають висока технічна оснащеність, молодий і кваліфікований персонал, високий творчий потенціал, професіоналізм співробітників, цінова перевага перед вітчизняними конкурентами, чітко сформульована корпоративна стратегія, обов'язковий контроль за якістю продукції і можливість подальшого післяпродажного обслуговування. У той же час існує багато потенційних загроз із зовнішнього середовища: уповільнення зростання ринку, несприятливі демографічні зміни, збільшення продажів товарів-замінників, зміна уподобань і

потреб покупців, посилення конкуренції, поява іноземних конкурентів з дешевою продукцією, посилення вимоги від постачальників. Розташувавши всі фактори в порядку спадання важливості, можна зробити висновок, що, незважаючи на великі загрози з боку зовнішнього середовища, компанія має досить хороші шанси на конкуренцію та стабільний розвиток. Але, необхідно продумати ряд заходів для більш ефективного використання сильних сторін організації та протидії загрозам із зовнішнього середовища.

5. Узагальнюючи діагностику фінансової стійкості підприємства ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат», констатуємо, що фінансовий стан покращився в порівнянні з 2018 роком, про те погіршився порівняно з 2019 р. Більшість проблем на даному етапі не становлять загрози кризи, однак збільшення загального обсягу оборотних активів, підвищення обсягу продажів, підтримка і підвищення рівня прибутку, збільшення частки власного капіталу і зниження кредиторської заборгованості забезпечать фінансову стійкість та рівновагу у тривалому періоді.

6. Проведений факторний аналіз ефективності використання матеріальних ресурсів ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» свідчить про те, що на підприємстві зросли витрати матеріальних ресурсів. Матеріаловіддача у звітному році зменшилася на 638 грн/грн і матеріаломісткість продукції зросла на 20 грн/грн. Від так підприємство потребує покращення матеріальних ресурсів за наступними напрямками:

зменшення обсягу матеріальних ресурсів за рахунок зменшення сировини, палива, енергії та інших ресурсів;

збільшення обсягу випущеної продукції;

скорочення показників матеріаломісткості.

7. Організаційно-методичне забезпечення підвищення ефективності управління матеріальними ресурсами передбачає формування відповідної стратегії. Розроблена стратегія управління матеріальними ресурсами для ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» є комплексною та цілеспрямованою. Її основні складові включають оптимізацію обліку та планування, гнучку систему

закупівель, підвищення кваліфікації персоналу, ефективний контроль та використання сучасних технологій. Стратегія спрямована на досягнення сталого підвищення ефективності, зниження витрат та забезпечення стабільності у використанні матеріальних ресурсів. Вона передбачає комплексний підхід до оптимізації складського господарства та систематичне впровадження новітніх інструментів контролю. Очікувані результати включають зменшення витрат, підвищення конкурентоспроможності та задоволення клієнтів та партнерів.

На нашу думку, до покращення тенденції, необхідно вести постійний контроль да показниками використання матеріальних ресурсів і для цього пропонуємо наступне:

1. Проводити аналіз використання матеріальних ресурсів для підвищення якості формування інформації, необхідної для ефективного управління ресурсами (зниження рівня сировини).

2. Звільнення підприємства від зайвих приміщень, техніки та інших основних засобів або надання їх в оренду, щоб знизити рівень витрат на їхнє утримування (енергія, паливо та інші витрати);

3. Підвищення кваліфікації персоналу.

8. Загальний обсяг витрат на розвиток резервів підвищення ефективності управління матеріальними ресурсами підприємства становить 1473,9 тис.грн. Запропоновані напрями підвищення ефективності використання матеріальних ресурсів ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» мають щорічно коригуватися з урахуванням змін зовнішніх і внутрішніх обставин. План підвищення ефективності використання матеріальних ресурсів повинен бути комплексним, тобто враховувати всі фактори, що впливають на ефективність використання матеріальних ресурсів, а також план повинен мати чіткий механізм реалізації. В результаті всі ці види діяльності дозволяють підприємству ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» отримувати додатковий прибуток, досягати найбільш ефективної роботи підприємства та дають змогу керівництву підприємства приймати найбільш оптимальні та точні рішення щодо ефективного використання ресурсів підприємства.

9. Впровадження заходів оптимізації управління матеріальними ресурсами на ТОВ "Житомирський м'ясокомбінат" призвело до значного підвищення ефективності підприємства. Збільшення обсягів реалізації, валового та чистого прибутку свідчать про успішність впроваджених заходів. Оптимізація витрат на виробництво та покращення фінансових результатів є позитивними показниками, що демонструють ефективність вибраної стратегії управління матеріальними ресурсами. Вартість матеріальних ресурсів та запасів має тенденцію до скорочення, що призвело до позитивної тенденції скорочення показника матеріаломісткості на 21%, а отже підприємство ефективніше використовує свої матеріальні ресурси.

Рентабельність витрат збільшилась на 23%, що свідчить про позитивний вплив оптимізації на фінансові результати. Оборотність запасів зросла на 6,19%, а тривалість обороту скоротилась, що вказує на ефективне управління запасами та зменшення часу обороту. Отже, реалізація заходів оптимізації управління матеріальними ресурсами на ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» призвела до позитивних змін в показниках. Збільшення доходу та рентабельності витрат, а також зменшення вартості матеріальних ресурсів та покращення оборотності запасів свідчать про успішну оптимізацію. Вплив на матеріаломісткість також може бути варіативним і вимагає додаткового аналізу для забезпечення стійкого покращення. Окупність запропонованого проекту складає майже 10 днів, запропоновані заходи вважаємо економічно доцільними для реалізації.

В результаті всі ці види діяльності дозволяють підприємству ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» отримувати додатковий прибуток, досягати найбільш ефективної роботи підприємства та дають змогу керівництву підприємства приймати найбільш оптимальні та точні рішення щодо ефективного використання ресурсів підприємства.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (Дата звернення: 30.10.2023)
2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» Затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>. (Дата звернення: 01.11.2023)
3. Бережливе виробництво: філософія успіху.2021. URL: <https://msb.aval.ua/news/?id=25030>. 98 (Дата звернення: 20.10.2023)
4. Витрати на людський капітал та розвиток соціального потенціалу в облікових системах країн Центральної й Східної Європи / О. Пшінько, Л. Головкова, В. Коломієць, Л. Добрик. Журнал європейської економіки. 2020. Т. 19, № 1. С. 196–211
5. Вітвіновський А.А. Система управління витратами на підприємстві URL: https://lubbook.org/book_486.html (Дата звернення: 01.11.2023)
6. Вороная Н. Класифікація витрат на виробництво. Податки та бухгалтерський облік. 2016. №32. С.98-101
7. Данілов О.Д. Фінанси підприємства у запитаннях і відповідях : Навч. Посіб.. К. : Центр учбової літератури, 2021. 256 с.
8. Довжик, О. О. Управління витратами як чинник підвищення прибутковості і рентабельності сільськогосподарських підприємств. Економічний аналіз : зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол. : В. А. Дерій (голов. ред.) та ін. Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету “Економічна думка”, 2016. Том 23. № 2. С. 37-44
9. Краєвська А., Безсмертна О., Шварц І. Логістичні моделі оптимізації процесу забезпечення підприємства матеріальними ресурсами. Innovation and Sustainability, 2022. №4, с.22–29.

10. Кулинич М. Б. Управлінський облік як інформаційна система ефективного управління витратами підприємства. Науковий вісник 2018. С. 98-103
11. Лабурцева, О. І. Зниження витрат підприємства за допомогою аутсорсингу: зарубіжний досвід. Інвестиції: практика та досвід. 2020. № 3. С. 5–9
12. Логістичний менеджмент, як інструмент оптимізації логістичних витрат. Економіка харчової промисловості. 2020. № 3. С. 42–48
13. Мадяр, Р. О. Управління витратами в ланцюгах постачання як інструмент досягнення конкурентних переваг бізнесу в глобальному економічному просторі. Інвестиції: практика та досвід. 2021. № 1. С. 66–70
14. Макаренко, А. П. Удосконалення обліку та аудиту доходів і витрат благодійної організації. Інвестиції: практика та досвід. 2020. № 23. С. 49–57
15. Малкіна, Я. Д. Нова класифікація витрат та система управлінського обліку розрахунків за податковими зобов'язаннями банків України. Інвестиції: практика та досвід. 2020. № 21/22. С. 101–105
16. Меліхова, Т. О. Удосконалення обліку і аудиту адміністративних витрат підприємства. Економіка та держава. 2020. № 11. С. 28–34
17. Мокієнко, Т. В. Формування стратегії управління витратами в сільськогосподарських підприємствах: автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04; Полтав. держ. аграр. акад . Полтава, 2017. 20 с.
18. Нестеренко В.Ю. Конспект лекцій URL: <https://buklib.net/books/37321/>. (Дата звернення: 01.06.2022)
19. Олійник, О. В. Проблеми оптимізації кредитного забезпечення операційних витрат сільськогосподарських підприємств. Економіка АПК. 2019. № 8. С. 50–58.
20. Основні показники діяльності виробників м'ясної продукції Житомирської області за 2020 рік URL: <http://ukrstat.gov.ua/?menu=33&level=3>. (Дата звернення: 01.06.2022)
21. Офіційний сайт ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат»: URL: <https://zhmk.com.ua> (Дата звернення: 30.10.2023)

22. Павлова С. І. Метод таргет-костингу як прогресивний метод цільового стратегічного управління витратами. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2016. №10. С. 56–58.

23. Пархоменко, В. Документальне забезпечення обліку амортизації Бухгалтерський облік і аудит. 2017. № 1. С. 2–5.

24. Петренко, М. І. Витрати підприємства. Економіка підприємства. Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2018. С. 110–145

25. Петрович, Й. М. Поточні витрати підприємства та собівартість продукції. Економіка і фінанси підприємства Львів : Магнолія-2006 , 2017. С. 206–228.

26. Піскунова Н. В. Аналіз витрат виробництва як важлива ланка ефективного управління промислового підприємства. Економічний аналіз : зб. наук. праць: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету “Економічна думка”, 2013. Том 13. С. 357- 364.

27. Подмешальська, Ю. В. Облік та аудит виробничих витрат на підприємстві Інвестиції: практика та досвід. 2020. № 23. С. 64–70

28. Проданчук М.А. Таргет-костінг та кайзен-костінг як інструменти оптимізації витрат у системі стратегічного управління. Збірник наукових праць ВНАУ Серія: Економічні науки №3 (69) Том 2. 2021 С.150-155.

29. Пустова І.В. Методи управління витратами в сучасних умовах: ефективність застосування, переваги, недоліки. Інвестиції: практика та досвід. 2018. № 11. С. 39–42.

30. Решетняк, О. І. Оцінка витрат на дослідження та розробки галузей промисловості України. Економіка та держава. 2020. № 9. С. 44–51.

31. Рибаківа, Л. П. Класифікація витрат підприємства на освоєння нової продукції. Формування ринкових відносин в Україні. 2019. № 9. С. 75–80

32. Россоха В.В. Методологічні аспекти формування та розвитку потенціалу підприємств м'ясопереробної галузі. Економіка АПК. 2023. № 8. С. 36–38.

33. Рудніченко Є. М. Перспективи використання нетрадиційних методів управління витратами на вітчизняних промислових підприємствах. Економіка та управління підприємствами. 2015. С. 40–46.

34. Свистун Л.А. Удосконалення системи управління витратами підприємства в умовах нестабільної економіки. Економіка і регіон. 2017. №4. С. 59–62.

35. Скорнякова, Ю. Б. Витрати на ремонт та поліпшення основних засобів: обліково-податковий аспект. Інвестиції: практика та досвід. 2019. № 12. С. 37–42 .

36. Тарасюк Г.М. Планування діяльності підприємства /Тарасюк Г.М., Шваб Л.І.. Київ: Каравелла, 2022. 432 с

37. Товстоп'ят Ю. Склад і класифікація витрат, що включаються до собівартості продукції. Податковий кодекс. 2019. №22. С.90-98

38. Трипольська, Г.Оцінка витрат на заходи з адаптації до зміни клімату в Україні. Економіка і прогнозування. 2020. № 4. С. 60–71.

39. Управління витратами підприємницької діяльності. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність: підручник / за ред. І. М. Сотник, Л. М. Таранюк. Суми : Університетська книга, 2018. С. 277–303.

40. Фостолович, В. А. Місце управління витратами в сучасній системі управління підприємством. Економіка та держава. 2019. № 10. С. 36–45.

41. Федірець О. В., Даценко О. В., Кекало Є. О. Стратегічні аспекти управління матеріально-технічними ресурсами підприємства. Економічний простір, 2021. №166, с.69-73.

42. Цал-Цалко, Ю. С. Витрати підприємства: навч. посібн. / Ю. С. Цал-Цалко. К.: Вид- во ЦУЛ, 2016. 656 с.

43. Череп, А. Методи управління витратами виробництва продукції та їх порівняльний аналіз. Формування ринкових відносин в Україні. 2005. № 11. – С. 67–72.

44. Череп, А. Проблеми обліку адміністративних витрат . Формування ринкових відносин в Україні. 2005. № 9. С. 68–74.

45. Чимшит С.І. Особливості системи «директ-костинг» в процесі здійснення управлінської діяльності підприємницького кластера. Економіка і регіон № 1 (32). 2020 с.34-38

46. Чухліб, О. Управлінське рішення щодо витрат у собівартості продукції. Фінанси України. 2016. № 2. С. 127–136.

47. Шандова, Н. Використання собівартості для прийняття управлінських рішень. Фінанси України. 2019. № 1. С. 92– 101.

48. Шелест, О. Оптимізація витрат: правила розумної економії. Академія гостинності. 2020. № 2/3. С. 70–76

49. Шиян, Д.В. Вплив рівня інтенсивності виробництва на формування ефективної структури витрат у рослинництві. Економіка АПК. 2020. № 6. С. 27–36

50. Ястремський, О. І. Міжгалузевий аналіз витратності та продуктивності економіки України: порівняння у часі і між. Кибернетика и системный анализ. – 2020. № 4. С. 85–97

51. Trade Map URL:
https://www.trademap.org/Country_SelProductCountry_TS.aspx?nvpm=1%7c804%7c%7c%7c%7c02%7c%7c%7c2%7c1%7c1%7c2%7c2%7c1%7c2%7c1%7c1%7c1 (дата звернення: 01.11.2023)

52. Бухгалтерський фінансовий облік : підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів [Ф. Ф. Бутинець та ін.]; під заг. ред. [і з передм.] Ф. Ф. Бутинця. – 8-ме вид., доп. і перероб. – Житомир : ПП «Рута», 2009. – 912 с.

53. Васюта В. Б. Підвищення ролі матеріально-технічної бази як фактор ефективного функціонування підприємства [Електронний ресурс] // В. Б. Васюта, А. Г. Кирпань. – URL:
http://www.rusnauka.com/39_VSN_2014/Economics/10_182500.doc.htm.

54. Гордієнко Д.Д. Економічний тлумачний словник [Понятійна база законодавства України у сфері економіки] / Д.Д. Гордієнко. - [Вид. 2-е, перероб. і доп.]. - К.: КНТ, 2017. - 360 с.

55. Гудзь Н. В. Бухгалтерський облік : навч. посіб. / Р. В. Романів, Н. В. Гудзь, П. Н. Денчук (гриф МОНМ та СУ Лист №1/11-20109 від 27.12.2012р.). – К. : ЦУЛ, 2015. – 425 с.

56. Іванюта П.В. Управління ресурсами і витратами: [навч. посіб.] / П.В. Іванюта, О.П. Лугівська. - К.: Центр навчальної літератури, 2016. - 320 с.

57. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 № 291. // URL: www.minfin.gov.ua.

58. Кавторєва Я. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку 9: коментарі / Я. Кавторєва. - Х.: Фактор, 2012. - 1328 с.

59. Крупка Я. Д. Фінансовий облік : підручник / З. В. Задорожний, Я. Д. Крупка., Гудзь Н.В. та ін. – 4-е вид. – Тернопіль : ТНЕУ, 2017. – 451 с.].

60. Мочерний С.В. Економічний енциклопедичний словник: [У двох томах] / [С.В. Мочерний, Я.С. Ларіна, О.А. Устенко, С.І. Юрій]. - [Т. 1 / За ред. С.В. Мочерного]. - Львів: Світ, 2010. - 616 с.

61. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 28 лютого 2013 р. №336: зі змінами від 08 лютого 2014 р. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.

62. Нашкерська Г. В. Фінансовий облік : навч. посіб. – К. : Кондор, 2005. – 503 с.

63. Пархоменко В. Документальне забезпечення бухгалтерського обліку / В. Пархоменко //Бухгалтерський облік і аудит. – 2010. – № 8. – С. 7– 11.

64. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій від 30 листопада 1999 р. № 291: зі змінами від 18 червня 2015 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>.

65. Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» від 2 листопада 1999 р. №751: зі змінами від 17 грудня 2012 р. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z075199?test=XX7MfyrCSgkyhtvIZiUDXe1pHI4YUs80msh8Ie6>

66. Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» від 14 грудня 1999 р. №860: зі змінами від 27 червня 2013 р. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>.

67. Попович П. Я. Економічний аналіз та аудит на підприємстві. - [видання третє, перероб. і доп.]. – Тернопіль : Економічна думка, 2004. – 416с. 61

68. Про затвердження типових форм первинних облікових документів з обліку сировини та матеріалів: Наказ Міністерства статистики України від 21.06.1996р. №193 URL: <http://zakon.golovbukh.ua/regulations/2341/8392/8393/465261/>

69. Пушкар М. С. Фінансовий облік : підручник. – Тернопіль : КартБланш, 2002. – 628 с.

70. Савицька Т. В. Економічний аналіз діяльності підприємства : навч. посіб. – [2-ге вид, випр. і доп.]. – К. : Знання, 2005. – 662 с.

71. Сук Л. К. Фінансовий облік : навч. посібник / Л. К. Сук, П. Л. Сук. – 2-е вид., переробл. і доповн. – К. : Знання, 2012. – 647 с

72. Суков Г.С. Вирішення проблем обліку запасів / Г.С. Суков. - Вісник Житомирського державного технологічного університету / Серія: Економічні науки. - Житомир: ЖДТУ, 2013. - № 2(32). - С. 187-195

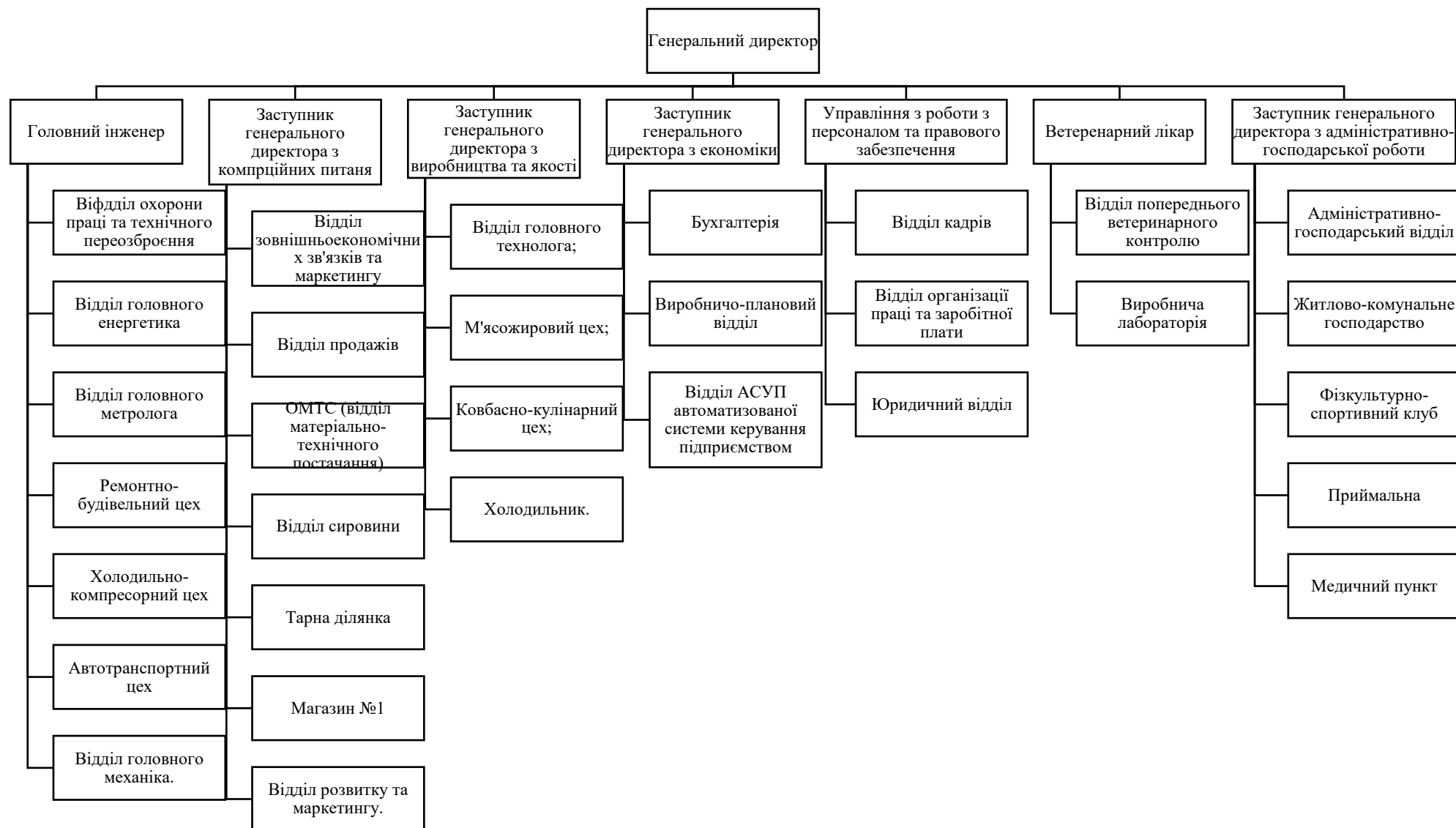
73. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський та фінансовий облік на підприємствах України: Підручник для студ. вузів екон. спец. - 5-те вид. допов. й перероб. - К.:А.С.К, 2014. -784с.

74. Фінансовий облік : підруч. для студентів вищ. навч. закл. / Л. В. Нападовська, А. В. Алексєєва, О. А. Бакур. К. : Знання, 2012.

75. Швець В. Г. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник / В. Г. Швець. – [2-ге вид., перероб. і доп.].– К.: Знання, 2011. – 525 с.

Додатки

Організаційна структура управління ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат»

Фінансова звітність 2020 р.

Підприємство	ТОВ "Житомирський м'ясокомбінат"			Дата (рік, місяць, день)	2020, грудень, 31	
Територія	ЖИТОМИРСЬКА			за КОД	1810100000	
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю			за КОПФГ	240	
Вид економічної діяльності	Виробництво м'ясних продуктів			за КРЕД	10.13	
Середня кількість працівників	1 628					
Адреса, телефон	10025 ЖИТОМИРСЬКА ЖИТОМИР вулиця Сергія Параджанова, 127			423805		
Одиниця виміру: тис. грн. без десятичного знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого вказуються з гривень з копейками)						
Складено (зробити позначку "✓" у відповідній колонці):						
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку						
за міжнародними стандартами фінансової звітності						
Баланс (Звіт про фінансовий стан)						
на 31 грудня 2020 р.						
Форма №1 Коз за ДКУД 1801001						
А К Т И В	Код рідка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду			
1	2	3	4			
I. Необоротні активи						
Нематеріальні активи	1000	300	488			
первісна вартість	1001	1 740	2 133			
накопичена амортизація	1002	1 440	1 645			
Незвершені капітальні інвестиції	1003	6 234	3 334			
Основні засоби	1010	138 077	155 342			
первісна вартість	1011	271 422	316 853			
знос	1012	133 345	161 511			
інвестиційна нерухомість	1013	-	-			
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-			
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-			
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-			
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-			
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-			
Довгострокові фінансові інвестиції:						
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-			
інші фінансові інвестиції	1035	-	-			
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-			
Відстрочені податкові активи	1045	-	-			
Гаранти	1050	-	-			
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-			
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-			
Інші необоротні активи	1090	-	-			
Усього за розділом I	1095	144 611	159 164			
II. Оборотні активи						
Запаси	1100	72 303	77 834			
Виробничі запаси	1101	45 394	48 269			
Незакінчене виробництво	1102	16 309	10 988			
Готові продукти	1103	8 876	12 929			
Товари	1104	1 724	5 648			
Поточні біологічні активи	1110	-	-			
Держити перестраховування	1115	-	-			
Векселі одержані	1120	-	-			
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	191 770	200 857			
Дебіторська заборгованість за розрахунками:						
за виданими авансами	1130	1 009	903			
з бюджетом	1135	1 810	880			
у тому числі з податку на прибуток	1136	436	-			
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-			
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-			
Інші поточна дебіторська заборгованість	1155	63 805	76 362			
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-			
Гроші та їх еквіваленти	1165	514	384			
Готівка	1166	78	71			
Рахунки в банках	1167	436	813			
Витрати майбутніх періодів	1170	24	105			
Частка перестрахованих у страхових резервах	1180	-	-			
у тому числі в:						
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-			
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-			
резервах незароблених премій	1183	-	-			

інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	260	796
Усього за розділом II	1195	331 495	358 621
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	476 106	517 785

Пасив	Код рилка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	6 437	6 437
Внески до нещодоєднаного статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
Власний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1413	-	-
Непероділений прибуток (непокритий збиток)	1420	22 111	29 556
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Випущений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	28 548	35 993
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	259 900	244 439
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благочинна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Привілей фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-пота	1543	-	-
Усього за розділом II	1595	259 900	244 439
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	44 520
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товарами, роботами, послугами	1615	145 387	151 628
розрахунками з бюджетом	1620	1 397	3 457
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	1 223
розрахунками зі страхувальників	1625	1 558	2 040
розрахунками з оплати праці	1630	6 278	7 657
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	9 652	10 970
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісії доходу від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	23 386	17 031
Усього за розділом III	1695	187 658	237 353
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Учасницька частість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	476 106	517 785

ЕП Бабич Олег
Анатолійович
ЕП Преперенда
Галина
Миколаївна

Бабич Олег Анатолійович

Преперенда Галина Миколаївна

Державний статистичний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Підприємство **ТОВ "Житомирський м'ясокомбінат"**
(найменування)

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДН
2021 01 01
32122069

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2020 р.

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Форма N2 Код за ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1 423 130	1 350 451
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестрахування	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1 047 812)	(966 943)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	375 318	383 508
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	1 744	3 477
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(36 706)	(32 089)
Витрати на збут	2150	(268 124)	(256 951)
Інші операційні витрати	2180	(7 961)	(8 851)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	64 271	89 094
збиток	2195	(-)	(-)
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	176	72
у тому числі:	2241	-	-
доходи від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(51 839)	(50 160)
Витрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(2 806)	(11)
Прибуток (збиток) від операцій фінансової діяльності на монетарні статті	2275	-	-

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	9 802	38 995
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(2 357)	(216)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	7 445	38 779
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	7 445	38 779

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	1 189 621	1 116 417
Витрати на оплату праці	2505	107 720	97 940
Відрахування на соціальні заходи	2510	22 580	19 386
Амортизація	2515	30 696	24 287
Інші операційні витрати	2520	7 961	8 851
Разом	2550	1 358 578	1 266 881

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

ОП Бабич Олег
Анатолійович
ОП Проворенко
Галина

Бабич Олег Анатолійович

Додаток В

Фінансова звітність 2021 р

Підприємство	ТОВ "Житомирський м'ясокомбінат"	Дата (рік, місяць, день)	31.12.2021
Територія	ЖИТОМИРСЬКА	за ЄДРРНОУ	UA18040190010057814
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	240
Вид економічної діяльності	Виробництво м'ясних продуктів	за КВЕД	10.13
Середня кількість працівників	2 1 796		
Адреса, телефон	10025, ЖИТОМИРСЬКА, ЖИТОМИР, вулиця Сергія Параджанова, 127	423805	

Одиниця виміру: тис. грн. без десятичного знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку	☐
за міжнародними стандартами фінансової звітності	☒ V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2021 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	488	29 842
первісна вартість	1001	2 133	32 097
накопичена амортизація	1002	1 645	2 255
Незавершені капітальні інвестиції	1005	3 334	57 904
Основні засоби	1010	155 342	555 208
первісна вартість	1011	316 853	1 319 276
знос	1012	161 511	764 068
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	4 589	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	4 487	4 885
Усього за розділом I	1095	168 240	647 839
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	77 834	59 749
виробничі запаси	1101	48 269	34 604
незавершене виробництво	1102	10 983	11 364
готова продукція	1103	12 929	11 577
товари	1104	5 648	2 204
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	200 857	261 684
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	6 670	10 381
з бюджетом	1135	880	164
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	47 665	63 347
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	884	3 516
готівка	1166	71	58
рахунки в банках	1167	813	3 458
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховки у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-

інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	796	7 949
Усього за розділом II	1195	335 586	406 790
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	503 826	1 054 629

Пасив	Код радика	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (паіовий) капітал	1400	6 437	6 437
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	286 857
Додатковий капітал	1410	-	29 720
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервовий капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	11 091	41 376
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	17 528	364 390
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	57 292
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	244 439	268 996
Інші довгострокові зобов'язання	1515	2 890	15 022
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	247 329	341 310
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	15 000	52 214
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	29 520	66 341
товари, роботи, послуги	1615	151 647	162 063
розрахунками з бюджетом	1620	3 457	5 517
у тому числі з податку на прибуток	1621	1 223	2 745
розрахунками зі страхування	1625	2 040	2 503
розрахунками з оплати праці	1630	7 657	9 634
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	298	24 477
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	10 970	12 179
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	18 380	14 001
Усього за розділом III	1695	238 969	348 929
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Часта капіталу акцій недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	503 826	1 054 629

Керівник

Головний бухгалтер

ЕП Бабич Олег

Анатолійович

ЕП Преперенда

Галина

Миколаївна

Бабич Олег Анатолійович

Преперенда Галина Миколаївна

Підприємство **ТОВ "Житомирський м'ясокомбінат"** (найменування)
 Дата (рік, місяць, число) **2022** **01** **01**
 за ЄДРПОУ **32122069**
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
 за **Рік 2021** р.
 Форма № 2 Код за ДКУД **1801003**
ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1 704 746	1 423 130
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестрахування	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1 200 794)	(1 047 812)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	503 952	375 318
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	18 189	1 744
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(43 288)	(36 706)
Витрати на збут	2150	(371 270)	(268 124)
Інші операційні витрати	2180	(10 765)	(7 961)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	96 818	64 271
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	2 718	-
Інші доходи	2240	294	176
у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(58 763)	(51 839)
Витрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(3 708)	(2 806)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

і продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	37 359	9 802
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(7 074)	(2 357)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	30 285	7 445
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	349 826	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	29 720	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	379 546	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	62 969	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	316 577	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	346 862	7 445

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	1 410 803	1 189 621
Витрати на оплату праці	2505	140 505	107 720
Відрахування на соціальні заходи	2510	29 112	22 580
Амортизація	2515	39 352	30 696
Інші операційні витрати	2520	10 765	7 961
Разом	2550	1 630 537	1 358 578

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

ЕП Бабич Олег
Анатолійович
ЕП Преперенда
Галина
Миколаївна

Бабич Олег Анатолійович

Преперенда Галина Миколаївна

Фінансовий звіт 2022 р

ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН

станом на 31 грудня 2022 року (у тис. грн.)

	Примітки	31.12.2022	31.12.2021
АКТИВИ			
Непоточні активи			
Нематеріальні активи	11.1	29 764	29 842
Основні засоби	12.1	602 760	555 208
Активи з права користування	13.1	9 296	4 885
Незавершені капітальні інвестиції	12.1	11 766	57 904
Разом непоточні активи		653 586	647 839
Поточні активи			
Запаси	14.1	140 359	59 749
Торговельна дебіторська заборгованість	15.1	282 184	261 684
Дебіторська заборгованість за виданими ав-ми	15.3	13 114	10 381
З бюджетом	10.1	-	164
Інша поточна дебіторська заборгованість	15.4	50 112	63 347
Грошові кошти та їх еквіваленти	16.1	5 748	3 516
Інші оборотні активи	15.4	12 395	7 949
Разом поточні активи		503 912	406 790
РАЗОМ АКТИВИ		1 157 498	1 054 629
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ ТА ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Капітал та резерви			
Статутний капітал	17.1	6 437	6 437
Капітал у дооцінках	17.1	262 849	286 857
Додатковий капітал	17.1	29 720	29 720
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	17.1	112 289	41 376
Разом власний капітал та резерви		411 295	364 390
Непоточні зобов'язання			
Відстрочені податкові зобов'язання	10.4	54 974	57 292
Довгострокові кредити банків	18.1	215 956	268 996
Зобов'язання з оренди	13.2	3 004	3 741
Інші довгострокові зобов'язання	18.1	-	11 281
Разом непоточні зобов'язання		273 934	341 310
Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	18.1	47 914	52 214
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	18.1	115 033	66 341
Торговельна кредиторська заборгованість	19.1	191 543	162 063
Аванси отримані	19.1	6 023	24 477
Зобов'язання з оренди	13.2	6 665	1 583
Забезпечення	21.1	18 582	12 179
Поточні податки до сплати	10.2	6 831	5 517
Розрахунки зі страхування	19.1	3 062	2 503
Розрахунки зі оплати праці	19.1	11 782	9 634
Інші зобов'язання	19.1	64 834	12 418
Разом поточні зобов'язання		472 269	348 929
РАЗОМ ПАСИВИ		1 157 498	1 054 629
Бабиш Олег Анатолійович		Презеренда Галина Миколаївна	
Генеральний директор		Головний бухгалтер	
ТОВ «ЖИТОМИРСЬКИЙ М'ЯСОКОМБІНАТ»		ТОВ «ЖИТОМИРСЬКИЙ М'ЯСОКОМБІНАТ»	
29 травня 2023 року		29 травня 2023 року	

ЗВІТ ПРО ПРИБУТКИ ЧИ ЗБИТКИ ТА ІНШИЙ СУКУПНИЙ ДОХІД
за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року (у тисячах гривень)

	При мітк и	Рік, що закінчився 31.12.2022	Рік, що закінчився 31.12.2021
Виручка від продажу товарів	8.1	1 555 229	1 704 746
Собівартість продажу	9.1	(996 711)	(1 200 794)
Валовий прибуток (збиток)		558 518	503 952
Інші операційні доходи	8.2	12 313	18 189
Адміністративні витрати	9.2	(48 252)	(43 288)
Витрати на збут	9.3	(367 660)	(371 270)
Інші витрати	9.4	(15 965)	(10 765)
Фінансові доходи	8.3	-	2 718
Інші доходи	8.4	3 679	294
Фінансові витрати	9.5	(81 229)	(58 763)
Інші витрати	9.6	(4 149)	(3 708)
Прибуток (збиток) до оподаткування		57 255	37 359
Дохід (витрати) з податку на прибуток	10.3	(15 605)	(7 074)
Прибуток (збиток) за рік		41 650	30 285
Дооцінка необоротних активів		-	349 826
Інший сукупний дохід		-	29 720
Інший сукупний дохід до оподаткування		-	379 546
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом		5 210	(62 969)
Інший сукупний дохід після оподаткування		5 210	316 577
Статті, що надалі не можуть бути рекласифіковані в прибутку чи збитку		-	-
Разом сукупний дохід за рік		46 860	346 862